

قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۱۷

با اصلاحات بعدی

بخش اول . حوزه های فرابخشی

فصل اول . اصلاح ساختار اداری و مدیریت

ماده ۱ . به منظور تصحیح، بهسازی و اصلاح نظام اداری در ابعاد تشکیلات، سازماندهی و ساختار اداره امور کشور، کاهش تصدی های دولت، سیستمها و روشها، مدیریت منابع انسانی، مقررات (آئین نامه ها و دستورالعمل ها) و افزایش بهره وری دستگاههای اجرائی، شورای عالی اداری با ترکیب، صلاحیتها، وظایف و اختیارات زیر تشکیل می گردد:

الف . اعضاء:

- ۱ . رئیس جمهور یا معاون وی (رئیس شورا)
 - ۲ . سه نفر از وزراء (ترجیحاً از بخشهای مختلف) به انتخاب هیأت وزیران.
 - ۳ . وزیر یا رئیس دستگاه مستقل ذی ربط.
 - ۴ . رئیس سازمان برنامه و بودجه در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد.
 - ۵ . دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد.
 - ۶ . چهار نفر صاحب نظر و متخصص در امور اداری و مدیریت به انتخاب رئیس جمهور.
 - ۷ . دو نفر از استانداران به انتخاب رئیس جمهور.
 - ۸ . دو نفر از نمایندگان مجلس به عنوان ناظر، به انتخاب مجلس شورای اسلامی.
- مصوبات این شورا پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجراء خواهد بود.
- تبصره . دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور به عنوان دبیر شورا و مسؤول نظارت بر حسن اجرای مصوبات آن خواهد بود.
- ب . وظایف و اختیارات:

- ۱ . اصلاح ساختار تشکیلات دستگاههای اجرائی کشور به استثنای وزارتخانه ها از طریق ادغام، انحلال و انتقال مؤسسات و سازمانها به خارج از مرکز.
- ۲ . تجدید نظر در ساختار داخلی وزارتخانه ها و وظایف و ساختار داخلی سازمانها، شرکتهای دولتی و شرکتهای اقماری آنها به منظور ایجاد انسجام تشکیلاتی و حذف وظایف موازی، مشابه و تکراری.
- ۳ . تفکیک وظایف اجرائی از حوزه های ستادی وزارتخانه ها و محدود نمودن فعالیت حوزه های ستادی به اعمال حاکمیت و امور راهبردی (سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت) و انتقال وظایف اجرائی به واحدهای استانی و شهرستانی.
- ۴ . تصمیم گیری در مورد ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانه ها در یک واحد سازمانی.
- ۵ . شناسائی و واگذاری وظایف، امور و فعالیتهای قابل واگذاری دستگاههای اجرائی به شهرداریها و بخش غیر دولتی با هدف رهاسازی دولت از تصدیهای غیر ضرور و همچنین تعیین نحوه ارتباط و تنظیم مناسبات نظام اداری با شوراهای اسلامی روستا، بخش و شهر.
- ۶ . اصلاح و مهندسی مجدد سیستمها، روشها و رویه های مورد عمل در دستگاههای اجرائی کشور با گرایش ساده سازی مراحل انجام کار، خود کارسازی عملیات و کاهش میزان ارتباط کارمندان با مراجعه کنندگان، افزایش رضایت مراجعان، کاهش هزینه های اداری و اقتصادی نمودن فعالیتها.
- ۷ . تصویب طرحهای لازم برای ارتقای بهره وری و کارآیی نیروی انسانی و مدیریت دستگاههای اجرائی.
- ۸ . تصویب ضوابط و معیارهای لازم در جهت بهینه سازی ساختار، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی.

۹. تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاه‌هایی که براساس مصوبات شورای عالی اداری ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دیگر دستگاه‌ها منتقل می‌شود.

۱۰. تصویب ضوابط ناظر بر بهره‌برداری مطلوب از فضاهای اداری و جابجائی و تأمین ساختمان‌های اداری.

۱۱. تعیین و پیشنهاد منابع مورد نیاز برای تحقق برنامه‌های تحول نظام اداری و طرح‌های مصوب شورا که نیاز به منابع جدید دارد.

۱۲. تشخیص و اعلام دستگاه‌های اقدام‌کننده برنامه‌های مرتبط با فعالیت دولت در زمینه نظام اداری و امور اجرائی.

ماده ۲. به منظور کاهش تصدیها و تقویت اعمال حاکمیت و نظارت دولت و فراهم نمودن زمینه توسعه مشارکت مؤثر مردم، بخش خصوصی و بخش تعاونی در اداره امور، تبیین دقیق وظایف واحدهای ملی و استانی در برنامه ریزی و اجرا و فراهم نمودن زمینه تحقق مطلوب اهداف برنامه سوم، دولت موظف است در طول سال اول برنامه اصلاحات ساختاری لازم را با رعایت موارد زیر در تشکیلات دولت به عمل آورد:

الف. رعایت اصل ارتباط، پیوستگی، همبستگی و تجانس وظایف.

ب. تجمیع فرایند انجام هر فعالیت در سازمان واحد و هدف‌گرا نمودن فعالیت‌ها.

ج. حذف واحدها و سازمان‌های غیرضرور و حذف وظایف موازی و مشترک دستگاه‌ها.

د. رعایت اصل عدم تمرکز در توزیع وظایف ملی و استانی و محدود نمودن وظایف و مأموریت‌های واحدهای ملی و ستادی به جنبه‌های اعمال حاکمیت، سیاست‌گذاری، برنامه ریزی کلان و هدایت و نظارت و واگذاری امور اجرائی به واحدهای استانی.

هـ. عدم گسترش تشکیلات دولت با تأکید بر کوچک‌سازی دولت از سطوح پائین هرم تشکیلات از طریق تجمیع کلیه فعالیت‌های مربوط به یک وزارتخانه (به جز شرکت‌های مستقل) در سازمان استانی واحد، براساس این ضوابط باید ترتیبی اتخاذ شود که:

۱. امور کشاورزی، دام، توسعه و عمران روستائی.

۲. امور صنعت و معدن.

در دو وزارتخانه تجمیع شود. دولت موظف است به منظور تحقق این ماده، عناوین وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل را همراه با حدود مأموریت‌ها و اختیارات هر یک از آنها و تبیین اعمال حاکمیت و اعمال تصدی در حیطه فعالیت هر دستگاه و نحوه تحقق آنها همراه با پیش‌بینی زمان بندی مناسب برای تحقق آن در طول سال اول برنامه سوم تنظیم و ظرف یک ماه اقدامات قانونی لازم معمول شود.

ماده ۳.

الف. به منظور بهینه‌سازی و اصلاح ترکیب نیروی انسانی دستگاه‌های اجرائی، توزیع مناسب نیروی انسانی در مناطق مختلف کشور و بهبود ارائه خدمات دولتی، سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است در نیمه اول سال ۱۳۷۹ برنامه جامع نیروی انسانی بخش دولتی را با رعایت موارد زیر تدوین و جهت تصویب به هیأت وزیران تقدیم کند:

۱. تعداد کل کارکنان دولت در پایان برنامه سوم توسعه از تعداد آن در آغاز برنامه به میزان پنج درصد (۵٪) کاهش یابد.

۲. شاخص‌های کیفی نیروی انسانی به ویژه نسبت کارکنان مشاغل تخصصی به تعداد کل کارکنان و ترکیب تحصیلی کارکنان دولت ارتقاء یابد.

۳. مجموع استخدام‌های جدید در بخش‌های دولتی از پنجاه درصد (۵۰٪) کل تعداد کارکنانی که از خدمت خارج می‌شوند تجاوز نکند.

ب. به منظور کاهش استخدام‌های جدید و تأمین نیاز نیروی انسانی دستگاه‌های اجرائی که توسعه فعالیت‌های آنها اجتناب‌ناپذیر است، سازمان امور اداری و استخدامی مکلف است با هماهنگی دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی نسبت به تعیین نیروی مازاد دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی (رسمی و غیررسمی) اقدام لازم را به عمل آورد و به دستگاه ذی ربط جهت صدور حکم انتقال اعلام نماید.

انتقال افراد مذکور در همان شهر نیاز به کسب موافقت مستخدم ندارد لیکن انتقال به سایر شهرستانها با موافقت مستخدم امکان پذیر می باشد.

ج - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی می توانند نسبت به بازخریدی کارکنان داوطلب با پرداخت وجوه تشویقی علاوه بر قوانین و مقررات موضوعه اقدام نمایند.

د . دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه، مقررات مربوط را در جهت برقراری کامل حقوق و مزایائی که ملاک کسور بازنشستگی است با احتساب معدل دو سال آخر خدمت برای کلیه کارکنانی که طبق قانون بازنشسته می شوند اصلاح نماید.

هـ . دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه به کارکنان رسمی و ثابت مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در هنگام بازنشستگی به ازاء هر سال خدمت یک ماه آخرین حقوق و فوق العاده ها یا مزایای مستمر به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت نماید.

و . دولت موظف است در طول برنامه سوم تعداد پرسنل بخش دولتی را در چارچوب جدول شماره (۱) پیوست این قانون تنظیم نماید.

ز. دولت مکلف است حقوق کلیه کارکنان و کارگران با هر قراردادی که کار می کنند را طی برنامه سوم و در ابتدای هر سال برای تمامی رشته های شغلی متناسب با تورم و حداقل مساوی با آن افزایش دهد و چنانچه در پایان هر سال رشد تورم بیش از افزایش حقوق بود به طوری که دریافت سالانه حقوق بگیر و افزایش آن کمتر از میزان رشد تورم ماهانه ضرب در حقوق اسفند ماه سال قبل به اضافه دوازده برابر حقوق اسفند ماه سال قبل گردید تفاوت را به عنوان دیون در سه ماهه اول سال بعد پرداخت نماید. این بند شامل کلیه بازنشستگان و مستمری بگیران هم می گردد.

آیین نامه اجرائی این ماده در زمینه ضوابط اعطای گروه تشویقی، تسهیلات و امتیازات استخدامی برای انتقال کارکنان به شهرهای دیگر و میزان وجوه تشویقی بازخرید و سایر موارد مربوطه، توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

فصل دوم . ساماندهی شرکتهای دولتی

ماده ۴ . به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکتهای دولتی و افزایش بازدهی و بهره وری و اداره مطلوب شرکتهائی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکتهائی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است به بخش غیردولتی، به دولت اجازه داده می شود نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکتهای دولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکتهای، تصویب آیین نامه های مالی و معاملاتی، تصویب آیین نامه های استخدامی و بیمه، با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جابجائی و انتقال وظایف، نیروی انسانی، سهام و دارائی های شرکتهای دولتی و شرکتهای وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند:

الف. کلیه امور مربوط به سیاستگذاری و اعمال وظایف حاکمیت دولت از شرکت های دولتی منفک و به وزارتخانهها و موسسات دولتی تخصصی ذی ربط محول می گردد.

ب . شرکت های دولتی حداکثر تا پایان سال چهارم برنامه در قالب شرکت های مادر تخصصی سازماندهی شده و زیر نظر مجمع عمومی در چارچوب اساسنامه شرکت اداره خواهند شد. این گونه شرکتهای از نظر سیاست ها و برنامه های بخشی تابع ضوابط و مقررات وزارتخانه های تخصصی مربوطه خواهند بود. حق مالکیت دولت در این گونه شرکتهای (به استثناء شرکتهائی که ریاست مجمع آنها با رئیس جمهور است) از طریق وزارت امور اقتصادی و دارائی یا سازمان مالکیت شرکتهای دولتی که به استناد این قانون زیر نظر رئیس جمهور تشکیل خواهد شد (به تشخیص دولت) اعمال خواهد شد.

دولت مکلف است نسبت به اصلاح اساسنامه این گروه شرکتها به نحو مقتضی اقدام قانونی نماید. بار مللی احتمالی تشکیل سازمان مذکور از ردیف های متمرکز در اختیار رئیس جمهور تأمین می گردد. کلیه شرکتهائی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام بوده و یا دارای قانون خاص هستند، مشمول این ماده می باشند. تبصره ۱. تشکیل شرکتهای دولتی صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.

تبصره ۲. مشارکت و سرمایه گذاری شرکتهای دولتی به استثنای بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در سایر شرکتهای دولتی موضوع این ماده مستلزم کسب مجوز از هیأت وزیران است.

تبصره ۳. دولت موظف است کلیه دفاتر و شعبات شرکتهای دولتی مستقر در خارج از کشور را منحل نماید. موارد ضروری بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

تبصره ۴. برای تشخیص ضرورت باقی ماندن برخی شرکتهای دولتی در بخش دولتی، این شرکتها باید دارای فعالیت در یکی از دو مورد زیر باشند تا ضرورت ادامه فعالیت با سرمایه دولتی برای آنها ایجاب گردد:

تبصره ۵. اساسنامه سازمان مالکیت شرکتهای دولتی حداکثر ظرف مدت سه ماه با پیشنهاد دولت به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

۱. فعالیت هایی که بطور طبیعی در آنها انحصار وجود دارد.

۲. فعالیت هایی که بخش غیردولتی انگیزه ای برای وارد شدن به آن فعالیت ها ندارد.

ج. شرکتهای دولتی که با تصویب هیأت وزیران مشمول واگذاری از طریق مزایده یا بورس به بخش غیردولتی می شوند از تاریخ تصویب، مشمول مقررات عمومی حاکم بر شرکتهای دولتی نخواهند بود و در چارچوب قانون تجارت اداره می شوند.

د. مأموریت کارکنان شرکتهای دولتی و شرکتهای موضوع بند «ج» به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قالب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

هـ. نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است.

و. انجام هرگونه فعالیت تجاری و غیر آن که در اساسنامه شرکتهای دولتی پیش بینی نشده باشد ممنوع است.

ز. دولت موظف است نسبت به بازنگری مقررات روابط کار اقدام نموده و حداکثر ظرف شش ماه اقدامات قانونی لازم معمول نماید.

ح - آیین نامه های اجرائی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵. افزایش قیمت کالاها و خدمات توسط دستگاهها و شرکتهای دولتی سالیانه بیش از ده درصد (۱۰٪) مجاز نیست و با ملحوظ داشتن افزایش بهره وری و کاهش هزینه ها قیمت گذاری کالا و خدمات شرکتهای دولتی به استثنای آن دسته از اقلامی که در مورد آنها حکم قانونی خاص در این قانون یا قوانین بودجه سنواتی وجود دارد، در چارچوب ضوابط اعلام شده از سوی هیأت وزیران خواهد بود و چنانچه دولت به هر دلیل فروش کالا یا خدمات هر یک از شرکتهای دولتی را به قیمتی کمتر از قیمت تعیین شده به شرح فوق تکلیف کند، مابه التفاوت قیمت محاسبه شده و قیمت تکلیف شده از محل اعتبارات و منابع دولت به شرکت ذی نفع پرداخت می گردد.

ماده ۶. در کلیه مواردی که به موجب قوانین، اجازه تصویب اساسنامه سازمانها، شرکتهای، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و همچنین نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی به دولت داده شده است، اصلاح و تغییر اساسنامه با پیشنهاد دستگاه ذی ربط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور، با هیأت وزیران می باشد.

ماده ۷. نمایندگی سهام دولت در مجامع عمومی شرکتهای دولتی با رعایت فرد بودن مجموع تعداد اعضای مجمع به عهده وزیر مسؤل، وزیر امور اقتصادی و دارائی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دو یا چند وزیر دیگر که با تصویب هیأت وزیران تعیین می شوند یا نمایندگان آنان خواهد بود.

ماده ۸. مقررات (آیین نامه ها و دستورالعملهای) مغایر با تصمیمات هیأت وزیران در چارچوب اختیارات موضوع این فصل ملغی الاثر است.

فصل سوم . واگذاری سهام و مدیریت شرکتهای دولتی

ماده ۹. به منظور ارتقای کارایی و افزایش بهره وری منابع مادی و انسانی کشور و کارآمد کردن دولت در عرصه سیاست گذاری و توسعه توانمندی بخشهای خصوصی و تعاونی، سهام شرکتهای قابل واگذاری بخش دولتی در شرکتهایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیرضروری است، طبق مقررات این قانون با اولویت ایثارگران در شرایط مساوی، به بخشهای تعاونی و خصوصی فروخته خواهد شد.

ماده ۱۰. در واگذاری سهام موضوع این فصل رعایت موارد ذیل الزامی است:

الف . امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد.

ب . در چارچوب قانون اساسی صورت پذیرد.

ج . موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزشهای اسلامی و انقلابی نگردد.

د . به خدشه دار شدن حاکمیت نظام یا تضییع حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد.

هـ . به استفاده از مدیریت سالم منجر شده و اداره امور را بهبود بخشد.

و . حتی المقدور به توسعه مشارکت عمومی منجر شود.

ماده ۱۱. سهام متعلق به وزارتخانه ها، مؤسسه های دولتی، شرکتهای دولتی موضوع ماده) ۴ (قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱/ ۶/ ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی (به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه) و همچنین سایر شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا، همچنین سهام متعلق به دستگاههای فوق الذکر در شرکتهای غیردولتی و شرکتهایی که تابع قانون خاص می باشند، مشمول مقررات این فصل خواهند بود.

تبصره ۱ . سهام متعلق به دستگاههای مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت هبه، صلح غیرمعموز یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می شوند.

تبصره ۲ . مشارکت و سرمایه گذاری بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکتهای، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.

ماده ۱۲. به منظور هماهنگی، نظارت و کنترل فرآیند واگذاری و حسن اجرای مقررات این قانون « هیأت عالی واگذاری» به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارائی تشکیل می گردد. دبیرخانه هیأت در وزارت امور اقتصادی و دارائی مستقر خواهد شد.

ماده ۱۳. هیأت عالی واگذاری مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:

الف . وزیر امور اقتصادی و دارائی (رئیس هیأت)

ب . رئیس سازمان برنامه و بودجه

ج . رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

د . وزیر وزارتخانه ذی ربط

ه . وزیر دادگستری

و . نمایندگان کمیسیون های اموراتصادی و دارائی و تعاون و برنامه و بودجه (هرکدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس.

ز. رئیس اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

ح. رئیس اطاق تعاون

ماده ۱۴. وظایف و اختیارات هیأت عالی واگذاری به شرح زیر است:

الف. تأیید فهرست اسامی شرکتهای قابل فروش، انحلال و ادغام، پس از اعلام اسامی مزبور از سوی وزارتخانه ذی ربط و یا وزارت امور اقتصادی و دارائی و ارائه آن به هیأت وزیران جهت تصویب، متضمن برنامه زمان بندی مورد نظر و مشخص، حسب مورد و اعلام روش فروش با توجه به وضعیت بازار.

ب. تهیه برنامه سالانه فروش، انحلال یا ادغام شرکتهای در چارچوب مصوبات هیأت وزیران و تدوین و تبیین سیاست ها و خط مشی های اجرایی لازم.

ج. نظارت بر فرآیند واگذاری و ارائه گزارشهای نظارتی شش ماهه به رئیس جمهوری و مجلس شورای اسلامی، شامل تجزیه و تحلیلها، بررسی نقاط قوت و ضعف و بازخوردهای فرآیند و راهکارهای پیش برنده.

د. سازماندهی فعالیتهای فرهنگی. تبلیغاتی برای امر واگذاری.

ه. پیشنهاد آیین نامه برقراری نظام اقساطی فروش سهام در موارد ضروری به هیأت وزیران.

و. اعمال شیوه های قیمت گذاری سهام، تخفیفها و چگونگی پرداخت قیمت توسط خریداران در چارچوب آیین نامه مصوب هیأت وزیران.

ز. تصویب دستورالعملهای مربوط به اولویتهای فروش سهام شرکتهای قابل واگذاری، حسب پیشنهاد دبیرخانه.

ح. تصویب دستورالعمل مربوط به نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام و قرارداد واگذاری.

ط. تصویب ضوابط مربوط به اخذ مبلغ و یا کالای موضوع ماده (۱۸) این قانون، بنا به پیشنهاد دبیرخانه.

ی. تصویب ضوابط، ظرفیت و اعتبار، تعهد و تضمین، به منظور تسهیل امر انتخاب خریداران سهام، حسب پیشنهاد دبیرخانه.

تبصره. در موارد خاص که به دلیل مشکلات ساختار مالی و نیروی انسانی یا جذب فناوری و سرمایه امکان فروش از طریق بورس یا مزایده نباشد، فروش از طریق مذاکره مطابق آئین نامه ای که با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، انجام می گردد.

وزارت امور اقتصادی و دارائی موظف است موارد فوق را قبل از مذاکره از طریق روزنامه های کثیرالانتشار به اطلاع عموم برساند.

ماده ۱۵. دولت موظف است با تغییر اساسنامه سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی نسبت به تشکیل یک سازمان خصوصی سازی اقدام نماید. سهام آن دسته از شرکتهایی که توسط هیأت عالی واگذاری تعیین تکلیف شده و روش فروش و برنامه زمانبندی واگذاری آنها مشخص شده است از طرف شرکتهای مادر تخصصی به منظور طی مراحل واگذاری به این سازمان وکالتاً ارائه خواهد شد.

آیین نامه اجرایی این ماده و تغییرات اساسنامه سازمان مذکور ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره. مسؤولیت فروش و تعیین قیمت پایه سهام شرکتهایی که بر اساس مصوبه هیأت عالی واگذاری و تصویب هیأت وزیران در لیست فروش قرار می گیرد از زمان تصویب هیأت وزیران برعهده وزارت امور اقتصادی و دارائی خواهد بود. شرکتهای مادر تخصصی ذی ربط مکلفند حداکثر ظرف دو ماه اطلاعات مالی و مدارک مورد نیاز را به سازمان خصوصی تسلیم نمایند.

ماده ۱۶. به کارگران و کارکنان واحد های مورد واگذاری، سهام ترجیحی اعطاء می گردد، همچنین دولت می تواند به سازمانها و صندوقهای بازنشستگی و کارکنان خود در ازای مطالبات آنان و با توافق آنها سهم واگذار کند. چگونگی واگذاری سهام مطابق آیین نامه ای خواهد بود که توسط هیأت عالی واگذاری پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷. دستورالعمل نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام، واگذاری مدیریت و اجاره و چگونگی فسخ قراردادها به تصویب هیأت عالی واگذاری» می رسد. هیأت مزبور باید در دستورالعمل مذکور نکات زیر را مورد توجه قرار دهد:

الف. تعیین میزان تعهدات خریدار در مورد اشتغال، برنامه تولید، تعهد سرمایه گذاری جدید، اقدامات خاص به منظور حفظ محیط زیست، اجتناب از برخی اقدامات محدود کننده تجاری و نظایر آن.

ب. نحوه اعمال تخفیفهای متقابل در قیمت سهام از طرف دولت درقبال تعهدات خریداران با توجه به آیین نامه موضوع بند " و " ماده (۱۴) این قانون.

ج. محاسبه تأثیر تعهدات مالیاتی در قیمت فروش سهام.

د. تعیین شرایط فسخ قرارداد در متن قرارداد، برای طرفین.

هـ. محاسبه تأثیر ضوابط، ظرفیت و اعتبار و تعهد و تضمین در امر انتخاب خریداران.

ماده ۱۸. دولت می تواند با رعایت اصول چهل و سوم (۴۳) و چهل و چهارم (۴۴) (قانون اساسی، شرکتهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها و اموالی را که بصورت اموال عمومی در اختیار دارد، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر به صورت اجاره از طریق مزایده در اختیار شرکتهای تعاونی و یا بخش خصوصی قرار دهد:

الف. طبق قرارداد بابت استهلاک یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکتهای موصوف سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ب. به هنگام واگذاری شرکتهای فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی، مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاستهای دولت در قیمت گذاری و برنامه ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

ج. واگذاری مدیریت شرکتهای دولتی به بخشهای غیردولتی به شرطی مجاز است که شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است، انجام کار را خود در طول مدت قرارداد عهده دار بوده و به شرکتهای و اشخاص دیگری منتقل ننماید. متخلفین به سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می شوند.

د. در واگذاری شرکتهای فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، چنانچه کارکنان واجد شرایط شرکتهای مذکور مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی نمایند، تعاونی کارکنان شرکت ذی ربط در اولویت خواهد بود.

تبصره. نحوه تعیین مبلغ نقد و یا کالای موضوع این ماده طبق ضوابطی خواهد بود که توسط « هیأت عالی واگذاری » تصویب و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۹. وجوه حاصل از فروش سهام شرکتهای، فروش دارائیهها، اجاره شرکتهای و کلیه قراردادهای موضوع این فصل در دوره مالی موردنظر پس از واریز به خزانه به صورت زیر هزینه می شود:

الف. پنجاه درصد (۵۰٪) با اولویت پرداخت بدهی شرکت قابل فروش به منظور اصلاح ساختار شرکتهای در حال فروش و بهسازی و آماده سازی شرکتهای برای فروش و توسعه صنعتی به حساب شرکتهای مادر ذی ربط.

ب. پنجاه درصد (۵۰٪) برای تقویت خزانه کشور.

تبصره. استفاده از منابع بند (الف) این ماده برای توسعه صنعت و معدن از جمله اجرای طرحهای جدید صنعتی و معدنی، توسعه ظرفیت خطوط تولید موجود، افزایش سرمایه شرکتهای صنعتی و تولیدی یا مشارکت در طرحهای صنعتی بیش از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) به صورت سرمایه گذاری مستقیم توسط شرکتهای مادر تخصصی و یا شرکتهای وابسته به شرطی مجاز است که پس از نشر آگهی در روزنامه های کثیرالانتشار محرز شود. بخشهای غیر دولتی آمادگی سرمایه گذاری در طرحهای مذکور را ندارند. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و رؤسای مجامع عمومی شرکتهای مادر تخصصی مسؤول نظارت بر اجرای این تبصره می باشند.

ماده ۲۰. رسیدگی، اظهارنظر و اتخاذ تصمیم در مورد شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی از هریک از تصمیمها در امر واگذاری در صلاحیت هیأت داوری است و این موضوع در قراردادهای تنظیمی واگذاری سهام قید می شود و به امضای طرفین قرارداد می رسد.

ماده ۲۱. هیأت داورى موضوع ماده (۲۰) این قانون مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:

۱. پنج نفر از متخصصان امور اقتصادی، مالی، بازرگانی، فنی و حقوقی، به پیشنهاد مشترک وزیر امور اقتصادی و دارائی، وزیر دادگستری و رئیس سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران برای مدت شش سال.

۲. رئیس اتاق تعاون.

۳. رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران.

این هیأت در مورد شکایات و اختلافات مربوط به واگذاری، رسیدگی و تصمیم گیری خواهد کرد. نحوه تشکیل جلسات هیأت و چگونگی اتخاذ تصمیم آن براساس آئین نامه ای است که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲. جلسات هیأت داورى با حضور حداقل پنج نفر از اعضاء رسمیت خواهد یافت و تصمیم های آن با رأی اکثریت اعضاى حاضر در جلسه داراى اعتبار قانونی است (نظر اقلیت نیز باید در صورت مجلس قید و به امضاء برسد).

ماده ۲۳. رأی هیأت داورى پس از ده روز از تاریخ ابلاغ به طرفین، قطعی و لازم الاجراست و چنانچه طی مدت مذکور و پس از انقضای مدت مذکور صرفاً در صورت وجود عذر موجه برای تأخیر یکی از طرفین نسبت به رأی صادره اعتراض داشته باشد باید اعتراض خود را کتباً به دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد تقدیم نماید. شعبه خاصی که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین خواهد شد خارج از نوبت به اعتراض رسیدگی و رأی مقتضی صادر می نماید رأی صادره قطعی و لازم الاجراست.

ماده ۲۴. دولت مکلف است مسؤولیت مدنی، محکومیت جزائی مالی و قابل خرید، محکومیت به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم و هر محکومیت قابل خرید دیگر مسؤولان و مجریان امر واگذاری را درقبال خطاهای غیرعمدی آنان به مناسبت واگذاری، چه به عنوان مسؤولیت جمعی و چه به عنوان مسؤولیت انفرادی، به هزینه خود به گونه ای بیمه کند که بیمه گر کلیه هزینه ها و مخارجی را که هر یک از مسؤولان و مجریان امر واگذاری، تحت هر یک از عناوین موصوف فوق ملزم به پرداخت آن می شوند، بپردازند.

ماده ۲۵. پرداخت هرگونه غرامت، خسارت و نظایر آن که مربوط به دوران پیش از فروش سهام شرکتهای ملی یا مصادره شده به بخش خصوصی یا تعاونی است، از تاریخ فروش سهام بر عهده شرکت مادر خواهد بود.

تبصره. تأدیبه سایر بدهیهای شرکت مورد واگذاری، به عهده خود شرکت است.

ماده ۲۶. سهامی که در اجرای این قانون فروخته می شود و یا بین دستگاههای اجرائی نقل و انتقال می یابد از شمول مالیات نقل و انتقال معاف است. همچنین پرداخت مالیات عملکرد شرکتهای فروخته شده که صد درصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت (اعم از وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی) و شرکتهای دولتی است تا پایان سال مالی قبل از فروش، اعم از قطعی شده یا قطعی نشده به عهده دولت یا دستگاه اجرائی واگذارنده حسب مورد است.

ماده ۲۷. آن دسته از کارکنان شرکتهای دولتی که از نظر مقررات بازنشستگی تابع صندوقهای خاص بازنشستگی وابسته به وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی هستند و ارتباط استخدامی آنها با دستگاه اجرائی ذی ربط، در اجرای سیاست های فروش سهام، قطع می گردد، می توانند در صورت ادامه اشتغال در واحدهای فروخته شده به بخش خصوصی یا تعاونی و رعایت ضوابط پرداخت حق بیمه مقرر به تفکیک سهم بیمه شده و کارفرما، همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط باشند.

تبصره. کلیه قوانین و مقررات مربوط به کسر حق بیمه و اختیارات سازمان تأمین اجتماعی در امر دریافت حق بیمه و اخذ جرائم ناشی از دیرکرد پرداخت حق بیمه، از جمله مواد (۴۹) و (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ نسبت به افراد و صندوقهای فوق نافذ خواهد بود.

فصل چهارم. تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیتهای اقتصادی

ماده ۲۸. به دولت اجازه داده می شود به منظور تحقق اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی باتوجه به ضوابط و قلمروهای تعیین شده در ماده (۱۲۴) این قانون، تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی و مخابراتی توسط بخش غیردولتی داخلی را با حفظ امور حاکمیتی پست و مخابرات و پس از اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و استمرار ارائه خدمات فراهم آورد.

ماده ۲۹. به دولت اجازه داده می شود براساس آیین نامه ای که توسط وزارت کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد تمهیدات لازم برای خرید برگ سبز چای و تبدیل آن به چای خشک و بسته بندی و توزیع آن توسط اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی را فراهم کند.

ماده ۳۰. به دولت اجازه داده می شود براساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری آیین نامه اجرائی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی داخلی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه آهن و بهره برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۲۸) این قانون تصویب و اجرا کند.

مفاد ماده (۱۲۸) این قانون تصویب و اجراء کند.

ماده ۳۱. وزارت صنایع مکلف است طی مدت شش ماه لوایح و مقررات مورد نیاز در زمینه تولید، توزیع، واردات و صادرات دخانیات را با توجه به منافع دولت تهیه کرده و به مراجع ذی صلاح ارائه کند. انحصار دخانیات پس از تصویب لوایح و مقررات مذکور، ملغی می گردد.

ماده ۳۲. به دولت اجازه داده می شود بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه های کشور مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن، براساس آئین نامه ای که به پیشنهاد وزارتخانه های صنایع، بازرگانی و کشاورزی تصویب می کند، مقررات مربوط به استانداردهای تولیدی - قیمت گذاری، فروش، توزیع و صادرات و واردات قند و شکر را تعیین کند.

ماده ۳۳. سیاستگذاری و برنامه ریزی در امور مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت خام و پالایش مواد نفتی و فرآورده های اصلی و فرعی آن، در انحصار دولت است و دولت می تواند در چارچوب این قانون و نیز آئین نامه ای که طی مدت شش ماه توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، انجام فعالیت های مربوط به عملیات پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و فرآورده های اصلی و فرعی آن را به نحوی که موجب انحصار در بخش غیردولتی و سلب اختیار دولت در امور حاکمیتی نشود و استمرار ارائه خدمات تضمین گردد به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی واگذار نماید.

ماده ۳۴. انجام بیمه های دستگاههای اجرائی به صورت انحصاری با شرکت سهامی بیمه ایران، موضوع ماده (۳۰) قانون بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۱۳۵۰، موقوف الاجراء می شود و به دستگاههای اجرائی اجازه داده می شود نسبت به عقد قرارداد بیمه با شرکتهای بیمه داخلی اقدام کنند.

ضوابط اجرائی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۵. دولت مکلف است انحصاراتی را که به موجب دستورالعملها و مقررات مصوب خود و یا اعطای امتیاز تخصیص منابع ایجاد شده اند طی مدت یک سال لغو کند.

در ارجاع کار و انجام معامله توسط بخش دولتی و عمومی، نباید بین دستگاهها و شرکت های دولتی و عمومی با بخش تعاونی و خصوصی تبعیض قائل شد.

همچنین دولت مکلف است ظرف یک سال پس از تصویب برنامه سوم، اقدامات قانونی برای لغو انحصار و جلوگیری از فعالیتهای انحصارگرانه معمول نماید.

فصل پنجم . نظام تأمین اجتماعی و یارانه ها

ماده ۳۶. در اجرای اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی و به منظور توسعه عدالت اجتماعی، نظام تأمین اجتماعی با هدف حمایت از اقشار مختلف جامعه در برابر رویدادهای اقتصادی، اجتماعی و طبیعی و پیامدهای آن از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری،

از کارافتادگی، بی سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح و ناتوانی های جسمی، ذهنی، روانی و نیاز به خدمات بهداشتی درمانی و مراقبت های پزشکی به صورت بیمه ای و غیر آن (حمایتی و امدادی) حقی است همگانی و دولت مکلف است طبق قوانین، از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت های مالی فوق را برای یکایک افراد کشور تأمین کند.

ماده ۳۷. فعالیتهای بیمه ای در دو بخش همگانی و مکمل انجام می شود و تعهدات و خدمات هر بخش براساس ضوابط ذیل تعیین می شود:

الف. خدمات بیمه همگانی که با مشارکت بیمه شده، کارفرما (در صورت وجود کارفرما) و دولت (حسب تکالیف قانونی آن) تأمین می گردد شامل بیمه درمان، بازنشستگی، از کارافتادگی، بازمندانان و بیکاری است که کلیه بیمه شدگان از آن بهره مند خواهند شد و حدود فعالیتهای آن متناسب با حق بیمه دریافتی و توان مالی سازمانهای بیمه ای و میزان کمک دولت طبق مصوبات هیأت وزیران تعیین می شود.

تبصره. خدماتی که در قوانین فعلی سازمانهای بیمه ای و صندوقهای بازنشستگی برای کلیه بیمه شدگان تحت پوشش هر سازمان و صندوق تعیین شده است، به عنوان خدمات بیمه همگانی برای مشمولان همان سازمان و صندوق منظور خواهد شد.

ب. بخش مکمل بیمه های تأمین اجتماعی شامل خدماتی است که سطح بالاتری از خدمات بیمه همگانی را دربر می گیرد و یا خدمات جدیدی را ارائه می کند و یا هزینه بیشتری نسبت به تعهد بیمه همگانی تأمین می نماید. این بخش از خدمات بیمه ای براساس توافق بیمه شدگان و بیمه گر و با تعهد پرداخت هزینه توسط بیمه شده فعالیت نموده و گسترش می یابد.

ج. تأمین صد در صد (۱۰۰٪) هزینه بیمه همگانی و مکمل جانبازان و درمان خاص آنها (صدمات ناشی از مجروحیت) برعهده دولت می باشد.

د. نیروی انتظامی به جهت نوع مأموریت خود موظف است:

۱. با استفاده از بیمه های مکمل نیاز خدمات درمانی پرسنل خود را تأمین نماید.

۲. نسبت به برقراری بیمه مسؤولیت برای مأمورین اجرائی و عملیاتی خود اقدام نماید.

ماده ۳۸. حمایتهای بخش غیربیمه ای پیشگیری، توان بخشی و حمایتی برای نیازمندان، علاوه بر خدمات ویژه ای که در برنامه های بخش اشتغال، مسکن و آموزش برای گروههای نیازمند در نظر گرفته می شود مشتمل بر موارد ذیل است:

۱. پیشگیری از بروز آسیب های اجتماعی و معلولیت های جسمی و روانی برای آحاد جامعه.

۲. پرداخت سرانه بیمه درمان در چارچوب نظام بیمه همگانی خدمات درمانی.

۳. فراهم آوردن تسهیلات لازم برای نگهداری افرادی که نیاز به سرپرستی و یا نگهداری دارند و فراهم آوردن زمینه بازتوانی و خود اتکالی آنان.

۴. پرداخت مستمری به نیازمندیانی که توان کار و فعالیت ندارند.

تبصره. کلیه نیازمندیانی که برای تأمین معاش خود توان کار و فعالیت ندارند، براساس ضوابط مصوب دولت و مجلس شورای اسلامی از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره) مشمول تمام خدمات حمایتی می گردند.

ماده ۳۹. به منظور فراهم کردن امکان افزایش خدمات قابل ارائه به بیمه شدگان و جلوگیری از بروز بحران مالی در سازمانهای بیمه ای و تقویت بنیه مالی آنها اقدامات ذیل انجام می شود:

الف. دولت مکلف است ضمن پرداخت تعهدات سالیانه خود به سازمانهای بیمه ای و عدم ایجاد بدهی جدید تا پایان برنامه سوم، پنجاه درصد (۵۰٪) بدهیهای خود به سازمانهای مذکور را طبق تفاهم با آنان از محل واگذاری سهام شرکتهای دولتی و اموال و دارائیهای دولت و طرحهای نیمه تمام متناسب با فعالیت آنها تأدیه کند.

ب. در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دو سال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سالهای قبل سازگار نباشد، مشروط بر آن که این افزایش دستمزد به دلیل ارتقای شغل نباشد، سازمان تأمین اجتماعی

علاوه بر دریافت مابه التفاوت میزان کسور سهم کارگر و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سالهای قبل از کارفرمای ذی ربط، خسارات وارده بر سازمان را براساس آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد از کارفرمایان اخذ خواهد کرد.

ج . در طول برنامه سوم تبصره (۳) ردیف (۳) ماده واحده قانون تأمین اجتماعی مصوبه ۱۳۷۶/ ۷/ ۲۷ مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل اصلاح می شود:

۱ . در صورت فوت بیمه شده ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) همان قانون مستمری پرداخت می گردد.

۲ . بیمه شده ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت بطور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می شود.

ماده ۴۰ . در اجرای وظایف مذکور در این فصل حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون بنا به پیشنهاد مشترک سازمانهای برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور ساختار سازمانی مناسب نظام تأمین اجتماعی با رعایت اصول ذیل طراحی و جهت تصویب تقدیم مجلس شورای اسلامی می گردد:

الف . رفع تداخل وظایف دستگاههای موجود و حذف و یا ادغام دستگاههای موازی.

ب . تأمین پوشش کامل جمعیتی از نظر ابعاد نظام تأمین اجتماعی و جامعیت نظام.

ج . افزایش کارآمدی و اثربخشی سازمانهای مربوط و کاهش هزینه های اداری و پشتیبانی مجموعه نظام تأمین اجتماعی.

د - پیش بینی ساز و کار لازم برای برقراری هماهنگی بین سازمانهای ذی ربط و اتخاذ سیاست های واحد در بالاترین سطح تصمیم گیری اجرائی.

هـ . استفاده مؤثر از مؤسسات خیریه و امکانات مردمی و وقف و همچنین شوراهای اسلامی شهر و روستا و مراکز دینی و مذهبی.

و . تأکید بر استفاده از سازمانهای موجود و پرهیز از ایجاد سازمانهای جدید.

ماده ۴۱ . به منظور افزایش بازده سرمایه گذاریها و کاهش هزینه های جاری، مؤسسات بیمه ای مکلفند اقدامات ذیل را به عمل آورند:

الف . سرمایه گذاریهای جدید سازمانهای بیمه ای باید به گونه ای انجام شود که ضمن داشتن توجیه فنی، اقتصادی و مالی دارای بازدهی مطلوب باشد در صورتی که سرمایه گذاریهای موجود نیز از بازدهی مناسب برخوردار نباشد، سازمانهای مذکور موظفند تدریجاً نسبت به اصلاح ساختار سرمایه گذاری و یا واگذاری دارائیهای مشمول این بند اقدام کنند.

ب . میزان پستهای سازمانی و نیروی انسانی مؤسسات بیمه ای و همچنین هزینه های اداری و بالاسری آنها براساس ضوابطی که متناسب با تعداد افراد بیمه شده و پراکندگی آنها به تصویب هیأت وزیران می رسد تعیین می گردد.

ماده ۴۲ . کلیه بیمه شدگان (به استثنای کادر نیروهای مسلح و کارکنان وزارت اطلاعات) می توانند نسبت به تغییر سازمان بیمه ای خود اقدام کنند. نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه ای بین صندوق های بیمه ای براساس ضوابطی خواهد بود که حداکثر طی مدت شش ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس محاسبات بیمه ای تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۴۳ . به منظور بهبود ارائه خدمات به ایثارگران (خانواده معظم شهدا، مفقودین، اسراء و همچنین آزادگان، جانبازان و خانواده آنها) و ساماندهی خدمات قابل ارائه، طرح جامع خدمات به ایثارگران مشتمل بر نظام پرداخت حقوق و مستمری، خدمات درمانی و سایر خدمات توسط سازمانهای برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور و نهادهای ذی ربط تهیه و پس از تصویب هیأت

وزیران از محل منابع داخلی نهادها و مؤسسات ذی ربط و بودجه عمومی به اجراء در می آید. اختصاص بودجه عمومی منوط به عدم امکان اجرای طرح از منابع داخلی نهادهای ذی ربط است.

تبصره ۱. به منظور بهبود ارائه خدمات به محرومین و اقشار آسیب پذیر و ساماندهی متمرکز خدمات قابل ارائه به آنان کلیه خدمات حمایتی به محرومین و اقشار آسیب پذیر توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) و کلیه خدمات توانبخشی به معلولین توسط سازمان بهزیستی انجام می شود.

تبصره ۲. اجرای مفاد این ماده در مورد نهادهای تحت نظر مقام معظم رهبری، پس از تأیید معظم له ممکن خواهد بود.

ماده ۴۴. به منظور پیشگیری و کاهش اثرات بلایای طبیعی و ایجاد آمادگی لازم در مردم و تعیین دقیق نقش و وظایف دستگاههای اجرائی، برای مقابله با حوادث و سوانح طبیعی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی وزارت کشور و نیروی مقاومت بسیج در سال اول برنامه، طرح جامع امداد و نجات را با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند. این طرح مشتمل بر: مدیریت بحران، آموزش و ایجاد آمادگی در مردم و نحوه مشارکت دستگاههای اجرائی، نقش صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و رسانه های گروهی، اقدامات و عملیات اجرائی، منابع مالی و تدارکاتی و... است.

تبصره. نیروی مقاومت بسیج به عضویت ستادهای حوادث غیر مترقبه کشور درمی آید.

ماده ۴۵. کلیه شرکتهای بیمه ای تجاری مجازند با رعایت قوانین و مقررات مربوط، نسبت به ارائه خدمات بیمه ای همگانی و مکمل تأمین اجتماعی اقدام کنند.

ماده ۴۶.

الف. دولت مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با انجام مطالعات و بررسیهای کارشناسی اقدامات قانونی به منظور هدفمند نمودن پرداخت یارانه کالا های اساسی شامل گندم، برنج، روغن نباتی، قند، شکر، پنیر، شیر، دارو، شیر خشک، کود، بذر، سم، حاملهای انرژی و سایر موارد را انجام دهد، به طوری که از سال سوم برنامه مذکور، نظام پرداخت یارانه با کمیّت مشخص در راستای تحقق اهداف ذیل متحول و تغییر یابد:

۱. منطقی کردن مصرف کالا های یارانه ای و جلوگیری از قاچاق این نوع کالا ها.
۲. تشویق و توسعه سرمایه گذاری و حمایت از تولید داخلی کالا های یارانه ای.
۳. کاهش سهم طبقات با درآمد های بالا و افزایش سهم طبقات با درآمد پائین از یارانه ها.
۴. جایگزین نمودن تدریجی طرحهای رفاه اجتماعی به جای پرداخت یارانه.
۵. تأمین منابع برای سرمایه گذاری زیر بنائی و محرومیت زدائی کشور و توسعه اشتغال.
۶. توسعه اشتغال مولد با اعطاء وام از محل درآمد های حاصل (به صورت وجوه اداره شده)

ب. سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان موظف است با اعلام وزارت بازرگانی پس از انجام محاسبات لازم نسبت به برقراری ما به التفاوت در مورد کالا های وارداتی که دارای امتیاز قابل توجه هستند، اقدام نماید و ما به التفاوت مأخوذه را به حساب خزانه واریز نماید دولت می تواند معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه مابه‌التفاوت مأخوذه را بر اساس پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب شورای اقتصاد در نظام پرداخت یارانه کالا ها و یا خدماتی که ضرورت استفاده از یارانه را دارند استفاده نماید.

ماده ۴۷. دولت موظف است به منظور افزایش میزان تولید مواد اولیه کالا های اساسی و توسعه اشتغال و افزایش سطح درآمد کشاورزان، قیمت تضمینی خرید کالا های اساسی را با توجه به اقدامات مذکور در ماده (۴۶) این قانون به نحوی تعیین نماید که ضمن تشویق برای افزایش تولید، واردات این گونه کالا ها کاهش یابد.

فصل ششم. سیاست‌های اشتغال

ماده ۴۸. وزارت کشور موظف است حداکثر در سال اول برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ نماید که کلیه افراد خارجی فاقد پروانه کار را جمع آوری نموده و در صورت عدم تهدید جانی، آنها را به

کشور متبوع خود انتقال دهد و در غیر این صورت آنها را در اردوگاههای مشخص مجتمع نماید. تشخیص وجود و یا عدم وجود تهدید جانی به عهده وزارت امور خارجه است. آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارتخانه های کشور، امور خارجه و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴۹. به منظور تشویق کارفرمایان کارگاههای موجود به استخدام نیروی کار جدید، دولت موظف است کارفرمایانی را که در دوران برنامه از طریق مراکز خدمات اشتغال وزارت کار و امور اجتماعی مبادرت به استخدام نیروی کار جدید نمایند مشمول تخفیفاتی به شرح زیر قرار دهد:

الف. تخفیف در میزان حق بیمه سهم کارفرما و پیش بینی اعتبار لازم برای جبران کاهش درآمد سازمان تأمین اجتماعی در بودجه کشور.

ب. کاهش مالیات کارفرمایان این گونه کارگاهها به میزان مالیات بر حقوق دریافتی از کارکنان جدید الاستخدام. آیین نامه اجرائی این ماده حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. تبصره. کارگاههایی که در دوران برنامه به بهره برداری می رسند نیز در مورد اشتغال مازاد بر پیش بینی در طرح و جواز تأسیس از مزایای این ماده استفاده خواهند کرد

ماده ۵۰. به دولت اجازه داده می شود به منظور ایجاد اشتغال در مناطق کمتر توسعه یافته:

الف. معافیت از حقوق و عوارض دولتی برای سرمایه گذارانی که در این مناطق اقدام به سرمایه گذاری می نمایند. طبق آیین نامه ای که بنا به پیشنهاد وزارتخانه های امور اقتصادی و دارائی و صنایع و کار و امور اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت دولت می رسد در طول سالیان اجرای برنامه در نظر بگیرد.

ب. قسمتی از سود تسهیلات اعطائی به سرمایه گذاران بخش خصوصی و تعاونیها و تعاونیهای خدمات تولیدکنندگان، تعاونیهای تولید روستائی، عشایری و بهره برداری از منابع طبیعی و طرحهای خود اشتغالی را پرداخت کند.

ج. تسهیلات اعطائی در قالب بودجه های سنواتی و آیین نامه های اجرائی آنها باید طوری تقسیم شود که سهم مناطق کمتر توسعه یافته به نسبت شاخص بیکاری آنها بیشتر باشد بصورتی که در پایان برنامه جبران کمبود اشتغال این مناطق شده باشد.

ماده ۵۱. دولت موظف است به منظور توسعه کمی و کیفی مهارتهای فنی و حرفه ای نیروی کار و ارائه آموزشهای متنوع مهارتی به گروههای مختلف، نسبت به اختصاص سهمیه ای خاص در پرداخت یارانه سود تسهیلات به سرمایه گذاران بخش خصوصی و تعاونی در زمینه ایجاد آموزشگاههای آزاد فنی و حرفه ای اقدام کند.

ماده ۵۲. در جهت منطقی نمودن هزینه برق، گاز، تلفن، آب و فاضلاب و نیز متناسب نمودن نرخهای ترجیحی در جهت حمایت از تولید (در مقایسه با بخشهای غیر تولیدی)، کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه های متولی امور تولیدی و زیربنایی (حسب مورد) و سازمان برنامه و بودجه، همه ساله ضوابط تعیین نرخ فروش (اعم از اشتراک و نرخ نهاده ها) را متناسب با هدف فوق تهیه و به شورای اقتصاد پیشنهاد خواهد نمود. هزینه های اشتراک زیربنای فوق برای واحدهای تولیدی، صنعتی، معدنی، کشاورزی، بعلاوه هزینه حفر چاه، قیمت زمین و پروانه ساختمان مورد استفاده واحدهای تولیدی غیردولتی که طی برنامه سوم تقاضای انشعاب می کنند، پس از بهره برداری با تقسیط پنج ساله توسط دستگاہهای ذی ربط دریافت خواهد شد. وزارتخانه های نیرو، نفت، پست و تلگراف و تلفن و راه و ترابری موظف به تأمین آب، برق، گاز، تلفن و راه دسترسی تا ورودی شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی حسب اعلام وزارت صنایع می باشند.

ماده ۵۳. کمیته ای متشکل از وزرای امور خارجه، کار و امور اجتماعی، امور اقتصادی و دارائی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برنامه ریزی، هدایت و نظارت و پیش بینی تمهیدات لازم را از نظر قوانین و مقررات برای اعزام نیروی کار به خارج از

کشور بر عهده خواهد داشت. آیین نامه اجرائی این ماده مشتمل بر چگونگی برقراری تسهیلات و حمایت‌های قانونی از اعزام شوندگان و اعزام کنندگان (کارباییهای خصوصی) و جذب درآمد ارزی افراد اعزام شده توسط این کمیته تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۴. به دولت اجازه داده می شود؛ در قالب لویای بودجه سنواتی و از طریق وجوه اداره شده، تسهیلات متناسب با سهم متقاضیان سرمایه گذاری در طرحهای اشتغال زا و صنایع کوچک و نیز قسمتی از سود و کارمزد تسهیلات مذکور را در قالب این قانون تأمین کند. همچنین بخشی از تسهیلات اعتباری سیستم بانکی باید برای حمایت از صنایع کوچک و اشتغال زا اختصاص یابد. آیین نامه اجرائی این ماده حداکثر طی مدت شش ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۵. سه درصد (۳٪) از سپرده های قانونی بانکها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای درصد سال ۱۳۷۸ در اختیار بانکهای کشاورزی، مسکن و معدن (هر بانک یک درصد) (۱٪) قرار می گیرد تا صرف اعطای تسهیلات به طرحهای کشاورزی و دامپروری، احداث ساختمان و مسکن، تکمیل طرحهای صنعتی و معدنی بخش غیردولتی شود که ویژگی عمده آنها اشتغال زایی می باشد. آیین نامه اجرائی این ماده با رعایت قانون عملیات بانکی بدون ربا و به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد.

ماده ۵۶. در اجرای بند (۲) اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی و در راستای تحقق سیاستهای اشتغال این قانون، نظام بانکی کشور موظف است در طول سالهای برنامه سوم به نحوی برنامه ریزی و اقدام نماید که همواره پس از کسر ذخائر قانونی و احتیاطی سپرده های قرض الحسنه پس انداز که حداکثر از بیست درصد (۲۰٪) آن تجاوز نمی کند حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) بقیه را به صورت تسهیلات در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی به منظور ایجاد فرصت های جدید شغلی قرار دهد. این تسهیلات به صورت وام بدون بهره بوده و کارمزد آن را شورای پول و اعتبار معین می کند. بیکاران جویای کار و اشخاص حقوقی ساکن در روستاها و شهرهای کوچک و یا ایجاد کنندگان فرصت های جدید شغلی در روستاها و شهرهای کوچک و زنان بیکار سرپرست خانوار و همچنین حرفه آموختگان فنی و حرفه ای دولتی و غیر دولتی از اولویت برخوردارند. مبلغ وام برای هر متقاضی تا مبلغ سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال معین می شود و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است مطابق آیین نامه اجرائی این ماده که آن را ظرف یک ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رساند بر اساس اصل اعتماد و اتخاذ ساده ترین شکل اخذ تعهد و یا اخذ سفته به مبلغ وام پرداخت شده و یا ضمانت یکی از کارمندان دولت و یا ضمانت یکی از مشتریان بانک عامل و یا هر نحوه ساده تری که بانک عامل و وام گیرنده به توافق برسند ترتیب اعطای تسهیلات را به متقاضیان فقط برای یک بار بدهد و بازپرداخت وجوه وام داده شده را به نحوی معین کند که واقع بینانه و مطابق با شرایط اقتصادی وام گیرنده باشد. سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران وظیفه دارد با همکاری سازمانها و وزارتخانه ها و مؤسسات ذی ربط در امر اشتغال و همچنین بخش غیر دولتی برنامه های لازم به منظور آموزش نحوه پرداختن به حرف و مشاغل مختلف کوچک که احتیاج به سرمایه کم دارد از شبکه های مختلف خود به مردم آموزش دهد، در این آموزش ها تکیه بر استفاده از امکانات و تسهیلات و مواد اولیه و بازارهای محلی یک اصل قلمداد خواهد شد. وزارت امورات اقتصادی و دارایی موظف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۵۷. در تمامی برنامه های اشتغال زایی و اعطای امتیازات و تسهیلات، ایثارگران در اولویت هستند و دولت موظف است حمایت های لازم در حفظ و تثبیت موقعیت شغلی آنان را اعمال نماید.

فصل هفتم - نظام مالیاتی و بودجه

ماده ۵۸. از سال ۱۳۷۹ کلیه تخفیف ها، ترجیحات و معافیت های مالیاتی و حقوق گمرکی کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۱) این قانون، مؤسسات، نهادهای انقلابی و عمومی غیردولتی جز در مورد بخشهای فرهنگی و به غیر از معافیتهای برقرار شده بر اساس کنوانسیونهای بین المللی تجاری و واردات کاغذ برای تهیه کتب درسی آموزش و پرورش، لغو می گردد.

تبصره ۱. اعمال این ماده در مورد نهادهائی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می باشند، منوط به موافقت مقام معظم رهبری است.

تبصره ۲. اقلام عمده دفاعی که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر نیروهای مسلح از خارج تأمین می شود، از شمول این ماده مستثنی می گردد.

تبصره ۳. هیأت امناء صرفه جوئی ارزی در معالجه بیماران از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۵۹. در نظام مالیاتی:

الف. به دولت اجازه داده می شود به منظور افزایش کارآیی نظام مالیاتی و رفع موانع سازمانی موجود و همچنین تمرکز کلیه امور مربوط به اخذ مالیات، «سازمان امور مالیاتی کشور» را به صورت یک مؤسسه دولتی و زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارائی ایجاد کند، با ایجاد این سازمان کلیه اختیارات، وظایف، نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات موجود وزارت امور اقتصادی و دارائی که در معاونت امور مالیاتی و بخشها و حوزه های مالیاتی به کار گرفته می شوند به این سازمان منتقل می گردد. تشکیلات سازمان مذکور و آیین نامه اجرائی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ب. وزارت امور اقتصادی و دارائی موظف است طی سه سال اول برنامه سوم توسعه، نسبت به طراحی و راه اندازی نظام جامع اطلاعات مالیاتی کشور اقدام کرده و با گردآوری و پردازش اطلاعات مربوط به فعالیتهای اقتصادی مؤدیان مالیاتی در شبکه فراگیر، روش خوداظهاری را در نظام مالیاتی کشور توسعه و ترویج دهد.

ماده ۶۰. به منظور ایجاد ثبات در میزان درآمدهای ارزی حاصل از صدور نفت خام در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل دارایی های حاصل از فروش نفت خام به دیگر انواع ذخایر و سرمایه گذاری و فراهم کردن امکان تحقق فعالیت های پیش بینی شده در برنامه، دولت مکلف است با ایجاد حساب ذخیره ارزی حاصل از صادرات نفت خام اقدام های زیر را معمول دارد:

الف. از سال ۱۳۷۹ مازاد درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به ارقام پیش بینی شده در جدول شماره (۲) این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «حساب ذخیره ارزی حاصل از صادرات نفت خام» نگهداری می شود.

ب. در طول سالهای برنامه سوم توسعه، در صورتی که درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام کمتر از ارقام مندرج در جدول شماره (۲) این قانون باشد، دولت می تواند در فواصل زمانی سه ماهه از موجودی حساب ذخیره ارزی برداشت نماید. معادل ریالی این وجوه به حساب درآمد عمومی دولت منظور می گردد.

ج. به دولت اجازه داده می شود حداکثر معادل پنجاه درصد (۵۰٪) حساب ذخیره ارزی برای سرمایه گذاری و تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز طرحهای تولیدی و کار آفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل و خدمات فنی مهندسی بخش غیر دولتی که توجیه فنی و اقتصادی آنها به تأیید وزارتخانه های تخصصی ذی ربط رسیده است از طریق شبکه بانکی داخلی و بانکهای ایرانی خارج از کشور به صورت تسهیلات با تضمین کافی استفاده نماید.

د. استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی برای تأمین هزینه های بودجه عمومی دولت صرفاً در صورت کاهش درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به ارقام مصوب و عدم امکان تأمین اعتبارات مصوب از مالیات و سایر منابع، مجاز خواهد بود و استفاده از آن برای تأمین کسری ناشی از درآمدهای غیر نفتی بودجه عمومی دولت ممنوع است.

ه. آیین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارائی حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون، به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱. به منظور تأمین نیازهای مالی دولت برای واردات بنزین صرفاً جهت مصرف در سال ۱۳۸۱، به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می شود با تصویب هیأت وزیران تا مبلغ ارزی معادل یکهزار و هفتصد میلیارد (۱/۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از درآمد

حاصل از صادرات نفت خام مازاد بر ارقام مذکور در جدول شماره (۲) پیوست قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، استفاده و نسبت به واردات بنزین به صورت خرید مستقیم یا معاوضه اقدام نماید. مجمع عمومی شرکت ملی نفت ایران موظف است با رعایت مفاد ماده (۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی، نسبت به اصلاح ارقام بودجه مصوب شرکت ملی نفت ایران متناسب با مجوز فوق اقدام نماید.

دولت مکلف است اقدامات قانونی لازم در اجرای قانون اصلاح مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برای کاهش مصرف بنزین و سایر فرآورده‌های نفتی را ظرف مدت دو ماه از تصویب این قانون اعمال نماید و گزارش اقدامات انجام شده را به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و انرژی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. تبصره ۲ - به دولت اجازه داده می شود تا مبلغ ارزی معادل یازده هزار و دویست و شصت و شش میلیارد و هشتصد و شصت میلیون (۱۱/۲۶۶/۸۶۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از درآمد حاصل از صادرات نفت خام مازاد بر ارقام مذکور در اصلاحیه جدول شماره (۲) پیوست قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۸۲ به منظور اقدامات زیر استفاده نماید:

۱- تا مبلغ ارزی معادل هفت هزار و یکصد و هشتاد و یک میلیارد (۷/۱۸۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال بابت واردات بنزین به صورت خرید مستقیم یا معاوضه. وزارت نفت موظف است مطابق ماده (۱۲۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، بنزین مورد نیاز کشور را تأمین نماید.

۲- تا مبلغ ارزی معادل دو هزار و ششصد و شصت و شش میلیارد و هشتصد و شصت میلیون (۲/۶۶۶/۸۶۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به منظور افزایش مستمری معیشت ماهانه خانوارهای تحت پوشش دستگاههای حمایتی در شش ماهه دوم سال ۱۳۸۳ در اجرای موازین ماده (۶) آیین نامه اجرایی قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست مصوب ۱۳۷۴ هیئت وزیران.

۳- تا مبلغ ارزی معادل یک هزار و چهارصد و نوزده میلیارد (۱/۴۱۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال جهت خرید اتوبوس گاز طبیعی فشرده (CNG) سوز و مینی بوس به منظور تسهیل حمل و نقل عمومی. آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت یک ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری وزارت نفت، وزارت کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۶۱.

الف. مبادله موافقتنامه شرح عملیات طرحهای عمرانی به تفکیک مطالعاتی، انتفاعی و غیرانتفاعی، فقط برای یک بار در دوران برنامه انجام می پذیرد. موافقتنامه هائی که برای انطباق میزان اعتبار سالانه طرحها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می شود، جنبه اصلاحیه داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعداد پروژه های طرح شود. موارد استثناء که منجر به افزایش حجم عملیات و یا تعداد پروژه ها می گردد، براساس ساز و کار بند (ب) این ماده صورت خواهد پذیرفت.

ب. مبادله موافقتنامه طرحهای عمرانی انتفاعی و غیرانتفاعی جدید صرفاً پس از طی مراحل زیر مجاز خواهد بود:

۱. انجام مطالعات مبنی بر وجود توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی.
۲. انجام مطالعات طراحی تفصیلی.
۳. حصول اطمینان از وجود اعتبار کافی و یا تأمین منابع، با توجه به تعهدات طرحهای عمرانی در دست اجرای هر یک از دستگاههای اجرائی.

مبادله موافقتنامه طرحهای عمرانی صرفاً نظامی بخش دفاع تابع دستورالعمل خاصی است که به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج. دستگاههای اجرائی موظفند طرحهای عمرانی در دست اجرای خود را به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به منظور ساده سازی و ارزان سازی (با اعمال مهندسی ارزش) ضمن رعایت استانداردهای فنی مورد بازنگری قرار دهند.

د. سازمان برنامه و بودجه موظف است با همکاری دستگاههای اجرائی طرحها و پروژه های عمرانی در دست اجراء را برای تخصیص اعتبار و تعیین زمان خاتمه باتوجه به میزان پیشرفت کار، به منظور صرفه جویی و تسریع در اجراء، حداکثر تا پایان سال ۱۳۷۹ اولویت بندی کند.

هـ - آیین نامه اجرائی این ماده با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۶۲. به دولت اجازه داده می شود دارائی های ثابت شرکت های دولتی را که صد درصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت و یا متعلق به شرکت های دولتی مذکور هستند، در دوران برنامه سوم توسعه، یک بار مورد تجدید ارزیابی قرار دهد. مبالغ حاصل از تجدید ارزیابی شرکت های دولتی یاد شده مشمول پرداخت مالیات بر درآمد و سایر انواع مالیات ها نمی شود و مبالغ حاصل باید حسب مورد به حساب افزایش سرمایه دولت و یا شرکت دولتی مربوط در شرکت های دولتی یاد شده منظور گردد. آیین نامه اجرائی این بند و چگونگی استهلاك دارائی های ثابت استهلاك پذیر تجدید ارزیابی شده، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۳. حد نصاب معاملات دولتی [موضوع مواد (۸۰)، (۸۶) و (۸۷) قانون محاسبات عمومی] بر مبنای سال ۱۳۷۸ با شاخص خرده فروشی کالا و خدمات، همه ساله با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی و تصویب هیأت وزیران تعدیل می گردد.

ماده ۶۴. اعتبارات جاری و عمرانی این قانون جهت درج در لوایح بودجه سالانه کل کشور، با رعایت اصول و طبقه بندی وظایف دولت، مذکور در این ماده و رعایت اولویت های ذیل بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران بر حسب امور و فصل بین بخش های مختلف تقسیم خواهد شد و برنامه های اجرائی هر بخش متناسب با اعتبارات پیش بینی شده از محل درآمدهای عمومی و منابع غیردولتی تنظیم می گردد:

الف. وظایف اعمال حاکمیت دولت که منافع حاصل از انجام آن شامل همه اقشار جامعه می گردد و بهره مندی افراد از این نوع خدمات نه تنها موجب ایجاد محدودیت برای استفاده دیگران نمی شود بلکه تحقق آن اقتدار دولت را نیز افزایش می دهد، از قبیل مدیریت ملی و اداره امور کشور، وضع قوانین و مقررات، ایجاد نظم اجتماعی و استقرار عدالت اجتماعی، حفظ نظم و امنیت عمومی، عدالت قضائی و دفاع از مرزهای کشور و تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان. اعتبار مورد نیاز برای انجام این وظایف از محل درآمدهای عمومی تأمین می شود و براساس افزایش کارایی دستگاه های ذی ربط، منابع اختصاص یافته جهت بهبود کیفیت ارائه خدمات به مردم در دوران برنامه سوم توسعه افزایش می یابد.

ب. وظایف مربوط به تصدی های اجتماعی که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد جامعه می گردد، از قبیل آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه ای، بهداشت و درمان، تربیت بدنی و ورزش، فعالیت های فرهنگی، هنری و تبلیغات دینی.

اعتبار مورد نیاز برای انجام این وظایف از محل منابع بودجه عمومی و مشارکت بخش غیردولتی تأمین خواهد شد و دستگاههای ذی ربط موظفند زمینه های لازم برای توسعه فعالیتهای بخش غیردولتی و واگذاری بخشی از فعالیتهای فعلی دولت را به این بخش فراهم کنند. صد درصد (۱۰۰٪) منابع حاصل از واگذاری این گونه فعالیت ها به بخش غیردولتی، برای توسعه فعالیتهای دولت در مناطقی که بخش غیردولتی رغبتی به سرمایه گذاری ندارد و همچنین افزایش کیفیت خدمات فعلی هزینه خواهد شد.

ج. اعتبار لازم برای اجرای طرح های عمرانی غیرانتفاعی که موجب تقویت آن گروه از زیرساخت های اقتصادی و اجتماعی می گردد که امکان سرمایه گذاری بخش خصوصی در آن وجود ندارد، از طریق بودجه عمومی دولت تأمین خواهد شد.

د. وظایف مربوط به تصدی های اقتصادی در بخشهای تولیدی و زیربنایی، از محل منابع داخلی شرکت های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و یا سایر منابع غیروابسته به بودجه عمومی دولت تأمین اعتبار خواهد شد، مگر در مواردی که باتوجه به حجم بالای سرمایه گذاری و سایر ضرورت ها، با تصویب هیأت وزیران سرمایه گذاری بخش دولتی ضروری تشخیص داده شود. در زمینه سرمایه گذاری های زیربنایی علاوه بر سرمایه گذاری شرکت های دولتی متولی امور زیربنایی از محل منابع داخلی، چنانچه شرکت های صنعتی و معدنی دولتی و یا غیردولتی نسبت به سرمایه گذاری در این زمینه ها برای تأمین نیازهای خود اقدام نمایند،

هزینه های مزبور به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی منظور خواهد شد. بخشی از وظایف دولت در این قسمت در دوران برنامه به تدریج به بخش غیردولتی واگذار می گردد.

ماده ۶۵. به دولت اجازه داده می شود در تنظیم لوایح بودجه سالانه، پرداخت بخشی از اعتبارات طرحهای عمرانی انتفاعی را در قالب تسهیلات و کمکهای مالی و فنی، توسط بانکهای تخصصی و توسعه ای از طریق وجوه اداره شده یا دیگر روشهای مرسوم در نظام بانکی، منظور کند. وجوه برگشت شده طرحهای انتفاعی، موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ نیز با ساز و کار فوق به سایر طرحهای انتفاعی اختصاص می یابد.

ماده ۶۶. به شرکتهای دولتی موضوع ماده (۱۱) این قانون و سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود با رعایت مقررات مربوط، نسبت به فروش اموال مازاد بر نیاز خود، به استثنای خودرو، از طریق مزایده اقدام کرده و معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله را در قالب بودجه مصوب خود صرف هزینه های سرمایه گذاری کنند. وجوه سرمایه گذاری معادل مابه التفاوت قیمت دفتری و وجوه دریافتی از پرداخت مالیات بر درآمد معاف است.

ماده ۶۷. به وزارتخانه های صنایع، معادن و فلزات، نیرو و نفت اجازه داده می شود حسب مورد به منظور سرمایه گذاری های مولد و اعطای کمکهای مالی و فن آوری برای ارتقاء سطح طراحی، مهندسی ساخت تجهیزات، نمونه سازی ماشین آلات، مطالعات و عملیات اکتشافی و معدنی به طرحهای مورد تأیید در بخش ذی ربط از محل بودجه عمومی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری اقدام کرده و مابه التفاوت نرخ سود تسهیلات مذکور را پرداخت کنند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه التفاوت نرخ سود در قانون بودجه هر سال تعیین می گردد. در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرح های مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می شود، می تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد. عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و یارانه سود انتظاری در طرح های مشمول دریافت این کمک توسط کمیته ای مرکب از وزارتخانه های ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد. مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی که از محل بودجه عمومی تأمین شده مجدداً به روش فوق الذکر مورد استفاده قرار می گیرد. مانده وجوه فوق الذکر در آخر برنامه و نیز اقساط بازپرداخت شده از محل تسهیلات مذکور پس از برنامه به حساب افزایش سرمایه بانک های تخصصی منظور و معادل آن از بدهی دولت به نظام بانکی کسر خواهد شد.

ماده ۶۸. به شرکتهای تابعه وزارتخانه های پست و تلگراف و تلفن، صنایع، معادن و فلزات، نیرو و نفت اجازه داده می شود به منظور اعطای کمکهای مالی و فن آوری برای ارتقای سطح طراحی، مهندسی، ساخت تجهیزات، نمونه سازی ماشین آلات، مطالعات و عملیات اکتشافی به طرحهای مورد تأیید مجامع عمومی از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری، اقدام کرده و مابه التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کنند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه شرکتهای مذکور تعیین می گردد.

ماده ۶۹. دولت مکلف است لایحه بودجه های سالیانه را به نحوی تنظیم نماید که کسری احتمالی از طریق استقراض از بانک مرکزی و سیستم بانکی کشور تأمین نشده باشد.

فصل هشتم - نظام درآمد - هزینه استان

ماده ۷۰. به منظور تصمیم گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه ریزی و توسعه و عمران استانها، در چارچوب برنامه ها و سیاست ها و خط مشی های کلان کشور، شورای برنامه ریزی و توسعه هر استان به ریاست استاندار تشکیل می شود. تبصره ۱. به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورای برنامه ریزی و توسعه استان، کمیته های تخصصی متشکل از مدیران رؤسای ادارات کل، شعب و نمایندگی سازمانهای دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در استان که مشمول نظام بودجه استانی بوده و یا قسمتی از وظایف عمرانی استانی را عهده دار هستند (دستگاههای اجرائی استانی) تشکیل می گردد. آیین نامه

اجرائی شورای برنامه ریزی استان و کمیته های تخصصی توسط سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲. پس از تشکیل کمیته های تخصصی موضوع این ماده سایر شوراها، کمیته ها و ستادهای مرتبط موجود استان به استثناء کمیته برنامه ریزی شهرستان منحل و وظایف آنها در قالب وظایف این کمیته ها ساماندهی و تنظیم می شود. کمیته برنامه ریزی شهرستان متشکل از فرماندار (ریاست کمیته)، نماینده سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (دبیر کمیته) و عضویت رؤسای دستگاههای اجرائی که مدیران کل آنها عضو شورای برنامه ریزی و توسعه استان هستند، خواهد بود فرمانداران موظف هستند یک هفته قبل از تشکیل جلسات کمیته از نمایندگان شهرستان در مجلس شورای پروژه‌های عمرانی شهرستانها پس از تصویب در کمیته برنامه ریزی شهرستان جهت مبادله موافقتنامه با دستگاههای اجرائی ذی ربط به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اعلام خواهد شد.

تبصره ۳. وظیفه دبیرخانه شورای برنامه ریزی و توسعه استان به عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۱. شورای برنامه ریزی و توسعه استان وظایف زیر را به عهده دارد:

الف. بررسی و تأیید برنامه های بلند مدت توسعه استان شامل جهت گیریهای توسعه بلند مدت استان، در چارچوب نظام برنامه ریزی کشور و در راستای جهت گیریهای بلند مدت کشور و طرح آمایش ملی.

ب. بررسی و تأیید برنامه های میان مدت توسعه استان شامل هدفها، سیاست ها و خط مشی های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اولویتهای سرمایه گذاری در توسعه استان که در چارچوب رهنمودهای کلی و سیاست های کلان و بخشی و سازگار با برنامه میان مدت ملی برای دوره برنامه توسعه تهیه می شود.

ج. تصویب طرحهای توسعه و عمران و سلسله مراتب خدمات شهری و روستائی در قالب برنامه های توسعه استان، با رعایت سیاست های مصوب شورای عالی معماری و شهرسازی.

د. اتخاذ تدابیر لازم برای تحقق آن قسمت از درآمدهای عمومی و اختصاصی دولت در استان که توسط دستگاه اجرائی استانی وصول و به خزانه استان واریز می گردد (درآمد استانی) و پیشنهاد کسب منابع جدید درآمد در چارچوب سیاست های مصوب دولت.

ه. اتخاذ تدابیر لازم برای صرفه جوئی در هزینه ها و پیشنهاد راههای کاهش هزینه در چارچوب سیاست های مصوب دولت.

و. بررسی و تأیید بودجه پیشنهادی سالانه استان شامل منابع مالی لازم از محل درآمدهای استان و سهمی از منابع ملی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاههای اجرائی استان از محل درآمد عمومی و اعتبارات از محل درآمد اختصاصی، در چارچوب بخشنامه ها و دستورالعملهای تهیه و تنظیم بودجه کل کشور، برای ارائه به سازمان برنامه و بودجه.

ز. بررسی و توزیع اعتبارات عمرانی استانی مصوب بین فصول و برنامه ها و طرحهای عمرانی و دستگاههای اجرائی استانی به تفکیک شهرستان براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.

ح. بررسی و توزیع اعتبارات جاری دستگاههای اجرائی استانی به تفکیک برنامه و فصول هزینه براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.

ط. بررسی و تصمیم گیری در مورد توسعه صادرات غیرنفتی استان و در صورت لزوم خط مشی های اجرائی مبادلات مرزی اعم از بازارچه ها، تعاونیهای مرزنشینی در چارچوب سیاست های کلی تجارت خارجی کشور.

ی. بررسی برنامه های سالانه و میان مدت اصلاح و تحول اداری متناظر با برنامه های توسعه مصوب و پیشنهاد آن به مراجع ذی ربط.

ک. شناخت قابلیتها و مزیتهای نسبی استان و ایجاد زمینه های لازم برای تشویق و توسعه سرمایه گذارهای مردمی در امور اقتصادی، تولیدی و اجتماعی.

ل. ساماندهی کمکها و توسعه مشارکتهای مردمی در اقدامات عمرانی و امور عام المنفعه.

م. بررسی راههای تجهیز و جذب پس اندازهای مردم و به کارگیری آنها در امور توسعه استان در چارچوب سیاست ها و خط مشی های پولی کشور.

ن. پیشنهاد برنامه های توسعه مشارکت زنان و جوانان به ویژه بسیجیان در فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان به مراجع ذی ربط و تنظیم سیاست های اجرایی مربوطه.

س. پیشنهاد برنامه های توسعه منابع انسانی به مراجع ذی ربط و تنظیم سیاست های اجرایی مربوطه.

ع. پیشنهاد برنامه های استقرار نظام تأمین اجتماعی ملی در سطح استان به مراجع ذی ربط و تنظیم سیاست های اجرایی مربوطه.

ف. بررسی وضعیت اشتغال در سطح استان و پیش بینی روشهای تشویقی برای سرمایه گذاری در امور اشتغال زا.

ص. پیشنهاد برنامه ها و تأمین منابع تقویت و توسعه بسیج استان.

ماده ۷۲. به منظور ساماندهی نظام غیرمتمرکز درآمد. هزینه استانی، در هر استان خزانه معین استان، وابسته به خزانه داری کل و زیر نظر اداره کل امور اقتصادی و دارائی استان تشکیل می شود.

ماده ۷۳. خزانه داری کل موظف است برای هر یک از خزانه های معین استان یک حساب به عنوان «حساب خزانه داری کل» (خزانه معین استان) در مرکز استان ذی ربط افتتاح کند. از ابتدای سال ۱۳۷۹ نمایندگی خزانه در استان به خزانه معین استان تبدیل خواهد شد.

ماده ۷۴. خزانه معین استان وظایف زیر را برعهده خواهد داشت:

الف. امور مربوط به ثبت و دریافت کلیه درآمد های استانی در چارچوب قوانین و مقررات مربوط.

ب. امور مربوط به دریافت و پرداخت سهم از منابع ملی طبق قوانین و مقررات مالی کشور.

ج. امور مربوط به پرداخت تسخواه گردان حسابداری به دستگاههای اجرایی استان مطابق دستورالعملها و قوانین جاری کشور.

د. امور مربوط به افتتاح حسابهای دولتی در استان برای کلیه دستگاههای اجرایی استان (صرفنظر از اینکه دستگاه دارای بودجه استانی است یا ملی).

ه. انجام امور مربوط به پرداخت اعتبارات جاری و عمرانی استان براساس مصوبات کمیته تخصیص اعتبار استان.

و. ارائه گزارشهای مالی از عملکرد درآمدهای استانی، عملکرد اعتبارات جاری و عمرانی استان به دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان و دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استان در مقاطع سه ماهه.

تبصره ۱. سایر اموری که براساس قوانین و مقررات موجود به عهده نمایندگی خزانه محول شده است به خزانه معین استان واگذار می شود.

تبصره ۲. خزانه معین استان علاوه بر وظایف استانی خود، در هر موردی که لازم باشد به تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارائی به عنوان نمایندگی خزانه داری کل در استان عمل خواهد کرد.

ماده ۷۵. بودجه استان که در قالب برنامه های مصوب تنظیم می شود شامل درآمد استانی، سهم از درآمد ملی، اعتبارات جاری و اعتبارات عمرانی استان در قالب لایحه بودجه سالانه کل کشور تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود.

تبصره. در طول برنامه تخصیص اعتبارات عمرانی سالانه استانها به نحوی باید تنظیم گردد که درصد بودجه عمرانی استانی (مجموع استانها) نسبت به بودجه عمرانی کل کشور از بیست و شش درصد (۲۶٪) در سال اول برنامه و با رشد سالانه شش درصد (۶٪) از پنجاه درصد (۵۰٪) سال آخر برنامه سوم کمتر نباشد.

ماده ۷۶. درصد معینی از درآمدهای واریزی به خزانه معین هر استان در قالب بودجه سنواتی به تأمین اعتبارات عمرانی همان استان اختصاص می یابد و تمام یا قسمتی از هزینه های جاری هر استان منظور شده در قوانین بودجه سنواتی از محل درصد باقیمانده درآمد های آن استان تأمین می شود. به تناسب درآمد و هزینه هر استان، نسبتهای مذکور به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه توسط هیأت وزیران تعیین می گردد.

تبصره . چنانچه درآمد استان از درآمدهای پیش بینی شده در بودجه مصوب بیشتر شود، مازاد درآمد پس از واریز به خزانه در قالب قوانین بودجه همان سال، یا سال بعد، جهت تکمیل طرحهای عمرانی و بهبود کیفیت ارائه خدمات و اصلاح ساختارهای فنی، اقتصادی و مدیریتی استان براساس آیین نامه ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می رسد، در اختیار استان قرار می گیرد.

ماده ۷۷ . کمیته تخصیص اعتبار استانی مرکب از معاون عمرانی استاندار، رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و مدیرکل امور اقتصادی و دارائی استان تشکیل می شود و براساس گزارش خزانه معین استان نسبت به تعیین سقف تخصیص اعتبارات جاری دستگاههای اجرائی استان و اعتبارات عمرانی بر حسب فصول تصمیم گیری می کند.

تبصره . وظیفه دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استانی بر عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۸ . عناوین برنامه های عمرانی و آن دسته از وظایف دولت که نتایج کارکردی آن از محدوده استان فراتر نباشد (وظایف استانی) و می باید در قالب بودجه استانی تأمین اعتبار شود به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره . اختیارات لازم برای اجرای وظایف استانی موضوع این ماده توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور با هماهنگی دستگاههای اجرائی ذی ربط قبل از تنظیم لوائح بودجه سنواتی، تعیین و به عنوان شرح وظایف جدید دستگاههای اجرائی استانی ابلاغ می شود.

ماده ۷۹ . طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون، عناوین درآمد های استانی به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارائی تعیین و پس از تصویب هیأت وزیران ابلاغ می گردد.

تبصره . عناوین و مجوز وصول درآمد های استانی جدید که سابقه وصول ندارند، همه ساله در لایحه بودجه سنواتی کل کشور درج و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۸۰ . سرجمع درآمد های استانی هر استان که باید به خزانه معین استان واریز شوند، در لایحه بودجه سالانه درج و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه می شود.

تبصره . دستگاههای استانی وصول کننده درآمد موظف اند تمام وصولی هائی را که به موجب قانون دریافت می کنند به خزانه معین استان واریز کنند.

ماده ۸۱ . به منظور ساماندهی درآمد های استان و بهبود مستمر روشهای کسب درآمد های استانی و شناسائی منابع جدید درآمدی، ستاد درآمد و تجهیز منابع استان به ریاست استاندار و مرکب از افراد ذیل در هر استان تشکیل می شود.

الف . استاندار

ب . رئیس سازمان برنامه و بودجه استان

ج . مدیرکل امور اقتصادی و دارائی استان

د . یک نفر از نمایندگان استان با تصویب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر).

ه . یک نفر صاحب نظر در امور اقتصادی و مالی (به انتخاب استاندار).

و . رئیس خزانه معین استان.

ز . رئیس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان، رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان جانشین وی خواهد بود).

تبصره ۱ . در صورتی که موضوع مورد بحث در ستاد درآمد به بخش خاصی مربوط باشد، مسؤول دستگاه اجرائی ذی ربط در استان با حق رأی در جلسه شرکت خواهد کرد.

تبصره ۲ . وظیفه دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان بر عهده اداره کل امور اقتصادی و دارائی استان خواهد بود.

ماده ۸۲ . ستاد درآمد و تجهیز منابع استان وظایف ذیل را برعهده دارد:

- الف . برآورد منابع درآمدی استان برای سال بعد با توجه به ظرفیتهای درآمدی استان و پیشنهاد آن به شورای برنامه ریزی توسعه استان به هنگام تهیه و تنظیم بودجه استان.
- ب . بررسی و پیشنهاد منابع جدید درآمد برای استان به شورای برنامه ریزی و توسعه استان جهت درج در لوایح بودجه سنواتی کل کشور.
- ج . پیشنهاد بهبود روشهای کسب درآمد در استان در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه آن به شورای برنامه ریزی و توسعه استان.
- د . بررسی و اظهارنظر در مورد گزارشهای مربوط به وصول درآمد های استان که توسط خزانه معین استان ارائه می شوند.
- هـ . تصویب سیاست های اجرائی وصول درآمد و نظارت بر نحوه وصول توسط دستگاههای اجرائی وصول کننده و پیگیری رفع مشکلات آنها.

فصل نهم . سیاست های پولی و ارزی

ماده ۸۳ . ترکیب اعضای شورای پول و اعتبار به شرح ذیل اصلاح می گردد:

- الف . وزیر امور اقتصادی و دارائی.
- ب . رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ج . رئیس سازمان برنامه و بودجه یا معاون اقتصادی وی.
- د . دو تن از وزرا به انتخاب هیأت وزیران.
- ه . وزیر بازرگانی.
- و . دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی و تأیید ریاست جمهوری.
- ز . دادستان کل کشور یا معاون وی.
- ح . رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن.
- ط . رئیس اتاق تعاون.
- ی . یک نماینده از هر یک از کمیسیون های برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارائی و تعاون مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر به انتخاب مجلس شورای اسلامی.
- تبصره ۱ . ضوابط اجرائی این ماده شامل نحوه تشکیل جلسات و چگونگی اتخاذ تصمیمات با پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای پول و اعتبار به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.
- تبصره ۲ . ریاست شورا برعهده وزیر امور اقتصادی و دارائی و در غیاب او با رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۸۴ .

- الف . افزایش درمانده تسهیلات تکلیفی طی سالهای برنامه سوم به طور متوسط سالانه ده درصد (۱۰٪) نسبت به ارقام مصوب سال ۱۳۷۸ کاهش می یابد.
- ب . حمایتهای دولت در اعطای تسهیلات اعتباری به بخشها و فعالیتهای مختلف به شکل پرداخت یارانه نرخ سود، اعتبارات ترجیحی و قبول تضمین بازپرداخت در چارچوب بودجه های سالانه انجام خواهد شد.

ماده ۸۵ .

- الف . به منظور تنظیم تعهدات ارزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی موضوع ماده (۱۱) این قانون، ملزم به رعایت موارد ذیل هستند:

۱. عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق حسابهای ارزی که در بانکهای داخلی یا خارج با تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می کنند، انجام دهند. بانکهای عامل ایرانی مکلفند خدمات مورد نیاز آنها را در سطح استانداردهای بین المللی تأمین کنند.

۲. ظرف سه ماه از تصویب این قانون لیست کلیه حسابهای ارزی خارج از کشور را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نمایند، ادامه کار آنها از این پس منوط به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.
ب. به دولت اجازه داده می شود با رعایت شرایط زیر نسبت به اخذ و یا تضمین تسهیلات مالی خارجی در قالب لوایح بودجه سنواتی اقدام نماید:

۱ - زمان بندی بازپرداخت بدهی ها و تعهدات اعم از میان مدت و کوتاه مدت خارجی بلید به گونه ای تنظیم گردد که بازپرداخت های سالانه این بدهی ها و تعهدات بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل. پس از سال پایانی برنامه، از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه سوم تجاوز نکند. در استفاده از تسهیلات خارجی، اولویت با تسهیلات بلند مدت خواهد بود.

۲. دولت موظف است میزان تعهدات و بدهی های خارجی کشور در طول برنامه سوم را به گونه ای تنظیم نماید تا ارزش حال خالص بدهی ها و تعهدات کشور (مابه التفاوت ارزش حال بدهی ها، تعهدات کشور و ذخایر ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) در سال آخر برنامه سوم بیش از بیست و پنج میلیارد (۲۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار نباشد.

ج. در مورد طرحهای دولتی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می کنند، دستگاههای اجرائی موظف به رعایت موارد ذیل خواهند بود:

۱. تمامی طرحها با مسؤولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذی ربط و تأیید شورای اقتصاد، دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه های اجرای کامل آنها از سقفهای تعیین شده تجاوز نکند. تعیین زمان بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیتهای، امکانات و توانائیهای داخلی و با رعایت قانون « حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۷۵» و نیز رعایت شرایط زیست محیطی در اجرای هر یک از طرحها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

۲. قبل از عقد قرارداد با ارائه توجیهات فنی و اقتصادی با سازمان برنامه و بودجه موافقتنامه مبادله کنند.
۳. هرگونه معامله و قرارداد خارجی را که بیش از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) دلار باشد تنها از طریق مناقصه محدود یا بین المللی (با درج آگهی مناقصه در روزنامه های کثیرالانتشار داخلی و خارجی) انجام و منعقد کنند. در کلیه مناقصه ها حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه ها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرائی ذی ربط مسؤول حسن اجرای این موضوع می باشد.

د. دولت مکلف است همراه با لوایح بودجه سالانه جداول دریافت ها و پرداخت های ارزی را برای سال های باقیمانده از برنامه ارائه نماید.

هـ. دولت موظف است طرح های بیع متقابل خود و دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بانکها را در لوایح بودجه سالیانه برنامه ارائه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی اجراء نماید.

و. آیین نامه اجرائی این ماده با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارائی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸۶. به منظور تنظیم و ایجاد تعادل در بازار ارز و تشویق خرید کالا و خدمات از داخل کشور، کمیته ای به ریاست رئیس جمهور و عضویت وزیران امور اقتصادی و دارائی، بازرگانی، امور خارجه و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دو نفر از وزرا به انتخاب هیأت وزیران تشکیل می شود.

تبصره ۱. سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از کمیسیونهای امور بازرگانی و توزیع، امور برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارائی و تعاون به انتخاب مجلس بعنوان ناظر در این کمیته شرکت می نمایند. دبیرخانه کمیته موظف است هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد جلسات کمیته را برای کمیسیون های امور بازرگانی و توزیع، امور برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارائی و تعاون ارسال نماید. دبیرخانه این کمیته در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مستقر خواهد شد.

تبصره ۲. وزارت بازرگانی مسؤول تنظیم تراز تجاری کشور خواهد بود و کلیه وزارتخانه ها موظفند در تهیه برنامه های عملیاتی و تقسیم اهداف کمی و کیفی، تنظیم و تفوق تراز تجاری کشور همکاری لازم با وزارت بازرگانی بعمل آورند.

تبصره ۳. سیاست ارزی دولت باید به گونه ای تنظیم گردد که موجب حفظ ارزش پول ملی گردد.

ماده ۸۷. به منظور حمایت از تولیدات داخلی، به دولت اجازه داده می شود بخشی از کالاهای اساسی که با ارز رسمی وارد می شود و امکان تولید آن در داخل وجود دارد را از داخل خریداری نموده و نسبت به فروش ارز صرفه جویی شده به قیمت واریز نامه ای اقدام و درآمد حاصل را به درآمد عمومی واریز نماید.

معادل وجوه واریزی فوق، برای تأمین اعتبار مورد نیاز جهت خرید کالای جایگزین از تولیدات داخلی و نیز پرداخت تمام یا قسمتی از سود تسهیلات سرمایه گذاری به منظور افزایش تولید کالاهای مذکور، در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار دستگاههای اجرائی ذی ربط قرار خواهد گرفت. آیین نامه اجرائی این ماده شامل نحوه تصمیم گیری برای خرید از داخل، نحوه واریز مابه التفاوت به خزانه و نحوه پرداخت به دستگاه اجرائی ذی ربط، نحوه صدور تضمین خرید به تولیدکنندگان و سازو کار تنظیم بازار کالاهای مذکور بنا به پیشنهاد وزارت بازرگانی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸۸. به منظور استفاده حداکثر از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرائی کشور، دستگاههای اجرائی موضوع این قانون موظفند به هنگام انجام کلیه معاملات از پیمانکاران و سازندگان ایرانی در چارچوب رتبه بندی سازمان برنامه و بودجه دعوت به عمل آورند و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور در کلیه معاملات، شرایط یکسان ارزی و ریالی جهت پیمانکاران، مشاوران و سازندگان و تولید کنندگان داخلی و خارجی معمول دارند.

ماده ۸۹. به منظور حمایت از تولید و صادرات، کلیه دستگاههای اجرائی که بابت خرید کالاها یا انجام پروژه ها از ارز استفاده می نمایند موظفند حداقل ده درصد (۱۰٪) قیمت کالا یا هزینه ارزی پروژه را از محل تحویل کالاهای ساخت داخل پرداخت نمایند. موارد استثناء با تأیید شورای اقتصاد یا وزیر دستگاه ذی ربط بلامانع است.

فصل دهم - ساماندهی بازارهای مالی

ماده ۹۰. به دولت اجازه داده می شود حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، آیین نامه ها، دستورالعمل ها و ضوابط اداری، استخدامی و انضباطی خاص نظام بانکی را در چارچوب اساسنامه های بانکها و در جهت توسعه و بهبود کیفیت ارائه خدمات و رقابتی کردن فعالیت سیستم بانکی براساس پیشنهاد مشترک مجمع عمومی بانکها و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب رسانده و اجراء نماید.

ماده ۹۱. به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود با تصویب شورای پول و اعتبار، علاوه بر موارد مندرج در بند (۶) ماده (۲۰) قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۸/۶/۱۳۶۲ از اوراق مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شرط عدم مغایرت با قانون عملیات بانکی بدون ربا استفاده نماید.

ماده ۹۲. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانکها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس انداز داخلی، زمینه فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیرمجاز جلوگیری به عمل آورد.

شرایط مربوط به تأسیس و نحوه فعالیت و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) تابع ضوابط تعیین شده برای مؤسسات اعتباری غیربانکی در قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ و عدم فعالیت در اموری که بنا به تشخیص شورای پول و اعتبار اختصاصاً بانکها باید انجام دهند، خواهد بود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حسن جریان امور بانکها و مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) براساس ضوابط مصوب نظارت نماید.

ماده ۹۳. به منظور تقویت پایه سرمایه بانکها و افزایش توان حضور بانکهای ایرانی در بانکداری بین المللی، به دولت اجازه داده می شود که در سالهای برنامه سوم، حداکثر تا مبلغ پنج هزار میلیارد (۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ویژه برای تقویت پایه سرمایه بانکها، منتشر نماید. معادل کل وجوه واریز شده از این محل به حساب خزانه، عیناً به بانکها مسترد خواهد شد تا به عنوان افزایش سهم دولت در سرمایه بانکها منظور شود. تا زمان تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت مذکور، سود سالانه بانکها قبل از کسر مالیات به ترتیب ذیل توزیع خواهد شد:

الف. معادل نسبت مانده بازپرداخت نشده اوراق به کل سرمایه بانک به عنوان سود اوراق مشارکت ویژه به بانک پرداخت خواهد شد.

ب. باقیمانده سود سالانه هر بانک به مصرف بازپرداخت قسمتی از اصل اوراق مشارکت ویژه موجود در آن بانک خواهد رسید. آیین نامه اجرائی این ماده طی سه ماه پس از تصویب این قانون توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارائی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۴. شبکه رایانه ای بازار سرمایه ایران جهت انجام داد و ستد الکترونیکی اوراق بهادار در سطح ملی و پوشش خدمات اطلاع رسانی در سطح ملی و بین المللی توسط شورای بورس پس از بررسی جامع نظام اطلاع رسانی و مبادله الکترونیکی و هماهنگ با فعالیتهای انجام شده در قالب تبصره (۲۶) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰ ایجاد می شود. شورای بورس موظف است حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، مقررات لازم در زمینه نوع اطلاعات، نحوه انتشار آنها، هماهنگی های شبکه بانکی کشور را تصویب کند. ضوابط اجرائی داد و ستد الکترونیکی و نحوه برخورد با متخلفین و ایمنی معاملات با پیشنهاد دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۹۵. شورای بورس مجاز است:

الف. نسبت به راه اندازی بورسهای منطقه ای در سطح کشور در چارچوب قانون بورس اقدام کند.

ب. تمهیدات قانونی لازم جهت قبل معامله نمودن سایر ابزارهای مالی در بورس اوراق بهادار، علاوه بر موارد مندرج در بند (۲) ماده (۱) قانون تأسیس بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۴۵/۲/۲۷ را فراهم کند.

ج. نسبت به ایجاد بورس کالا با همکاری دستگاههای ذی ربط اقدام نماید.

ماده ۹۶. به دولت اجازه داده می شود آیین نامه ها و ضوابط مالی، اداری، استخدامی و انضباطی خاص صنعت بیمه را در چارچوب اساسنامه های خاص آنها در جهت توسعه و بهبود کیفیت خدمات و رقابتی کردن فعالیت صنعت بیمه، با پیشنهاد مشترک سازمان امور اداری و استخدامی کشور و مجمع عمومی شرکت های بیمه و بیمه مرکزی ایران به تصویب رسانده و اجراء نماید.

ماده ۹۷. به بانکهای صنعت و معدن، کشاورزی و توسعه صادرات اجازه داده می شود برای تأمین منابع مالی طرحهای غیردولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند، از منابع مالی خارجی استفاده کرده و بازپرداخت آن را تعهد کنند. دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هیچ گونه تعهد یا تضمینی در قبال بازپرداخت این منابع نخواهند داشت. در هر حال الزامات مذکور در بند (ب) ماده (۸۵) این قانون لازم الرعایه است.

ماده ۹۸. به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس انداز و سرمایه گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) (قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیردولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی داده می شود:

الف. سیاست گذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانکها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می ماند.

ب. ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانکها از قبیل رعایت نسبتهای مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادها و عقود و فعالیتهای بانکها طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ و قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود.

ج. دولت می تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی در صورت دارا بودن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطاء نماید:

۱. داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.

۲. از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.

۳. عدم داشتن هرگونه سوء پیشینه اعم از مالی و اخلاقی

فصل یازدهم . توسعه علوم و فن آوری

ماده ۹۹. به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرائی و سیاست گذاری نظام علمی کشور، از ابتدای برنامه سوم توسعه کشور، " وزارت فرهنگ و آموزش عالی" به " وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری" تغییر نام می یابد و وظایف برنامه ریزی، حمایت و پشتیبانی، ارزیابی و نظارت، بررسی و تدوین سیاست ها و اولویت های راهبردی در حوزه های تحقیقات و فن آوری به وظایف وزارتخانه مذکور افزوده می شود.

دولت موظف است اصلاحات لازم در اهداف، وظایف و تشکیلات وزارتخانه مذکور را طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، تدوین و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۱۰۰. به منظور ایجاد زمینه های مشارکت و سرمایه گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیتهای پژوهشی و فن آوری، بالاخص پژوهشها و فن آوریهای کاربردی توسعه ای، دولت مجاز است در تأسیس صندوق های غیردولتی مشارکت کند و موظف به تقویت صندوقهای دولتی موجود می باشد و باید ترتیبی اتخاذ کند که امکان استفاده این صندوقها از یارانه سود تسهیلات مالی طی سالهای اجرای برنامه فراهم شود.

اساسنامه صندوق جدید التأسیس و آیین نامه نحوه مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز آن، جایگاه سازمانی، اهداف و وظایف این صندوقها به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری حداکثر ظرف یک سال از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۱. دولت مکلف است به منظور کمک و حمایت از گسترش کمی و کیفی فعالیتهای مراکز پژوهشی بخش غیردولتی طی سالهای اجرای برنامه، برای این مؤسسات در قوانین و مقررات موضوعه، استفاده از تسهیلات مالی و بیمه های حمایتی را پیش بینی کرده و به مورد اجرا گذارد.

ماده ۱۰۲.

الف - به منظور حمایت از پژوهشهایی که توسط وزارتخانه ها و دیگر دستگاههای اجرائی به دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی دولتی و غیردولتی سفارش داده می شود و حداقل چهل درصد (۴۰٪) از هزینه های آن را کارفرما تأمین و تعهد کرده باشد، به دولت اجازه داده می شود در لمویج بودجه سنواتی، اعتبارات لازم را برای ادامه عملیات این گونه پروژه ها تأمین کند. پژوهشهایی که دستگاههای اجرائی از طریق مراکز تحقیقاتی و واحدهای وابسته به خود انجام می دهند و سفارش دهنده و سفارش گیرنده آنها یکی هستند مشمول تسهیلات پیش بینی شده در این ماده نمی شوند.

ب. سهم هزینه های صرف شده در امر تحقیقات از تولید ناخالص داخلی در طول برنامه پنج ساله سوم بطور یکنواخت افزایش یافته به نحوی که هزینه های صرف شده در امر تحقیقات از تولید ناخالص داخلی در سال پایان برنامه در بخش دولتی به یک

درصد (۱٪) تولید ناخالص داخلی از اعتبارات عمومی دستگاههای اجرایی و در بخش غیردولتی به نیم درصد (۵٪) تولید ناخالص داخلی از منابع بخش خصوصی و شرکتهای دولتی و بانکها برسد. دولت موظف است پانزده درصد (۱۵٪) از این اعتبارات را در ارتباط با انجام پژوهش های بنیادی و پایه و پژوهش هایی که به جذب و تولید دانش فن آوری نو منتهی می گردد هزینه نماید. ج - به منظور کاهش عوامل آلوده کننده محیط زیست، بالاخص در مورد منابع طبیعی و منابع آب کشور، واحدهای تولیدی موظفند برای تطبیق مشخصات فنی خود با ضوابط محیط زیست و کاهش آلودگیها اقدام کنند. هزینه های انجام شده در این مورد به عنوان هزینه های قابل قبول واحدها منظور می گردد.

از واحدهائی که از انجام این امر خودداری نمایند و فعالیتهای آنها باعث آلودگی و تخریب محیط زیست گردد، جریمه متناسب با خسارت وارده اخذ و به درآمد عمومی واریز می گردد تا در قالب لوایح بودجه سنواتی برای اجرای طرحهای سالم سازی محیط زیست هزینه شود. آیین نامه این بند مشتمل بر مبلغ و چگونگی اخذ جرایم و نحوه هزینه آن به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۰۳. دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی، زمینه سازی برای اتصال کشور به شبکه های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فن آوری های جدید را از طرق زیر فراهم نماید:
الف. ایجاد زیرساختهای ارتباطی و شاهراه های اطلاعاتی لازم، پهنای باند کافی و گسترده از طریق وزارت پست و تلگراف و تلفن و ایجاد تسهیلات لازم برای استفاده دانشجویان و اعضای هیأت علمی.

ب. تفکیک وظایف مجموعه های "تأمین کننده اطلاعات"، "تأمین کننده خدمات" و "تأمین کننده ارتباطات".

فصل دوازدهم . سیاست های زیست محیطی

ماده ۱۰۴. به منظور حفاظت از محیط زیست و بهره گیری پایدار از منابع طبیعی کشور، اجرای موارد زیر الزامی است:

الف - بهره برداری از منابع طبیعی کشور باید براساس توان بالقوه منابع صورت گیرد. بدین منظور دولت موظف است ضمن حفظ روند رشد تولیدات و بهره برداری پایدار از منابع، با اجرای طرحهایی از قبیل "تعادل دام و مرتع"، "خروج دام از جنگل" و "تأمین علوفه دام و سوخت جنگل نشینان، عشایر و روستائیان، حفظ و حراست از منابع پایه و ذخائر ژنتیکی، هماهنگی در مدیریت یکپارچه منابع پایه و نهادینه کردن مشارکت مردم در برنامه ریزی، تصمیم گیری و اجراء" ترتیبی اتخاذ نماید که تعادل محیط زیست نیز حفظ شود.

آیین نامه اجرایی این بند مشتمل بر ضوابط زیست محیطی مورد نظر، با پیشنهاد مشترک سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه های کشاورزی و جهاد سازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب. به منظور تقویت و پشتیبانی از "سازمانهای غیردولتی حامی محیط زیست و منابع طبیعی"، کمکهای مالی اشخاص حقیقی و حقوقی به این سازمانها به عنوان هزینه قابل قبول تلقی می شود. این کمکها که به حساب خاصی در خزانه واریز می گردد، دریافت و براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت جهاد سازندگی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد و مشتمل بر حداکثر میزان کمکها و نحوه اعطای آنهاست، در اختیار این سازمانها قرار خواهد گرفت. ج - به منظور کاهش عوامل آلوده کننده محیط زیست، بالاخص در مورد منابع طبیعی و منابع آب کشور، واحدهای تولیدی موظفند برای تطبیق مشخصات فنی خود با ضوابط محیط زیست و کاهش آلودگیها اقدام کنند. هزینه های انجام شده در این مورد به عنوان هزینه های قابل قبول واحدها منظور می گردد.

از واحدهائی که از انجام این امر خودداری نمایند و فعالیتهای آنها باعث آلودگی و تخریب محیط زیست گردد، جریمه متناسب با خسارت وارده اخذ و به درآمد عمومی واریز می گردد تا در قالب لوایح بودجه سنواتی برای اجرای طرحهای سالم سازی محیط زیست هزینه شود. آیین نامه این بند مشتمل بر مبلغ و چگونگی اخذ جرایم و نحوه هزینه آن به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می رسد.

د. دولت مکلف است در طول برنامه سوم نسبت به کاهش میزان آلودگی هوای شهرهای تهران، مشهد، تبریز، اهواز، اراک، شیراز و اصفهان در حد استانداردهای سازمان بهداشت جهانی اقدام نماید. آیین نامه اجرائی این بند همان آیین نامه اجرائی تبصره (۸۲) قانون برنامه پنجساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰ می باشد.

ه. به منظور جلوگیری از آلودگی و ساماندهی ساحل دریای خزر، دولت موظف است نسبت به آزاد سازی حریم دریا اقدام نماید. و. برای تشویق انتقال واحدهای تولیدی و صنعتی مستقر در داخل محدوده شهرهای کشور تمهیدات زیر اتخاذ می گردد:

۱. تغییر کاربری عرصه و اعیان کارخانجات طبق ضوابط شهرداری ها و با توافق مالکین حقیقی و حقوقی امکان پذیر خواهد بود.
۲. وزارتخانه های نفت، نیرو و پست و تلگراف و تلفن موظفند نسبت به خرید حق الامتیاز و حق الاشتراک و سایر امتیازات مربوط به انشعاب گاز، آب، برق و تلفن محل قبلی واحد مربوطه به قیمت عادلانه روز و یا انتقال امتیازات یاد شده، به متقاضیانی که صاحب امتیاز معرفی می نماید در اسرع وقت و بدون مطالبه وجه اقدام نماید.

ز. به منظور کاهش آلودگی هوا در تهران بزرگ موارد ذیل در طی سال اول برنامه سوم انجام می گیرد:

۱. کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی و دستگاههای اجرائی که بنحوی از بودجه عمومی استفاده می کنند موظفند نسبت به رفع عیوب منجر به تولید آلودگی خودروهای خود (از هر نوعی که باشند) اقدام نمایند.

۲. شهرداری تهران موظف است خودروها و اتوبوس های دچار نقص فنی منجر به سوخت بد خود را تعمیر و اصلاح نماید.

۳. تمدید جواز کار تاکسی ها و مینی بوس های تحت پوشش منوط به نداشتن نقص فنی منجر به ایجاد آلودگی است.

۴. سالیانه مبلغ بیست میلیارد (۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار می گیرد تا منحصراً" مصروف کمک به بخشی از هزینه موتورسیکلت ها و سواری های شخصی دارای نقص فنی شود که آلودگی ایجاد می کنند و متقاضی کمک هستند.

۵. از سال دوم برنامه سوم آلوده سازی هوا توسط موتورسیکلت ها و خودروها (از هر نوع که باشند) جرم محسوب میشود و متخلف (راننده) به جزای نقدی پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) ریال در هر نوبت تخلف محکوم میشود نوبت بعدی احتساب تخلف، حداقل گذشت یک هفته از تخلف قبلی و ارتکاب جرم میباشد.

ماده ۱۰۵. کلیه طرحها و پروژه های بزرگ تولیدی و خدماتی باید پیش از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان سنجی و مکان یابی، براساس ضوابط پیشنهادی شورای عالی حفاظت محیط زیست و مصوب هیأت وزیران مورد ارزیابی زیست محیطی قرار گیرد. رعایت نتایج ارزیابی توسط مجریان طرحها و پروژه های مذکور الزامی است. نظارت بر حسن اجرای این ماده برعهده سازمان برنامه و بودجه می باشد

تبصره. سازمان حفاظت محیط زیست موظف است راهکارهای عملی و اجرائی پروژه های عمرانی و اشتغال زائی در مناطق حفاظت شده را به طریقی فراهم نماید که ضمن رعایت مسائل زیست محیطی، طرحهای توسعه عمرانی متوقف نگردد.

بخش دوم. امور بخشی

فصل سیزدهم. آب و کشاورزی

ماده ۱۰۶. به دولت اجازه داده می شود:

الف. به منظور جلب منابع مالی بیشتر جهت سرمایه گذاری و تسریع در اجرای طرحهای تأمین آب و خاک کشاورزی، شبکه های اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی طرحهای کوچک آبی و احیاء قنوات و چشمه سارها، دام و طیور و دامپزشکی و شیلات، منابع طبیعی (جنگل، مرتع و بیلان) آبخیزداری، نوغلداری، زراعت و باغداری اعتبارات لازم را در بودجه های سالانه منظور و از طریق وزارتخانه ذی ربط در اختیار بانک کشاورزی قرار دهد. مبالغ پرداختی به بانک کشاورزی به هزینه قطعی منظور می شود. بانک کشاورزی موظف است از محل تلفیق منابع مذکور با منابع اعتباری سیستم بانکی و منابع حاصل از مشارکت تولیدکنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی جهت سرمایه گذاری در طرحهایی که دارای توجیه فنی و اقتصادی هستند، در چارچوب مقررات، تسهیلات اعطاء ط

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرحهای مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می شود، می تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد. عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و یارانه سود انتظاری در طرحهای مشمول دریافت این کمک، توسط کمیته ای مرکب از وزارتخانه های ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد. مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی که از محل بودجه عمومی تأمین شده است، مجدداً به روش فوق الذکر مورد استفاده قرار می گیرد.

ب. به منظور تجهیز منابع برای سرمایه گذاری در بخش کشاورزی هر ساله بخشی از منابع خود را که در بودجه سالیانه مشخص خواهد شد، از طریق دستگاههای ذی ربط به صورت کمک به صندوقهای غیر دولتی توسعه کشاورزی و دامداری و یا به صورت وجوه اداره شده در اختیار صندوقهای مذکور و بانک کشاورزی قرار دهد.

ج. در طول سالهای برنامه سوم حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از تسهیلات اعطایی کلیه بانکهای کشور را با هماهنگی دستگاههای اجرائی ذی ربط به بخش آب و کشاورزی اختصاص دهد.

د. تأمین اعتبارات بخش آب و کشاورزی را در اولویت قراردادده و بدون توجه به میزان وصول درآمدهای پیش بینی شده، بطور صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص و از طریق خزانه پرداخت نماید.

هـ دولت موظف است به جای واردات روغن و کنجاله در جهت اشتغال و صرفه جویی ارزی، دانه های روغنی وارد نماید. تبصره ۱. دولت مکلف است به منظور افزایش توان تولید اقتصادی درآمدهای ارزی، در طول برنامه با اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم امکان تطبیق الگوی کشت در مناطق مختلف با امکانات و ظرفیت های آبی را فراهم و کارآیی اقتصادی آب را از طریق تخصیص آب به تولید محصولات با نیاز آبی کمتر و بازدهی اقتصادی بیشتر افزایش دهد. آیین نامه اجرائی این تبصره متضمن اهداف کمی، نحوه سازماندهی، تأمین امکانات و هماهنگی دستگاههای اجرائی در سال اول برنامه سوم توسط وزارت نیرو با مشارکت وزارت کشاورزی و جهاد سازندگی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲. به منظور حفاظت و سامان دهی نظامهای بهره برداری از منابع آب کشور وزارت نیرو موظف است در طول برنامه اقدامات زیربنایی زیر را به انجام برساند:

۱. توسعه و تجهیز شبکه های آماربرداری از منابع آب کشور از نظر کمی و کیفی.
۲. ایجاد و توسعه شبکه های اندازه گیری منابع آلوده کننده آب و تقویت مبانی مدیریت کیفی آب.
۳. تقویت بازارهای محلی آب.
۴. ایجاد و توسعه شبکه های اندازه گیری مصارف آب در بخش کشاورزی.
۵. تقویت مبانی حقوقی آب متناسب با تحولات مدیریتی و فن آوری.
۶. ایجاد مبانی لازم به منظور استقرار نظامهای بهره برداری مناسب مبتنی بر تقویت مدیریت های محلی آب. آیین نامه اجرائی این ماده شامل شرایط و ضوابط کمک بلاعوض و پرداخت یارانه سود و کارمزد توسط وزارتخانه های ذی ربط، سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارائی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۷. به دولت اجازه داده می شود به منظور اجرای سیاست های صرفه جویی و هدایت مصرف کنندگان آب کشاورزی برای بهره برداری بهینه، آب را در انهار و شبکه های آبیاری و ایستگاههای پمپاژ و چاههای عمیق و نیمه عمیق براساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی نسبت به تدوین و اجرای نظام بهره برداری، مشارکت بخشی غیر دولتی (حقابه داران و مالکان) و ایجاد تشکلهای بهره برداری آب و خاک اقدام نماید و برای این گونه مصرف کنندگان، براساس قانون تثبیت نرخ آب بهای زراعی قیمت گذاری نموده و تحویل دهد.

تبصره. به منظور بهره برداری اصولی از آب و حفظ ارزش واقعی آن و سهولت در نقل و انتقال آن، دولت موظف است نسبت به تهیه و صدور اسناد آب به حقابه داران و مالکان اقدام نماید.

ماده ۱۰۸.

الف. به منظور استفاده از نیروهای متخصص و کارآفرینان بخش آب و کشاورزی با اولویت ساکنین روستاها، دولت مجاز است اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی را در عرصه های منابع طبیعی که قابل احیاء و بهره برداری کشاورزی می باشند، با شرایط مناسب در اختیار آنان قرار دهد و حمایت های لازم را از قبیل ایجاد زیربناها و پرداخت تسهیلات به عمل آورد. دولت موظف است ارزش آن قسمت از اراضی ملی و موات و سایر اراضی متعلق به دولت را که برای سرمایه گذاری در طرح های مختلف تولیدی به مردم (اعم از حقیقی و حقوقی) واگذار می نماید در ابتدای واگذاری تقویم و بر همان اساس بعد از شروع دوره بهره برداری آن را با اقساط حداکثر پنج ساله دریافت نماید. ارزش احیاء و تبدیل به احسن این اراضی متعلق به بهره بردار بوده و دولت حق ندارد بابت آن وجهی دریافت نماید.

ب - به منظور آزاد سازی عرصه های منابع طبیعی و اعمال مدیریت بهره برداری بهینه، دولت مکلف است به عشایر و دامداران دارای پروانه بهره برداری و یا بهره برداران عرفی و تشکلهای اقتصادی آنها از اراضی مرتعی قابل احیاء تحت تصرف خود و یا اراضی همان مناطق زیست آنها در بیلاق و قشلاق برای کشاورزی و از عرصه های مرتعی برای اجرای طرح های مرتعداری و تولید علوفه واگذار نماید (با قید اولویت) به گونه ای که معیشت آنها در حد بالای خط فقر تأمین گردد و بقیه اراضی جهت سرمایه گذاری و واگذاری براساس ضوابط مربوطه منظور می گردد.

آیین نامه اجرائی این ماده شامل نحوه قیمت گذاری، ضوابط تشخیص نیروهای متخصص و کارآفرین، ضوابط تشخیص اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی و تعیین انواع حمایتها به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های کشاورزی و جهاد سازندگی و نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۹. برای دسترسی بخش آب و کشاورزی به حداکثر رشد پیش بینی شده در برنامه سوم توسعه، منابع و عوامل مؤثر در فعالیتهای با اولویتهای زیر مورد نظر قرار خواهد گرفت:

- الف. تأمین ماشین آلات و ادوات کشاورزی و بهبود مدیریت بهره برداری از ماشینها و تجهیزات تا رفع بحران مکانیزاسیون.
- ب. افزایش راندمان آبیاری و بهره وری از آب و افزایش سطح زیر کشت آبی.
- تبصره. دولت مکلف است از طرق گوناگون و ممکن زیر با اولویت دادن نسبت به پروژه های دیگر استحصال آب:
۱. ساخت سدهای کوچک متعدد.
 ۲. ساخت سدهای بزرگ مخزنی.
 ۳. تنظیم مسیر عبور آب با احداث تونلهای انحرافی و شبکه توزیع مناسب.
 ۴. ایستگاه های پمپاژ طراحی شده براساس اصول فنی و مهندسی.
- از خروج آب از کشور جلوگیری نماید. به صورتیکه در پایان برنامه سوم، میزان استحصال آب از طریق رودخانه های مرزی به حداکثر ممکن خود رسیده و کمترین خروجی را از کشور داشته باشد.
- ج. مدیریت هماهنگ دام و مرتع و ساماندهی جامعه عشایری.
- د. افزایش تولید علوفه به ویژه دُرَت، سویا و پودر ماهی به منظور کاهش وابستگی به علوفه وارداتی و حمایت از تولیدکنندگان کود و سم در داخل برای کاهش واردات.
- هـ. حمایت از ایجاد تعاونی های تولید کشاورزی و تشکلهای بهره برداران آب و خاک و منابع طبیعی با اولویت تعاونی های ایثارگران.
- و. افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی و آبریان با هدف تأمین امنیت غذایی و توسعه صادرات و با اولویت دانه های روغنی و زیتون و محصولات باغی.

ز. دولت مکلف است از آغاز برنامه سوم، عشایر سیار کشور را طی دو برنامه پنج ساله از نظر اقتصادی و معیشتی و اشتغال با حفظ توانمندی های تولید، مسکن، ایجاد امکانات زیربنایی و خدمات رسانی، رفاه عمومی و اجتماعی سامان دهی نماید.

سهم تحقق اهداف برنامه سوم حداقل چهل درصد (۴۰٪) و سرعت اجرای آن متناسب با تغییر کاربری و واگذاری مرتع خواهد بود که در امر واگذاری عرصه های مرتعی به علت داشتن پروانه بهره برداری و یا عرف بهره برداری دارای اولویت خواهند بود.

فصل چهاردهم - صنعت، معدن و بازرگانی

ماده ۱۱۰. کلیه اصناف تولیدی مستقر در شهرها چنانچه به شهرکهای صنعتی منتقل شوند ضمن استفاده از تسهیلات ویژه در خصوص واگذاری اقساطی زمین در شهرکهای صنعتی از حمایتها و تسهیلات اعتباری که توسط دولت تعیین می گردد، برخوردار خواهند بود.

تبصره . به وزارت بازرگانی اجازه داده می شود که به منظور ساماندهی و قانونمند نمودن واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب که تا قبل از سال ۱۳۷۸ در کشور دایر شده و دارای سند مالکیت یا اجاره نامه و یا مبیعه نامه و یا قرارداد واگذاری عین یا منافع ملک با اشخاص حقیقی یا حقوقی، سازمانها، نهادها و ارگانها باشند توسط اتحادیه های صنفی کشور با دریافت گواهی پرداخت عوارض سالیانه شهرداری و همچنین گواهی مشخص بودن وضعیت مالیاتی، پروانه کسب موقت صادر نماید.

مدت اعتبار پروانه کسب های موقت صادره سه سال پس از تاریخ صدور می باشد و اتحادیه های صنفی موظفند ظرف مدت مزبور نسبت به تبدیل پروانه کسب های موقت به دائم اقدام نمایند.

نحوه صدور پروانه کسب های موقت و شرایط تبدیل آنها به پروانه کسب های دائم و همچنین سایر موارد لازم به موجب آئین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۱۱. به منظور فعال کردن بانک تخصصی صنعت و معدن در جهت تجهیز منابع مالی بخش صنعت و معدن و تشویق، ترویج و هدایت بخش غیردولتی در سرمایه گذاریهای صنعتی و معدنی، توسعه کارآفرینی و کمک به انتقال فن آوری، اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد:

الف . بانک صنعت و معدن در دو سال نخست برنامه، سهام کلیه شرکتهای تحت پوشش خود را به بخشهای تعاونی و خصوصی داخلی واگذار خواهد کرد.

ب . در مأموریت بانک مزبور و سازماندهی درونی آن خط اعتباری خاصی برای حمایت از صنایع کوچک ایجاد می گردد.

ج . به بانک صنعت و معدن اجازه داده می شود صندوقهای خاص سپرده گیری برای رشته ها یا طرحهای معین ایجاد کرده و از امکانات بازارهای مالی داخلی و خارجی در جهت اهداف مذکور در اساسنامه و مؤکد در این قانون استفاده کند.

د . در طی برنامه سوم بخشی از منابع بانک صنعت و معدن از محل اعتبارات عمرانی بودجه های سنواتی فصول صنعت و معدن یا تسهیلات بین بانکی تأمین خواهد شد تا در جهت اهداف فوق الذکر و یا اهدافی که توسط دولت تعیین می شود مصرف کند.

ماده ۱۱۲. به منظور تأمین منافع ملی و نیازهای عمده الکترونیکی نظامی و غیرنظامی در داخل کشور دولت موظف است در طول برنامه صنایع الکترونیک (الکترونیک، مخابراتی، اتوماسیون و اپتیک) موجود در بخشهای مختلف از طریق سیاست گذاری و سرمایه گذاریهای متمرکز و هماهنگ، سازماندهی و تقویت کند.

آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارتخانه های صنایع، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۳. به منظور تحقق جهش صادراتی در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور:

الف . حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و واسطه ای وارداتی مورد استفاده در تولید کالاهای صادراتی پس از صدور محصولات تولیدی براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران میرسد مسترد خواهد شد.

ب . کالاها و خدماتی که صادر می شوند مشمول پرداخت عوارض و مالیات نخواهند بود.

ج . صادرات کالا و خدمات از اخذ هرگونه مجوز به استثنای استانداردهای اجباری و گواهیهای مرسوم در تجارت بین الملل (مورد درخواست خریداران) معاف می باشند.

به استثنای مواردی از مواد خام و اولیه صنعتی که با نظر مشترک وزارتخانه های صنایع و معادن و بازرگانی به طور سالانه اعلام می شود، باید در اولویت برای تأمین نیاز داخلی و با قیمتهای صادراتی تحویل کالا در مبدأ (FOB) عرضه شود.

د. کلیه تشویقها و امتیازاتی که برای صادرات کالا وجود دارد به صادرات خدمات نیز تسری می یابد.

ه. صندوقهای غیردولتی توسعه صادرات مورد حمایت دولت قرار می گیرد.

و - به منظور پشتیبانی از صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات فنی و مهندسی از سال ۱۳۷۹ به تناسب افزایش صادرات غیرنفتی و خدمات فنی و مهندسی منابع ارزی و ریالی از محل مازاد درآمد حاصل از صادرات نفت به عنوان سهم دولت در افزایش سرمایه بانک توسعه صادرات در اختیار بانک مزبور قرار می گیرد به صورتی که این افزایش سرمایه بانک در طول هر سال و سال پایان برنامه سوم متناسب با اهداف مندرج در این قانون بوده و به تحقق اهداف مذکور کمک نماید. آیین نامه مربوط به نحوه اعطای اعتبار و شرایط آن مشترکاً توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه و با همکاری بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

ز. بانک توسعه صادرات مکلف است مانده وصول نشده ارز تنخواه صادراتی موضوع بند (ه) تبصره (۲۵) قانون برنامه پنجساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۲۰/۹/۱۳۷۳ را حداکثر تا پایان برنامه سوم توسعه وصول نماید. مبالغ وصول شده به عنوان سرمایه دولت نزد بانک منظور شده و از محل آن تسهیلات به صادرکنندگان پرداخت خواهد شد. نحوه تسویه تمامی تنخواه ارزی مذکور و نرخ سود متعلقه را هیأت وزیران ظرف سه ماه از تصویب این قانون تعیین و به بانک توسعه صادرات ایران ابلاغ خواهد نمود.

ح. کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی مقیم ایران مکلفند قبل از برپایی هرگونه نمایشگاه تجاری. صنعتی بین المللی در داخل و خارج از کشور و یا شرکت در نمایشگاههای بین المللی، برنامه های خود را با مرکز توسعه صادرات ایران هماهنگ و به تأیید مرکز مزبور برسانند.

ماده ۱۱۴. تنظیم بازار داخلی موجب ممنوعیت صدور نمی گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات، به جز موارد ذیل مجاز خواهد بود الف. اشیاء عتیقه و میراث فرهنگی.

ب. اقلام دامی یا نباتی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیک و یا حفاظت محیط زیست داشته باشند.

ج. صادرات کالاهائی که دولت برای تأمین آنها مستقیماً یارانه پرداخت می کند با پیشنهاد دستگاه مربوطه و تصویب شورای اقتصاد مجاز می باشد.

تبصره - به منظور تنظیم بازار داخلی و جبران کمبود احتمالی، وزارت بازرگانی مجاز است در مواردی که تشخیص می دهد از طریق واردات بدون انتقال ارز نسبت به جبران نیازهای داخلی اقدام نماید.

ماده ۱۱۵. دولت موظف است برای رونق تجارت خارجی موانع غیرتعرفه ای و غیر فنی را با رعایت ممنوعیتهای شرعی حذف و نسبت به تهیه برنامه زمان بندی اصلاح نرخهای معادل تعرفه و اعلام آن به صورت پیش آگهی و تعیین تعرفه های گمرکی اقدام کند.

ماده ۱۱۶. به منظور تقویت توان رقابت محصولات صادراتی کشور در بازارهای بین المللی:

الف. کلیه وزارتخانه ها و سازمانهای تولیدی و خدماتی دولتی مرتبط با امر صادرات مکلفند تا پایان اولین سال برنامه سوم نسبت به راه اندازی مرکز اطلاع رسانی مربوط به خود، براساس طرح شبکه جامع اطلاع رسانی بازرگانی کشور اقدام کنند و خدمات اطلاع رسانی لازم را در اختیار متقاضیان داخلی و خارجی قرار دهند. وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف است تسهیلات لازم جهت تقویت شبکه های مذکور را فراهم کند.

ب. وزارت بازرگانی مکلف است نسبت به راه اندازی شبکه جامع اطلاع رسانی بازرگانی کشور (داخلی و بین المللی) تا پایان سال دوم برنامه سوم اقدام کند.

- ج. دولت موظف است برای حضور فعال شرکتها و مؤسسات فنی و مهندسی اعم از مشاور و پیمانکاری ایرانی در بازارهای جهانی و صادرات خدمات فنی و مهندسی تسهیلات زیر را فراهم نموده و بر اجرای مستمر و احسن آن نظارت نماید.
۱. فراهم نمودن زمینه صدور ضمانتنامه بانکی با حداقل سپرده‌گذاری.
 ۲. امکان خروج ماشین آلات مورد نیاز اجرای قرارداد، بدون وثیقه گذاری.
 ۳. ارائه خدمات بیمه ای و بانکی با حداقل هزینه و کارمزد.
 ۴. ایجاد نظام اعطای اعتبار صادراتی به طرحهای عمرانی، به صورت اعتبار خریدار و فروشنده.
 ۵. پیش بینی و تعیین سهمیه خاص در سهمیه بندی اعتبارات اعطائی نظام بانکی.
 ۶. پیش بینی اعتبار در بودجه سالیانه کشور جهت مشارکت دولت در تأمین مالی اینگونه اعتبارات صادراتی.
 ۷. فراهم نمودن زمینه صدور و عرضه اوراق مشارکت توسط شرکتهای صادرکننده خدمات فنی و مهندسی، به عنوان یکی از منابع تأمین مالی طرحهای اخذ شده توسط آنها.

شرکتهای متقاضی فوق الذکر باید توسط سازمان برنامه و بودجه تشخیص صلاحیت شده و دارای رتبه بندی مناسب باشند.

ماده ۱۱۷. به منظور تنظیم خط مشی های صادرات کشور و تعیین کمکها و تسهیلات قابل ارائه به بخش صادرات و رفع مشکلات و موانع آن و اجرای سیاست های مصوب برنامه سوم، شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول وی و عضویت وزیران بازرگانی، تعاون، امور خارجه، نفت، امور اقتصادی و دارائی، راه و ترابری، جهاد کشاورزی و صنایع و معادن و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مدیرعامل بانک توسعه صادرات و رؤسای مرکز توسعه صادرات ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون تشکیل می شود. دبیرخانه شورای مزبور در وزارت بازرگانی مستقر بوده و پیشنهادهای این شورا پس از تصویب هیأت وزیران در حدود قوانین مربوط در ارتباط با ایجاد تسهیلات صادراتی برای کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و همچنین اشخاص خصوصی اعم از حقوقی و حقیقی لازم الاجراء خواهد بود. چهار نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از کمیسیون های اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات، صنایع و معادن و کشاورزی، آب و منابع طبیعی به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی توسعه صادرات غیر نفتی شرکت می نمایند. کمیته توسعه صادرات استان به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل بازرگانی، گمرک، سازمان برنامه و بودجه و ادارات کل ذی ربط حسب مورد و مدیرعامل بانک صادرات استان تشکیل می شود وظایف دبیرخانه کمیته توسعه صادرات استان بر عهده اداره کل بازرگانی استان خواهد بود.

ماده ۱۱۸. وظایف و اختیارات وزارت بازرگانی موضوع قانون چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا مصوب ۱۲/ ۱۳۷۵/ در خصوص تشکیل شرکت سهامی عام بازرگانی شهر و روستا و اجرای سایر موضوعات پیش بینی شده در قانون مذکور برای دو سال اول برنامه سوم توسعه کشور تمدید می گردد.

فصل پانزدهم - انرژی

ماده ۱۱۹. به دولت اجازه داده می شود براساس پیشنهاد وزارت نفت و وزارت نیرو قیمت فروش داخلی حاملهای انرژی (برق، گاز طبیعی، نفت سفید، بنزین، نفت گاز و نفت کوره) را در لویح بودجه سنواتی به مجلس ارائه نماید.

ماده ۱۲۰.

الف. درآمد حاصل از صادرات فرآورده های نفتی، گاز و میعانات گازی و برق حسب مورد به عنوان درآمد شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران و شرکت توانیر تلقی شده و به مصرف ارزی هزینه عملیات جاری (شامل واردات فرآورده های نفتی و گاز طبیعی) و اجرای طرحهای سرمایه ای مصوب مجلس شورای اسلامی می رسد.

مبالغ سرمایه گذاری فوق از نظر مالیاتی جزء هزینه های قابل قبول محسوب خواهد شد و به عنوان افزایش سرمایه دولت یا شرکت ملی نفت ایران حسب مورد منظور می شود.

ب. درصدی از درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام که میزان آن در قوانین بودجه سنواتی تعیین خواهد شد در قالب ساز و کاری که به تصویب هیأت وزیران می رسد، در اختیار شرکت ملی نفت ایران قرار خواهد گرفت تا به منظور تحقق اهداف برنامه طبق قوانین و مقررات موجود هزینه شود.

ج. صادرات فرآورده های نفتی پس از تأمین نیازهای داخلی مجاز خواهد بود. مسؤولیت تأمین نیاز کشور و تنظیم بازار داخلی فرآورده های نفتی با وزارت نفت خواهد بود.

د. دولت موظف است به منظور اصلاح ساختار شرکت های دولتی وابسته به وزارتین نفت و نیرو در راستای اجرای سیاست کاهش تصدی دولت و افزایش کارآمدی اقتصادی، فنی این شرکتها با در نظر گرفتن بهره مالکانه نفت و گاز مورد مصرف داخلی به عنوان سرمایه ملی طی سال اول برنامه سوم لایحه ای را تنظیم و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۱۲۱. دولت موظف است به منظور اعمال صرفه جویی، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف. تهیه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرایندها و سیستمهای مصرف کننده انرژی، به ترتیبی که کلیه مصرف کنندگان، تولیدکنندگان و واردکنندگان این تجهیزات، فرایندها و سیستمها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند. معیارهای مذکور توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارت نیرو، وزارت نفت، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه ذی ربط تدوین می شود.

نحوه تصویب این معیارها را هیأت وزیران تعیین خواهد کرد.

ب. تهیه آیین نامه تعیین ساعات کار اصناف در ایام سال به ویژه در فصل اوج مصرف برق توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارتخانه های نیرو و کشور.

ج. تنظیم برنامه فصلی ساعات کار کارخانه ها و صنایع توسط وزارتخانه های ذی ربط به نحوی که مصرف برق و انرژی در ماههایی که دارای حداکثر مصرف هستند، کاهش یابد و سیاست های تشویقی برای مصرف کنندگان در غیر ساعات اوج مصرف، اعمال گردد.

تبصره. در صورت قطع برق با ایجاد محدودیت به نسبت ضرر و زیان وارده مصرف کنندگان از پرداخت دیماند و سایر پرداخت های مربوط معاف خواهد بود.

د. تدوین مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استانداردهای مصرف انرژی در طراحی و ساخت ساختمانها در بخش دولتی و غیردولتی به منظور پرهیز از اتلاف انرژی و تنظیم و اجرای روشهای تشویقی در مورد ساختمانهای موجود برای به کارگیری استانداردهای مصرف انرژی توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه های مسکن و شهرسازی، کشور، نفت، صنایع، نیرو و سازمان برنامه و بودجه و نظام مهندسی کشور.

تبصره. قیمت انرژی برای واحدهایی که مصرف سالانه سوخت آنها بیش از پنج هزار (۵۰۰۰) متر مکعب معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آنها بیش از پنج (۵) مگاوات است، در صورت عدم رعایت معیارها، ضوابط و آیین نامه های مذکور در این ماده با ارائه فرصت مناسب، افزایش خواهد یافت.

آیین نامه اجرائی این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای اجرائی ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۲.

الف. وزارت نفت مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی رأساً، یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی باشد، مجوز احداث پالایشگاه و واحدهای تولید سایر محصولات وابسته به صنایع نفت را صادر کند. وزارت مذکور موظف است طبق قرارداد تنظیمی مبنی بر تحویل خوراک آنها و خرید فرآورده های آنها به قیمتهای بین المللی (در صورت نیاز) و همچنین مجوز صادرات محصولات مازاد بر مصرف اقدام کند.

ب. وزارت نیرو مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی رأساً، یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی باشد، مجوز لازم برای احداث نیروگاه و تولید برق صادر کند و شرایط از جمله تسهیلات مربوط به تبدیل درآمد شرکتهای مزبور به ارز و تضمین خرید برق این گونه واحدها را مشخص و اعلام کند.

ج. دولت مکلف است به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاههای خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو، همه ساله شرایط و قیمتتهای تضمینی خرید برق را تعیین و اعلام کند.

د. به وزارت نیرو اجازه داده می شود بخشی از تأسیسات و دارائی های شرکتهای برق منطقه ای و آب و برق خوزستان در ولتاز توزیع را به شرکتهای توزیع نیروی برق واگذار کند. معادل دارائی های واگذار شده، سهام شرکتهای توزیع نیروی برق به برق منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان تعلق می گیرد. این نقل و انتقال از معافیت مالیاتی برخوردار خواهد بود.

ماده ۱۲۳. به دولت اجازه داده می شود براساس آیین نامه هایی که توسط سازمان انرژی اتمی ایران، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی پیشنهاد می شود، مقررات مالی و استخدامی سازمان انرژی اتمی را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون استخدامی کشوری و سایر مقررات عمومی تصویب و جهت اجرا ابلاغ کند.

فصل شانزدهم . پست و مخابرات

ماده ۱۲۴.

الف. به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی، در قلمرو شبکه های غیر مادر بخش مخابرات، شبکه های مستقل و موازی پستی و مخابراتی و در امور ذیل، حسب مجوز هیأت وزیران اجازه فعالیت خواهد داشت:

۱. شبکه تلفن همراه.

۲. شبکه پی جو.

۳. مراکز تلفن کم ظرفیت تا پنج هزار شماره.

۴. شبکه انتقال داده ها.

۵. شبکه های ارائه خدمات ارزش افزوده.

۶. شبکه مخابرات روستایی.

۷. شبکه قبول پستی.

۸. شبکه حمل و نقل پستی.

ب. به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، به شرکتهای دولتی مخابراتی اجازه داده می شود قسمتی از فعالیتهای خود را در زمینه های نگهداری و بهره برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه ها با رعایت موارد مذکور در بند (الف) و نیز خط مشی های دولت به بخشهای تعاونی و خصوصی داخلی واگذار کند.

تبصره. مجوز فعالیت بخش غیردولتی در حیطه های مذکور در این ماده و پس از حصول اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و استمرار ارائه خدمات، براساس آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۲۵. به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیر برخوردار، بالا بردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، دولت موظف است موارد زیر را به اجرا گذارد:

الف. مجاز کردن جابجایی اعتبار و درآمد بین شرکتهای مخابرات استانی و ایران در جهت کمک به استانهای زیانده با تأیید وزیر پست و تلگراف و تلفن و در چارچوب سهم دولت.

ب. وجوه سرمایه گذاری شده در طرحهای مصوب شرکتهای مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر مؤسسات و شرکتهای وابسته به وزارت پست و تلگراف و تلفن از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکتهای مخابراتی جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی محسوب و به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ نمی باشد.

فصل هفدهم . حمل و نقل

ماده ۱۲۶ . به شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به منظور ارائه خدمات حمل و نقل منطقه ای، ترانزیتی و چند وجهی با مشارکت کشورهای عضو اگو نسبت به ایجاد شرکتهای حمل و نقل بین المللی اقدام کند.

ماده ۱۲۷ . به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود:

الف . بخشی از ماشین آلات، تجهیزات و اماکنی را که در راستای تحقق سیاست واگذاری، مازاد تشخیص می دهد براساس آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارائی، راه و ترابری و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید به فروش برساند و یا به صورت اجاره به پیمانکاران و شرکتهای تعاونی راهداری تشخیص صلاحیت شده واگذار کند.

ب . نسبت به کاهش و تعدیل نیروی انسانی براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت مذکور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اقدام کند. منابع مالی مورد نیاز برای اصلاح ساختار نیروی انسانی نیز در راستای کاهش تصدی فوق از محل بند (الف) این ماده در قالب لوایح بودجه سنواتی تأمین می شود.

ماده ۱۲۸ . به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیتهای مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی داخلی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکتهای مشترک بین بخش غیردولتی داخلی و راه آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۹ . باتوجه به اینکه امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) منحصرأ در اختیار و در کنترل دولت (سازمان هواپیمائی کشوری) می باشد، با پیش بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، به دولت اجازه داده می شود:

الف . نسبت به واگذاری سهام شرکتهای هواپیمائی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪)، هواپیمائی آسمان، هواپیمائی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخته)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخشهای تعاونی و خصوصی داخلی اقدام کند.

ب . با پیشنهاد مشترک شورای عالی هواپیمائی کشوری و دستگاه اجرائی ذی ربط اساسنامه شرکتهای هوایی کشور (آسمان، پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند. تغییرات اساسنامه هواپیمائی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد.

ماده ۱۳۰ . با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدر ماده (۱۲۹)، به سازمان هواپیمائی کشوری اجازه داده می شود:

الف . نسبت به تکمیل و اجرای طرحهای فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند.

ب . به منظور تأمین هزینه اجرای برنامه های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربنایها در فرودگاهها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستمهای جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی، با تصویب شورای عالی هواپیمائی کشوری دو درصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۱۳۱. به سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور اجازه داده می شود به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جاده ای بین شهری و احداث پایانه های مسافری و باری و مجتمع های خدمات رفاهی بین راهی توسط بخش غیر دولتی با اولویت تعاونیه و ایثارگران، از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری بانکی، اقدام کرده و مابه التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه سازمان مذکور تعیین می گردد.

ماده ۱۳۲. به منظور تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت توسعه، نگهداری و بهره برداری امور حمل و نقل جاده ای، به سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور اجازه داده می شود:

الف. از جابه جایی کالا و مسافر در جاده های کشور براساس تن. کیلومتر و نفر. کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می گردد.

ب. حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن. کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکتهای حمل و نقل بین المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می کنند با تأیید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند.

ج - صد درصد (۱۰۰٪) خسارت وارده بر ابنیه فنی و تأسیسات زیربنایی را وصول کند. بجز خسارات وارده بر اثر حوادث و سوانح غیرمترقبه و طبیعی که دولت بنا به توان، موظف به جبران آن خواهد بود.

د. کلیه دریافتی های موضوع این ماده پس از وصول، به حساب سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور نزد خزانه داری کل واریز می شود تا براساس بودجه سالانه سازمان به مصرف برسد.

فصل هجدهم - عمران شهری و توسعه و عمران روستایی

ماده ۱۳۳.

الف. به دولت اجازه داده می شود با تشخیص وزارت نیرو نسبت به واگذاری مالکیت تأسیسات آب و فاضلاب که قبل یا بعد از تشکیل شرکتهای آب و فاضلاب احداث گردیده، یا می گردد به شرکتهای مذکور اقدام کند.

ب. کلیه وظایف حاکمیتی مربوط به وزارت نیرو که توسط شرکتهای آب و فاضلاب انجام میگردد از شرکتهای مذکور منفک و به وزارت نیرو انتقال می یابد.

ج. تعرفه های آب بها، حق انشعاب و هزینه دفع فاضلاب با رعایت محدودیت سقف نرخ کالا و خدمات مذکور در ماده (۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با پیشنهاد وزارت نیرو و تصویب شورای اقتصاد تعیین می گردد.

د. به منظور کاهش مصرف آب، جلوگیری از بحران های آبی و اجتناب از قطع آب مشترکین دارای مصرف منطبق با الگوی مصرف، به شرکتهای آب و فاضلاب اجازه داده می شود در ازاء مصارف مازاد بر الگوی مصرف مشترکین از شبکه های آب شهری حداکثر تا معادل دو برابر قیمت های مصوب به ترتیبی که هیأت وزیران در آئین نامه موضوع این قانون تعیین می نماید وصول نماید. تبصره ۱. الگوی مصرف و مصارف مازاد بر آن براساس عواملی مانند تعداد افراد خانوار، مناطق جغرافیائی، شرایط اقلیمی و محیطهای شهری توسط دولت تعیین خواهد شد.

تبصره ۲. درآمد حاصل از دریافت جریمه های موضوع این قانون با نظارت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور صرف باز سازی شبکه های فرسوده و حمایت از مصرف کنندگان زیر الگوی مصرف می گردد.

ماده ۱۳۴. صدور هر گونه مجوز بهره برداری از منابع آب سطحی یا زیرزمینی و شبکه توزیع شهری برای مصارف واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، دامداری، خدماتی و سایر مصارفی که تولید فاضلاب با حجم زیاد می کنند و همچنین استمرار مجوزهای صادره در گذشته، منوط به اجرای تأسیسات جمع آوری فاضلاب، تصفیه و دفع بهداشتی پساب است. تا زمان اجرای تأسیسات مناسب، از واحدهای مصرف کننده آب با توجه به نوع و میزان آلودگی، جریمه بر مبنای آیین نامه و تعرفه مصوب دولت اخذ می گردد که پس از واریز به خزانه، معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی خواهد شد در

اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار گیرد و برای طرحهای حفاظت کیفی منابع آب و تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب هزینه خواهد شد. وزارت نیرو با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست کشور و دستگاه اجرایی ذی ربط نسبت به تهیه آیین نامه اجرایی این ماده و پیشنهاد آن برای تصویب در هیأت وزیران اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۳۵. به کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که دارای مراکز فرهنگی، هنری، ورزشی، بهداشتی، درمانی، توانبخشی، آموزشی، اداری و نظامی هستند و براساس طرحهای مصوب شهری الزاماً تغییر کاربری می یابند اجازه داده می شود که مراکز مذکور را با رعایت قوانین مربوط از طریق مزایده عمومی به فروش برسانند و درآمد حاصل را به خزانه داری کل واریز و معادل آن را جهت جایگزینی، تکمیل و نوسازی مراکز مشابه و تعمیر و نگهداری طبق قوانین بودجه های سنواتی هزینه کنند.

ماده ۱۳۶. به دولت اجازه داده می شود با توجه به تواناییهای شهرداریها، آن گروه از تصدیهای مربوط به دستگاههای اجرایی در رابطه با مدیریت شهری را که ضروری تشخیص می دهد، براساس پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور همراه با منابع تأمین اعتبار ذی ربط به شهرداریها واگذار کند.

ماده ۱۳۷.

الف. به منظور تسریع در امر توسعه و عمران روستاها و توجه ویژه به بهبود معیشت روستاییان، دولت مکلف است نسبت به انجام موارد زیر طی دوران برنامه اقدام کند:

۱. تعیین نقش و قلمرو وظایف و ارتباطات دستگاهها و سازمانهای مرتبط با توسعه و عمران روستاها در جهت سازماندهی مجدد و حذف فعالیتهای مشابه و موازی.

۲. واگذاری بخشی از فعالیتهای اجرایی دستگاههای دولتی به شوراهای اسلامی و دستگاههای محلی و مؤسسات و شرکتهای غیر دولتی.

۳. تعیین ضوابط برای خدمات زیربنایی در محیط روستایی و سطح بندی و ارائه خدمات و تجهیز فضاهای روستایی کشور براساس طرحهای توسعه و عمران مصوب.

۴. حمایت از مؤسسات غیر دولتی تأمین کننده اعتبارات خرد از قبیل صندوق عمران و توسعه روستایی به منظور ارائه تسهیلات به روستاییان برای فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.

۵. ساماندهی فضاها و سکونت گاههای روستائی به منظور توسعه هماهنگ و موزون فعالیت های کشاورزی، صنعتی و خدماتی، از طریق توزیع مناسب جمعیت و استقرار بهینه خدمات در محیط های روستایی و حمایت از اجرای آن.

۶. حمایت از سرمایه گذاریهای خصوصی و مردمی در محیط روستایی با تأمین تسهیلات مناسب به ویژه برای سرمایه گذاریهای اشتغال زا و پرداخت بخشی از سود تسهیلات اعطایی برای مناطق توسعه نیافته.

۷. ساماندهی کوچ و حمایت از اسکان عشایر داوطلب.

ب - به منظور هویت بخشی به سیما و کالبد شهرها و روستاهای کشور و انطباق مشخصات کلیه ساختمانهای مسکونی و غیرمسکونی کشور با ویژگیهای فرهنگ معماری و شهرسازی ایرانی . اسلامی (بومی) و رعایت اصول و ضوابط مربوطه در نماسازی و طراحی شهری و روستائی کشور و جلوگیری از تخریب ساختمانها و نماهای بارزش در شهرها، وزارت مسکن و شهرسازی موظف است به تدریج و حداکثر تا پایان برنامه سوم ضمن انجام مطالعه و تحقیق و با همکاری دستگاهها و مراجع ذی ربط، نسبت به تهیه، تدوین و ارائه اصول ، ضوابط و مقررات نماسازی در کلیه ساخت و سازهای کشور اقدام و ضوابط مذکور را به کلیه شهرداریها و دستگاههای ذی ربط و تشکلهای مهندسی کشور ابلاغ نماید.

ج . دولت موظف است همه ساله اعتبارات خاصی را در لویح بودجه به نحوی پیش بینی نماید تا پس از پایان برنامه سوم، کلیه روستاهای بالای بیست خانوار از راه مناسب، مدرسه، آب شرب بهداشتی، برق و تلفن برخوردار باشند.

د . به منظور ایجاد اشتغال در مناطق روستائی به ویژه در مناطق توسعه نیافته، صندوقی تحت عنوان صندوق قرض الحسنه توسعه اشتغال روستائی با سرمایه دولت و مردم تأسیس می شود. اساسنامه تأسیس صندوق مذکور به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های

جهاد سازندگی و کشاورزی و دفتر امور مناطق محروم کشور . رئیس جمهور و سازمان برنامه و بودجه تهیه و ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. آیین نامه اجرائی این ماده، توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه و وزارتخانه های جهاد سازندگی و مسکن و شهرسازی و دفتر امور مناطق محروم کشور . رئیس جمهور پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل نوزدهم . مسکن

ماده ۱۳۸ . به منظور افزایش سهم تولید انبوه مسکن از کل ساخت و سازهای کشور و همچنین افزایش تولید واحدهای مسکونی کوچک، سازندگان (خصوصی و تعاونی) مجتمعهای مسکونی دارای سه واحد مسکونی و بیشتر در نقاط روستایی، پنج واحد مسکونی و بیشتر در شهرهای با جمعیت کمتر از ۲۵۰/۰۰۰ نفر و ده واحد مسکونی و بیشتر در سایر شهرها به شرح ذیل مورد حمایت قرار می گیرند:

الف . سازندگان موضوع این قانون از پرداخت مالیات اولین نقل و انتقال قطعی املاک معاف می شوند و درآمد مشمول مالیات مربوط به این واحدها متناسب با سطوح زیر بنای هر یک و صرفنظر از تعداد آنها توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین خواهد شد.

ب . وزارتخانه های نیرو، نفت و همچنین شهرداریها و سایر مراجع ذیصلاح موظفند در چارچوب تراکم مصوب طبق طرح جامع نحوه اخذ هزینه تامین، انتقال و حق انشعاب آب، برق، گاز و عوارض صدور پروانه ساخت را به گونه ای تنظیم کنند که سرانه هزینه های دریافتی به ازای هر واحد مسکونی احداث شده موضوع این قانون، حداکثر معادل هزینه های دریافتی از سازندگان انفرادی باشد.

میزان و نحوه دریافت حق انشعاب و عوارض فوق الذکر برای مازاد بر تراکم مصوب طرحهای جامع براساس آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج . سازمان تأمین اجتماعی موظف است پس از دریافت حق بیمه از سازندگان موضوع این ماده به شرح زیر، مفاصاحساب مربوطه را صادر کند:

کارکنان ثابت : براساس قانون تأمین اجتماعی.

کارگران فصلی : براساس قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی.

وزارت مسکن و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه طی مدت سه ماه از تصویب این قانون آیین نامه اجرائی این ماده را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۱۳۹ . به منظور حمایت از متقاضیان مسکن و در راستای تقویت توان مالی آنها و ساده سازی استفاده از تسهیلات بانکی برای خرید یا احداث مسکن:

الف . اقساط ماهیانه تسهیلات اعتباری مسکن از بانکها از درآمد مشمول مالیات دریافت کنندگان تسهیلات کسر و مانده درآمد مکتسبه در شمول محاسبات مالیاتی قرار می گیرد. استفاده از این معافیت مالیاتی فقط برای یکبار برای هر خانواده و یا افراد متأهل مجاز بوده و شامل واحدهای با مساحت مفید حداکثر ۱۲۰ متر مربع خواهد بود.

ب . بیمه نامه های صادره از سوی مؤسسات بیمه به عنوان وثیقه دریافت تسهیلات بانکی معتبر خواهد بود.

ج . در خصوص خانواده معظم شهداء، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و به بالا و آزادگان اعطای تسهیلات بانکی جهت خرید و یا ساخت مسکن با حداقل کارمزد و اقساط بلند مدت خواهد بود.

آیین نامه های اجرائی این ماده، توسط وزارتخانه های مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴۰ . به منظور صدور سند مالکیت املاک واقع در بافت مسکونی روستاها، وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) موظف است به نمایندگی از طرف روستائیان طی مدت برنامه سوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی

ایران برای کلیه روستاهای بالای دویست (۲۰۰) خانوار و مراکز دهستانها نقشه تفکیکی وضع موجود روستا را تهیه و به اداره ثبت اسناد و املاک ارسال نماید. نقشه های تفکیکی تهیه شده نیاز به تأیید سایر مراجع دولتی ندارد و ادارات ثبت اسناد و املاک براساس آن به شرح زیر اقدام می نمایند:

۱. در صورتی که محدوده مورد عمل قبلاً تحدید حدود شده باشد، پس از کنترل نقشه و تطبیق آن با محل باتوجه به مدارک متصرفین صورتجلسه تفکیکی حاوی حدود قطعات و مشخصات متصرفین توسط نماینده و نقشه بردار ثبت تنظیم و به امضاء نماینده بنیاد مسکن و شورای اسلامی روستا می رسد تا براساس آن بنام متصرفینی که دارای مدارک دال بر مالکیت می باشند سند مالکیت صادر و تسلیم گردد.

۲. در صورتی که متصرف نتواند مدارک دال بر مالکیت ارائه نماید، یا در مالکیت و تصرف اشخاص اختلاف باشد، همچنین در صورتی که محدوده مورد عمل تحدید حدود نشده باشد یا عرصه آن از املاک متعلق به دولت، سازمانها و مؤسسات و نهادهای عمومی یا اوقاف باشد، موضوع در هیأتی مرکب از مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان و رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و یکی از قضات دادگستری به انتخاب رئیس قوه قضائیه مطرح و رأی مقتضی صادر می گردد.

هیأت می تواند برای رسیدگی به موضوع از خبرگان ثبتی استفاده و با تحقیقات و شهادت شهود رأی خود را صادر نماید. رأی صادره توسط ثبت محل به طرفین ابلاغ می شود، در صورت عدم اعتراض ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی، ادارات ثبت اسناد و املاک و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی حسب مورد مکلف به اجرای آن می باشند. در صورت وصول اعتراض، معترض به دادگاه هدایت می شود. رسیدگی به این اعتراضات در دادگاه خارج از نوبت خواهد بود.

۳. مشمولین این قانون از پرداخت کلیه هزینه های ثبتی معاف می باشند. نقل و انتقالات بعد از صدور سند مالکیت شامل معافیت نخواهد بود.

۴. نحوه تشکیل جلسات و اختیارات هیأتها و نحوه انتخاب کارشناسان و خبرگان ثبتی و چگونگی تهیه نقشه تفکیکی و میزان مبالغ دریافتی و هزینه نمودن آنها مطابق آیین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) حداکثر ظرف دو ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۵. خانواده های تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از پرداخت هزینه عوارض و مالیات و هرگونه هزینه دیگر معاف می باشد.

ماده ۱۴۱.

الف. به سازمان ملی زمین و مسکن وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود به منظور تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز اجرای قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری یا اجاره به شرط تملیک، زمینهای شهری در تملک خویش را به قیمت روز و به صورت مزایده یا با قیمت توافقی که از قیمت کارشناسی روز کمتر نخواهد بود به فروش رساند.

ب. به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود زمینهای با کاربری آموزشی، فرهنگی، ورزشی و مذهبی را در طول برنامه سوم توسعه به قیمت منطقه ای واگذار نماید.

ج. سازمان ملی زمین و مسکن نمی تواند از اشخاص حقیقی و حقوقی که با سازمان مذکور جهت دریافت زمین پیش از تصویب این قانون قرارداد منعقد نموده و قیمت آن را مطابق قرارداد پرداخت کرده لند هیچ گونه وجه دیگری بلبت زمین مطالبه و دریافت نماید. قیمت زمین همان مبلغی است که در قرارداد قید شده است.

د. به منظور حمایت از خانواده های شهداء و جانبازان متقاضی مسکن و در راستای تقویت توان مالی آنان، دولت مکلف است در طی سنوات اجرای برنامه پنج ساله سوم، به نحوی اقدام نماید که مشکل مسکن کلیه خانواده های شهداء و جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان فاقد مسکن واجد شرایط در آخر برنامه سوم به اتمام برسد.

هـ. به منظور حل مشکل متصرفین زمین هائی که مالک عرصه آن در دسترس نیست و خود متصرفین صاحب سند اعیان هستند، قیمت عادلانه روز عرصه با اجازه ولی فقیه یا فرد مجاز از طرف ایشان تعیین و به حسابی که بدین منظور مشخص می کند واریز و

اداره ثبت اسناد محل نسبت به صدور سند به نام متصرفین اقدام نماید که در صورت مراجعه مالکین یا نماینده معرفی شده از طرف آنان قیمت ملک موردنظر پرداخت می گردد.

ماده ۱۴۲. دستگاههای اجرائی مکلفند کلیه عواید حاصل از اجاره خانه های سازمانی مربوط به کارکنان خود را به حساب خزانه واریز نمایند. معادل مبالغ واریزی صرف هزینه های مربوط به تأمین، نگهداری و سایر خدمات مشترک خانه های سازمانی مزبور گردد و علاوه بر آن، ترتیبی اتخاذ نمایند که هزینه های مربوط به آب، برق، مخابرات و سوخت توسط استفاده کنندگان پرداخت شود.

تبصره . دولت مکلف است کمک هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) ساکن در خانه های سازمانی را پس از کسر از دریافتی آنان به حساب مخصوصی در خزانه واریز نماید و همه ساله معادل وجوه واریز شده به حساب فوق در سال قبل در بودجه نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) برای تأمین هزینه تعمیر و نگهداری خانه های سازمانی پیش بینی گردد.

فصل بیستم . آموزش

ماده ۱۴۳.

الف . به دولت اجازه داده می شود در طی برنامه سوم برای تنظیم و اصلاح ساختار نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش و به کارگیری نیروهای انسانی در مناطق نیازمند و به خصوص مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور، مقررات لازم را برای ایجاد انگیزه در زمینه نقل و انتقال، بازخرید، کاهش ساعات کار در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته، پرداخت پاداش اضافه کار و سایر موارد لازم، وضع و اجرا کند.

ب . دولت موظف است با هماهنگی و همکاری سازمان های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور در تأمین نیروی انسانی کمی و کیفی و ایجاد فضاهای آموزشی و پرورشی و فراهم نمودن تجهیزات آموزشی و وسایل نقلیه به گونه ای برنامه ریزی و اقدام نماید که تبعیض بین مناطق شهری و روستایی نباشد و برای ورود دانش آموزان از ابتدائی به راهنمائی و متوسطه امکانات لازم فراهم گردد.

ج . هزینه تغذیه شبانه روزی دانش آموزان در مدارس شبانه روزی و سرویس ایاب و ذهاب هر هفته یک بار آنها به روستاها و مدارس و سایر هزینه های لازم در بودجه های سنواتی دیده شود

برای ایاب و ذهاب دانش آموزان دختر و پسر در روستاهای کوچک فاقد مدرسه راهنمائی و متوسطه به روستاهای دارای مدرسه، در صورت به صرفه بودن رفت و آمد نسبت به تحصیل در مدارس شبانه روزی هزینه ایاب و ذهاب منظور خواهد شد. در مناطق آموزشی که نسبت به دانش آموزان راهنمائی و متوسطه به ابتدائی آنها کمتر از متوسط کشور است حد نصاب تشکیل کلاسهای راهنمائی ده نفر و متوسطه حداقل پانزده نفر می باشد.

آیین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴۴.

الف . در مواردی که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی برای احداث، توسعه تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی و خوابگاه و سالن های غذاخوری و کتابخانه ها و خوابگاههای دانش آموزی و دانشجویی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در چارچوب مصوبات شورای برنامه ریزی و توسعه استان و در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در چارچوب طرح جامع و یا طرح توسعه آنها هزینه هایی را انجام می دهند ، این هزینه ها به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی مورد محاسبه قرار می گیرد.

ب . اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که اموال خود را مانند ساختمان، منازل مسکونی، باغ، زمین، سهم الارث به آموزش و پرورش، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و نیروی مقاومت بسیج (شامل رده ها) و حوزه های علمیه و دانشگاه آزاد اسلامی و

مراکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاهها و سازمان تربیت بدنی انتقال می دهند از پرداخت هر گونه عوارض و مالیات نقل و انتقال معاف می باشند.

ج. وزارت آموزش و پرورش مجاز است تا سقف ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات عمرانی (ملی و استانی) هر سال خود را صرف خرید زمین برای احداث فضاهای آموزشی و پرورشی و ورزشی مناسب نماید.

ماده ۱۴۶. در دوران برنامه سوم واحدهای آموزشی و پرورشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و همچنین واحدهای آموزشی فنی و حرفه ای از پرداخت هرگونه عوارض به شهرداری معاف هستند.

ماده ۱۴۷. در جهت تحقق کامل اهداف تأسیس صندوق ذخیره فرهنگیان موضوع تبصره (۶۳) قانون برنامه پنجساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰ و تأمین هرچه بیشتر رفاه و ارتقای وضعیت معیشتی فرهنگیان کشور، دولت مکلف است:

الف. کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت صندوق ذخیره فرهنگیان را پذیرفته اند و یا خواهند پذیرفت باید ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را تا پنج درصد (۵٪) به حساب صندوق واریز کنند و دولت نیز موظف است همه ساله معادل سهم واریزی اعضا به صندوق ذخیره فرهنگیان به طور کامل در ردیف اعتباری خاص در بودجه سال مربوطه منظور و پرداخت نماید.

ب. دولت موظف است دیون خود نسبت به صندوق ذخیره فرهنگیان را که تا پایان سال ۱۳۷۸ ایجاد شده است ظرف سه سال در لویح بودجه های سالیانه درج و نسبت به تسویه آن اقدام نماید.

ج. در مورد عملکرد صندوق ذخیره فرهنگیان، وزیر آموزش و پرورش در مقابل مجلس شورای اسلامی مسؤول می باشد.

ماده ۱۴۸. از تاریخ تصویب این قانون تقویم آموزشی مدارس متناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی هر منطقه با تصویب شورای عالی آموزش و پرورش تعیین می گردد.

ماده ۱۴۹.

الف. به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می شود اجاره اماکن و فضاهای آموزشی در فرصتهایی که از آنها استفاده نمی کند را از طریق انعقاد قرارداد و با حق اولویت برای فرهنگیان دریافت نموده و براساس مفاد بند (ب) این ماده هزینه نماید. در این خصوص فرهنگیان مشمول قانون منع مداخله کارکنان در معاملات دولتی نخواهند بود.

ب. به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می شود، درآمدهایی را که براساس قوانین مصوب، دریافت می کند به حسابهایی که توسط خزانه برای هر یک از دستگاههای اجرائی ملی و استانی افتتاح می شود واریز کند تا به حساب درآمد اختصاصی دستگاه مربوط منظور شود. همه ساله معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی، از محل اعتبار درآمد اختصاصی دستگاه ذی ربط که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش بینی می شود، در اختیار دستگاه مربوط قرار خواهد گرفت.

ج. تعرفه های مربوط به بند (الف) این ماده در دستگاههای اجرائی ملی بنابه پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران و تعرفه های مربوط به دستگاههای اجرائی استانی به تصویب شورای آموزش و پرورش استان خواهد رسید.

ماده ۱۵۰.

الف. به دستگاههای اجرائی اجازه داده می شود، درصدی از اعتبارات جاری و عمرانی خود را برای اجرای دوره های آموزشی ضمن خدمت (خارج از نظام آموزش عالی رسمی کشور) به شرح زیر هزینه کنند:

۱. اجرای دوره های آموزشی ضمن خدمت متناسب با مشاغل مورد تصدی کارکنان به منظور افزایش سطح کارایی آنان به ویژه از طریق آموزشهای کوتاه مدت پودمانی.

۲. اجرای دوره های آموزشی ویژه مدیران.

ب. کلیه دستگاههای اجرائی موظفند حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، برنامه های آموزشی سالانه خود را برای دوران برنامه سوم و به تفکیک سال، شامل مباحث و موضوعات آموزشی، چگونگی اجرای دوره ها و همچنین چگونگی پوشش کلیه کارکنان شاغل را تهیه و جهت تأیید به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال دارند.

ج. آیین نامه اجرائی این ماده شامل میزان و چگونگی هزینه نمودن اعتبار بند (الف) این ماده و پیش بینی الزامات و تسهیقات قانونی طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون بنا به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۱. به منظور هماهنگی امر سیاست گذاری آموزشهای فنی و حرفه ای اعم از رسمی و غیررسمی شامل آموزشهای کردانی و علمی کاربردی که متولی آن وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزشهای فنی و حرفه ای متوسطه و کار و دانش که متولی آن وزارت آموزش و پرورش و آموزشهای فنی و حرفه ای کوتاه مدت که متولی آن وزارت کار و امور اجتماعی و آموزشهای ضمن خدمت کارکنان دولت و مدیریت حرفه ای تخصصی که متولی آن سازمان امور اداری و استخدامی کشور می باشند، شورای عالی کارآموزی [مواد (۵) و (۶) و (۷) قانون کارآموزی مصوب ۱۳۴۹ مجلسین سنا و شورای ملی سابق] و شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه ای کشور (مصوب سال ۱۳۶۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی) منحل و ستاد هماهنگی آموزش های شورای عالی آموزشهای علمی، کاربردی (مصوب سال ۱۳۶۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی) منحل و ستاد هماهنگی آموزش های فنی و حرفه ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، علوم، تحقیقات و فن آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشاورزی و جهادسازندگی و رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان تشکیل می گردد. سایر وزرا حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در جلسات شرکت خواهند نمود. رئیس سازمان برنامه و بودجه دبیر ستاد می باشد. سایر وظایف و اختیارات شوراهای مذکور به وزارتخانه های ذی ربط تفویض می گردد. تصمیمات این ستاد پس از تأیید هیأت وزیران برای کلیه وزارتخانه ها و شوراهای مذکور لازم الاجرا خواهد بود.

آیین نامه اجرائی این ماده طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد ستاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۲. به منظور پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به آموزش عالی با استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود و حمایت از مشارکتهای مردمی:

الف. به دستگاههای اجرائی دارای واحد آموزش عالی وابسته، اجازه داده می شود برای ظرفیت مازاد بر نیاز خود، با اخذ مجوز از شورای گسترش آموزش عالی، در مقطع کردانی دانشجوی پذیرش کرده و هزینه آن را از متقاضیان دریافت و به خزانه واریز کنند. معادل وجوه واریزی ضمن لوائح بودجه سنواتی در اختیار دستگاههای مجری دوره های آموزشی مذکور قرار می گیرد تا براساس مقررات مربوط به اجرای این دوره ها و ارتقای کیفیت واحد آموزشی اختصاص یابد. در مواردی که کسب آموزشها توسط آموزش گیرنده موجب تعهد خدمت می گردد دستگاههای مربوطه بایستی مجوز لازم را از سازمان امور اداری و استخدامی کشور اخذ کنند.

اجرای دوره های کارشناسی در رشته هایی که امکان برگزاری آن در دیگر دانشگاهها میسر یا به صرفه و صلاح نباشد به صورت استثنا و با اخذ مجوز از شورای گسترش آموزش عالی بلامانع است.

ب. به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اجازه داده می شود نسبت به برگزاری دوره های شبانه و دوره های خاص اقدام کرده و هزینه های مربوط را با تأیید وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فن آوری حسب مورد از داوطلبان اخذ و به خزانه واریز کنند. وجوه واریزی ضمن لوائح بودجه سنواتی در اختیار دستگاههای مربوط قرار می گیرد. برگزاری دوره های خاص نباید منجر به صدور مدرک دانشگاهی گردد.

جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) به طور کامل، دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) از پرداخت شهریه دوره های شبانه و دوره های خاص معاف می باشند.

ج. به دولت اجازه داده می شود، تسهیلات اعتباری به صورت وام بلند مدت در اختیار صندوقهای رفاه دانشجویان قرار دهد تا بخشی از دانشجویان دوره های مذکور در بند (ب) این ماده و دانشجویان دانشگاه ها و مؤسسات آموزش دولتی و غیردولتی و پیام

نور به استثناء دوره های خاص که امکان پرداخت شهریه را ندارند، بتوانند با استفاده از این وام شهریه خود را پرداخت و پس از فراغت از تحصیل به تدریج بازپرداخت کنند.

دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) به بالا و فرزندان شاهد و فرزندان آزادگان که عدم تمکن مالی آنها حسب مورد به تأیید دستگاه های ذی ربط می رسند از پرداخت شهریه معاف می باشند.

دانشگاه آزاد اسلامی و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی (غیردولتی)، پیام نور و دوره های شبانه شهریه های این دانشجویان را از محل اعتباراتی که به این منظور در بودجه سنواتی منظور می گردد دریافت خواهند نمود.

د. هزینه های دانشگاه پیام نور از محل دریافت شهریه از دانشجویان، کمکهای مردمی و اعتبارات بودجه عمومی تأمین می گردد. هـ. به دولت اجازه داده می شود به طرحهای سرمایه گذاری بخش خصوصی در زمینه ایجاد و توسعه واحدهای آموزش عالی، در صورت انطباق با ضوابط و سیاست های آموزش عالی کشور، از محل بودجه عمومی، یارانه سود اعتبارات بانکی اعطا کند. ایجاد آموزشکده های غیردولتی غیرانتفاعی به منظور توسعه دوره های کاردانی علمی. کاربردی در اولویت استفاده از تسهیلات بانکی مذکور خواهند بود.

و. کلیه دانشجویان واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی و مراکزی که زیر نظر این واحدها تحصیل می نمایند و تا پایان سال ۱۳۷۸ به تصویب هیأت امناء رسیده اند از کلیه تسهیلاتی که برای دانشجویان سایر دانشگاهها در نظر گرفته می شود برخوردار خواهند شد. واحدها و مراکزی که پس از سال ۱۳۷۸ به تصویب هیأت امناء خواهند رسید بایستی تمامی مراحل مندرج در اساسنامه دانشگاه را طی نمایند.

ماده ۱۵۳. ضمن تداوم و تقویت کمکهای دولت به صندوقهای رفاه دانشجویان و تأمین امکانات رفاهی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی، به منظور بهبود شرایط و امکانات رفاهی دانشجویی، ساماندهی نظام اعطای یارانه و هدایت کمکهای دولت به سمت دانشجویان کم درآمد:

الف. بخشی از مابه ازای ریالی تسهیلات رفاهی که توسط دانشگاه در اختیار دانشجو قرار می گیرد به عنوان وام قرض الحسنه بلند مدت از صندوقهای رفاه تلقی می شود و استفاده کنندگان از خدمات مذکور موظف به بازپرداخت آن در اقساط بلندمدت پس از فراغت از تحصیل هستند.

ب. وجوه حاصل از بازپرداخت اقساط فوق، صرف بهبود شرایط و امکانات رفاهی از قبیل خوابگاهها به دانشجویان واجد شرایط خواهد شد.

ج. دانش آموختگان دوره های روزانه دانشگاههای دولتی که قبل از پایان مدت تعهد خدمت خود (موضوع قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی، مصوب ۳۰/۴/۱۳۵۳ و اصلاحیه آن مصوب ۳۰/۷/۱۳۵۸) عازم خارج از کشور هستند باید قبل از خروج نسبت به پرداخت هزینه های تحصیلی خود و یا سپردن تعهد لازم اقدام کنند. بورسیه های خارج از کشور دستگاههای دولتی که تضمین و وثیقه کافی برای بازگشت سپرده اند از این امر مستثنی هستند. آیین نامه های این ماده به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فن آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۴. به منظور تسهیل در استفاده از تخصص و توان فنی کادر علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و جهت گیری پژوهشهای دانشگاهی به سمت نیازهای علمی و تخصصی کشور:

الف. به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور و مراکز تحقیقاتی مصوب اجازه داده می شود با رعایت مراتب زیر نسبت به تشکیل شرکتهای دولتی خدمات علمی، تحقیقاتی و فنی با مقررات خاص و تابع قانون تجارت مبادرت کنند.

۱. خدمات این شرکتهای صرفاً در محدوده تحقیقات و خدمات علمی و فنی است که شرکتهای و مؤسسات بخش غیردولتی و غیرعمومی قادر به انجام آنها نیستند و دانشگاه را از اهداف اصلی آموزشی و پژوهشی خود دور نمی کند.

۲. حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) از سهامداران این شرکتها اعضای هیأت علمی، کارشناسان پژوهشی، تکنسینها و کارکنان همان دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی و مرکز تحقیقاتی و پژوهشی بوده و سهامداران و شرکت مربوطه از محدودیت قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین، دولت و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۲۲/ ۱۰/ ۱۳۳۷ مستثنی است. اساسنامه نمونه و یا خاص هر یک از شرکتهای فوق در هر یک از دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ب. نحوه هزینه اعتبارات جاری و اختصاصی برنامه تحقیقات دانشگاهها و مراکز پژوهشی که تابع قانون مربوط به مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص ترکیب هیأت امناء دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب ۳/ ۴/ ۱۳۷۶ و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۸/ ۱۰/ ۱۳۶۹ هستند، صرفاً تابع قوانین مذکور و آیین نامه های مربوطه بوده و از شمول قوانین و مقررات عمومی و مؤسسات دولتی . به استثنای ماده) ۳۱ (قانون محاسبات عمومی .مستثنی می باشد. درآمدهای حاصل از خدمات پژوهشی مراکز تحقیقاتی درآمد اختصاصی مراکز مذکور محسوب می گردند.

فصل بیست و یکم . فرهنگ و هنر، ارتباطات جمعی و تربیت بدنی

ماده ۱۵۵.

الف . به منظور گسترش عدالت اجتماعی و فراهم کردن امکان استفاده عادلانه اقشار مختلف جامعه از کالاها و خدمات فرهنگی ، ورزشی و هنری و به منظور ایجاد تعادل و کاهش نابرابریها اجازه داده می شود:

۱. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی حسب مورد شاخصها و استانداردهای مربوط به بهره مندی نقاط مختلف کشور از فضاهای ورزشی، فرهنگی، هنری و همچنین میزان دسترسی ساکنین مناطق مختلف کشور به خدمات و تولیدات فرهنگی، هنری و ورزشی را متناسب با ویژگیهای اجتماعی، فرهنگی ، جمعیتی و جغرافیائی هر یک از این مناطق، حداکثر تا پایان سال اول برنامه سوم تهیه و همراه با ارائه راه حلها مناسب برای ایجاد تعادل به هیأت وزیران ارائه دهند.

۲. دستگاه های اجرائی امکانات ، تأسیسات و فضاهای فرهنگی ، هنری و ورزشی، طرح های نیمه تمام و اراضی متعلق را در مناطق شهری با اولویت شهرهای بزرگ به بخشهای غیردولتی با اولویت اشخاص حقیقی و حقوقی ایثارگران که دارای سوابق ورزشی، فرهنگی و هنری و شهرداریها در قالب قراردادهای اجاره، اجاره به شرط تملیک و فروش، واگذار نموده و درآمدهای ناشی از آن را به خزانه واریز نماید. معادل وجوه واریزی فوق از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنوای هر یک از سالهای برنامه پیش بینی خواهد شد، در اختیار دستگاههای اجرائی موضوع این بند قرار می گیرد تا برای احداث فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته در چارچوب سیاستهای برنامه سوم هزینه کند.

ب. سازمان برنامه و بودجه موظف است در لوایح بودجه سنوای هر یک از سالهای برنامه اعتبارات بخشهای فرهنگ و هنر، تربیت بدنی و ورزش را با توجه به موارد مذکور در بند (الف) این ماده و با عنایت به وضعیت بهره برداری از فضاهای ورزشی، فرهنگی و هنری در مناطق مختلف کشور به گونه ای توزیع کند که نابرابریهای موجود در زمینه برخورداری مناطق مختلف کشور از فضاهای ورزشی، فرهنگی و هنری و دستیابی ساکنین آنها به تولیدات فرهنگی تقلیل یافته و به تعادل برسد. آیین نامه اجرائی این ماده شامل نحوه واگذاری امکانات، تأسیسات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی، اراضی و طرح های نیمه تمام قابل واگذاری، نحوه استفاده از تسهیلات بانکی و موارد و نحوه مصرف درآمدهای ناشی از اجرای مفاد این ماده، به پیشنهاد مشترک سازمانهای برنامه و بودجه ، امور اداری و استخدامی کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱. کلیه دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مشمول مفاد این ماده می باشد.
تبصره ۲. اجرای مفاد این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند منوط به تأیید معظم له می باشد.

ماده ۱۵۶. به منظور استفاده از توانمندیهای شوراهای اسلامی شهر و روستا در انجام امور دینی و فرهنگی، شوراهای مذکور علاوه بر وظایف مصرحه در قانون تشکیل آنها، موظف به انجام وظایف ذیل هستند.

الف. بررسی مشکلات و نارسائیهای فرهنگی، هنری، ورزشی و آموزشی و ارائه پیشنهادهای لازم به مسؤولان و مراجع ذی ربط.
ب. مساعدت و مشارکت در حفظ و نگهداری بناهای فرهنگی و گلزار شهداء، بهره برداری از مراکز فرهنگی و هنری و ورزشی و تلاش برای جلب همکاری مردم در ایجاد تأسیسات و فضاهای مورد نیاز.

ج. همکاری در حفاظت از ابنیه و آثار تاریخی و فرهنگی و بافتها و محوطه های فرهنگی، تاریخی و ممانعت از تغییر کاربری آنها. آیین نامه اجرائی این ماده شامل نحوه مشارکت و همکاری شوراهای مذکور به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور، سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۷. با عنایت به اهتمام ویژه نظام جمهوری اسلامی ایران به حل مسائل جوانان و اعتلاء و رشد نسل جوان کشور و استفاده بهینه از استعدادها و توانائیهای این نسل عزیز، مرکز ملی جوانان به منظور ساماندهی اساسی امور جوانان کشور بصورت ساختار و سازمان کار متناسب با این مأموریت به سازمان ملی جوانان تبدیل می گردد تا وظایف اساسی ذیل را بر عهده گیرد:

الف. سازمان ملی جوانان موظف است برنامه جامع ملی ساماندهی امور جوانان کشور با عنایت به جایگاه نقش و مأموریت های اساسی دستگاههای مختلف دولتی و غیردولتی مرتبط با امور جوانان نظیر نیروی مقاومت بسیج و توجه اساسی به نیازهای جوانان در حوزه های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، شغلی، علمی، تفریحی و تحصیلی را تهیه و تدوین نماید.

ب. شناسایی و پی گیری واگذاری آن دسته از فعالیتهای دستگاههای اجرائی که می تواند با پیش بینی تمهیدات لازم از طریق سازمانهای غیردولتی جوانان انجام گیرد.

ج. برای تحقق مواردی که نیاز به تهیه طرح دارد، سازمان ملی جوانان برحسب مورد طرحهای لازم شامل اهداف، اصلاحات سازمانی، تسهیلات مالی، حمایتهای اجرائی از تشکلهای غیردولتی را تهیه نماید. آیین نامه اجرائی این ماده مشتمل بر نحوه همکاری بین سازمان ملی جوانان و دستگاههای اجرائی، به پیشنهاد مشترک سازمان ملی جوانان و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۸. مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری موظف است در جهت زمینه سازی برای ایفای نقش مناسب زنان در توسعه کشور و تقویت نهاد خانواده، ضمن انجام مطالعات لازم با همکاری دستگاههای اجرائی ذی ربط اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف. با بهره گیری از اصول و مبانی اسلامی و با درنظر گرفتن تحولات آینده جامعه، نیازهای آموزشی و فرهنگی و ورزشی خاص زنان را شناسایی کرده و طرحهای مناسب را برحسب مورد از طریق دستگاههای اجرائی ذی ربط تهیه و برای تصویب به مراجع مربوط پیشنهاد کند.

ب. طرحهای لازم برای افزایش فرصتهای اشتغال زنان و ارتقاء شغلی آنان در چارچوب تمهیدات پیش بینی شده در این قانون و متضمن اصلاحات ضروری در امور اداری و حقوقی را تهیه و به منظور تصویب به هیأت وزیران ارائه کند.

ج. با سازماندهی فعالیتهای مطالعاتی مشترک با دستگاههای مسؤول در قوه قضائیه، طرحهای لازم برای تسهیل امور حقوقی و قضائی زنان را تهیه و برحسب مورد از طریق دستگاههای مسؤول پی گیری کند.

د. برای بهره گیری از خدمات مختلف اجتماعی زنان در زمینه های مالی، حقوقی، مشاوره ای، آموزشی و ورزشی، طرحهای لازم با اولویت قابل شدن برای زنان خودسرپرست و بی سرپرست مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و گروههای محروم جامعه در زمینه حمایت از تشکیل سازمانهای غیر دولتی، تهیه و برحسب مورد به دستگاههای اجرائی یا دولت منعکس کند تا پس از تصویب از طریق دستگاههای ذی ربط اجرا شوند.

ه. گزارش عملکرد سالیانه دستگاههای اجرائی را در زمینه اجرای مفاد این ماده به هیأت وزیران ارائه کند.

ماده ۱۵۹. برای اعتلای معرفت دینی و قرآنی و بهره گیری از اندیشه های والای حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای در تحکیم مبانی فکری ارزشهای انقلاب اسلامی و فرهنگ جهاد و شهادت در جامعه، به

ویژه در جوانان و نوجوانان، وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن آوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما، نیروی مقاومت بسیج، سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات اسلامی و سایر دستگاههایی که از بودجه عمومی استفاده می کنند موظف اند:

الف. یکی از مراکز پژوهشی موجود خود را برای انجام مطالعات مستمر و همه جانبه در زمینه های بهره گیری از علوم و فن آوری ها و هنر دینی و افکار حضرت امام خمینی (ره) مأمور کنند و با پیش بینی منابع لازم زمینه های مشارکت دانشجویان دوره های تحصیلات تکمیلی را در پژوهشهای مرتبط با این امور فراهم کنند.

ب. در طرحها و فعالیتهای فرهنگی و تربیتی، آموزشی با بهره گیری از انواع هنرها، علوم و فن آوریهای جدید، اثربخشی فعالیتها در این زمینه ها را تعمیق بخشند و با پیش بینی امکانات و امتیازات کافی زمینه جذب اندیشمندان متعهد و استعدادهای خلاق، نوآور را در این عرصه ها فراهم سازند.

ج. یکی از واحدهای مناسب موجود خود را برای تحقیق و ارزیابی مستمر اثربخشی فعالیتهای فرهنگی، تربیتی موجود و جدید و چگونگی ارتقای بهره وری از منابع موجود در اجرای اهداف سابق الذکر را تجهیز کنند. شروع هرگونه فعالیت جدید فرهنگی، تربیتی و آموزشی در زمینه های فوق با ارائه توجیه مناسب مبتنی بر نتایج این ارزیابیها صورت خواهد پذیرفت.

د. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است به منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و بزرگداشت یاد شهیدان و تجلیل از ایثارگران و حماسه دفاع مقدس و اعطای تسهیلات ویژه در فعالیتهای فرهنگی، هنری به خانواده های معظم شاهد و ایثارگران با همکاری بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس، طرح مناسبی را تهیه و به هیأت وزیران ارائه کند.

هـ. دستگاههای ذی ربط موظفند به منظور ترویج فرهنگ و ارزشهای والای اسلام و ایران اسلامی و استفاده از اندیشه های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره)، اقدامات ذیل را انجام دهند:

۱. سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است برنامه آموزشی ویژه ای را برای مدیران دولتی تهیه و از طریق آن مبنای نظری و اندیشه های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) را آموزش دهد.

۲. سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تجدیدنظر در برنامه های آموزشی و تربیتی خود معرفی شخصیت حضرت امام خمینی (ره) و اندیشه های معظم له را مورد عنایت خاص قرار دهند.

۳. وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری برنامه های خاصی را برای تقویت مطالعات و پژوهشهای مربوط به شناخت افکار و اندیشه های امام خمینی (ره) با همکاری مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) تدوین و با بهره گیری از ظرفیتهای مؤسسات و مراکز پژوهشی و پایان نامه های دوره های تحصیلات تکمیلی زمینه شناخت هرچه بیشتر افکار معظم له را فراهم سازد.

۴. به منظور اجراء، نظارت و ارزیابی این برنامه ها، ستادی در قالب آیین نامه این بند تعیین می شود. و. به منظور آموزش همگانی قرآن کریم، سازمان تبلیغات اسلامی موظف است در سطح کشور و نقاط محروم نسبت به فراخوان و آموزش قرآن (باعنوان طرح نهضت قرآن آموزی) اقدام نماید. در این راستا ضمن اولویت بخشیدن به جوانان و نوجوانان سازمان مذکور مجاز است تا در هر یک از مراکز استانی نسبت به تأسیس و حمایت مرکز تربیت معلم و مبلّغ قرآن اقدام نماید. آیین نامه اجرائی این بند با مشارکت سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان اوقاف و امور خیریه تهیه و در سال اول برنامه سوم به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ز. به منظور هماهنگی اعزام مبلّغ خصوصاً جهت نقاط محروم و دهستان های فاقد روحانی در ایام سال به مناسبت های مختلف سازمان تبلیغات اسلامی موظف است ضمن انجام مطالعات و تحقیقات میدانی لازم در خصوص نیازمندی های تبلیغ دینی سراسر

کشور در سال اول برنامه سوم نتیجه آن را با طرح جامع شناسائی، گزینش و آموزش های کوتاه مدت، بلند مدت و اعزام با مشارکت سایر ارگان ها و نهادهای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ح . به منظور بررسی و پژوهش پیرامون مسائل مستحدثه و مشکلات مذهبی افسار مختلف در زمینه فرهنگ دینی و نحوه پاسخگویی منطقی به سؤالات و مشکلات مذکور، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم موظف است ضمن هماهنگی با مراکز پژوهشی دینی، راهکارها و طرحهای کاربردی و برنامه های عملی تحقق هدف فوق را طی سال اول برنامه سوم تهیه و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برساند.

آئین نامه اجرائی این ماده، شامل نحوه همکاری دستگاههای اجرائی، به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای فوق الذکر حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره . انجام کلیه فعالیتهای پیش بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند، منوط به تأیید معظم له می باشد.

ماده ۱۶۰ . گزارشهای پژوهشی، پایان نامه ها و نرم افزارهای چند رسانه ای به عنوان " اثر " مشمول مفاد قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/ ۱۰/ ۱۱ می گردد. ثبت نرم افزارهای چند رسانه ای از لحاظ فنی و رایانه ای توسط دبیرخانه شورای عالی داده ورزی انجام می شود. شورای عالی یاد شده موظف است در موقع ثبت اثر، نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را اخذ کند.

تبصره - نحوه ثبت آثار فرهنگ مکتوب، هنری، سینمایی و نرم افزارهای رایانه ای برای استفاده از حق انحصاری توسط صاحبان آنها به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۶۱ . به منظور بازسازی سینماها و مجتمع های فرهنگی و ساخت سینماها و مجتمع های فرهنگی جدید و تالارهای نمایش در شهرهایی که بیش از پانزده هزار (۱۵۰۰۰) نفر جمعیت دارند:

الف . شهرداریهای کشور می توانند رأساً یا با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی برای ساخت و بازسازی سینماهای موجود از تسهیلات بانکی استفاده کنند.

ب . تأمین زمین مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی در شهرکهای جدید الاحداث به عهده وزارت مسکن و شهرسازی و در طرحهای توسعه شهری به عهده شهرداریها خواهد بود.

زمینهای مذکور در این بند به قیمت منطقه ای و به صورت اقساط ده ساله در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی قرار می گیرد.

ج . به شهرداریهای شهرهای مذکور اجازه داده می شود زمینهای مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی را که در مالکیت شهرداری است بدون انتقال مالکیت در قالب قرارداد با دریافت حداقل سهم بابت زمین برای مدت بیست و پنج (۲۵) سال در اختیار افراد حقیقی و حقوقی قرار دهند.

د . در موارد بازسازی سینماها و مجتمع های فرهنگی و یا ساخت سینماهای جدید و تالارهای نمایش شهرداریها موظفند بدون اخذ هر نوع عوارض و دریافت هزینه، پروانه ساخت صادر و در صورت هماهنگی با طرحهای جامع شهری حداکثر معادل زیربنای سالن های نمایش، مجوز ساخت تجاری و خدماتی صادر کنند. سینماها و مجتمع های فرهنگی که با استفاده از این امتیازات ساخته می شوند تا ده سال پس از بهره برداری مجاز به تغییر کاربری نیستند.

آیین نامه اجرائی این ماده بنابه پیشنهاد مشترک وزارت خانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۲ . به منظور شناخت تحولات فرهنگی جامعه، افزایش کارایی دستگاههای فرهنگی، ساماندهی مجموعه فعالیتهای مؤثر بر فرهنگ عمومی جامعه و اعمال نظارت مستمر بر فعالیتهای فرهنگی، اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد:

الف. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با انجام مطالعات لازم و با مشخص نمودن تعاریف، مفاهیم اصلی بخش فرهنگ نسبت به تعریف شاخص های فرهنگی متناسب با اهداف و آرمان های نظام جمهوری اسلامی و سیاستهای فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام و پس از تأیید شورای مذکور با مبنا قراردادن آنها و با همکاری مرکز آمار ایران به ترتیب ذیل نسبت به تولید اطلاعات مربوط به آنها و اندازه گیری تحولات شاخص های مزبور طی سالهای برنامه سوم اقدام نماید:

۱. هر دو سال یک بار تحولات شاخص های مربوط به تغییرات فکری، بینشی و رفتاری جامعه را تعیین و برای بررسی در اختیار دستگاهها و نهادهای ذی ربط قرار دهد.

۲. همه ساله تحولات شاخص های مربوط به میزان مصرف کالاها و خدمات فرهنگی در کل کشور و مناطق مختلف را تعیین کند.

۳. همه ساله اطلاعات و آمار و تحولات شاخص های مربوط به نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات فرهنگی اعم از دولتی و غیردولتی را در کل کشور به تفکیک استان تعیین نماید.

ب. دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه سوم اقدامات قانونی لازم در خصوص نحوه انجام فعالیتهای فرهنگی دستگاههای اجرایی متولی امور فرهنگی اعم از دولتی، نهادها و سازمانهای عمومی غیردولتی را با هدف شفاف سازی مسؤولیت های دولت در قبال تحولات فرهنگی، افزایش کارایی، حذف فعالیتهای موازی، برقراری انضباط مالی، تنوع بخشیدن به روش های تأمین منابع، فراهم آوردن زمینه های بیشتر مشارکت مردم در امور فرهنگی را در قالب " طرح ساماندهی امور فرهنگی " تهیه نماید.

ج. وزارتخانه های راه و ترابری و نفت موظفند به منظور تسهیل دسترسی مسافران به اماکن مذهبی با انجام هماهنگی های لازم از محل اعتبارات عمرانی و جاری خود نسبت به احداث مسجد و یا نمازخانه و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه های موجود و جدیدالاحداث، در پایانه های مسافری و پمپ بنزینهای بین شهری اقدام کنند.

۱. با استفاده از اطلاعات و شاخص های موضوع بند (الف) این ماده و انجام مطالعات و تحقیقات لازم، چالش ها و بحران های فرهنگی قابل پیش بینی ناشی از توسعه ارتباطات فرهنگی و تهاجم فرهنگ بیگانه را شناسایی و پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر حسب مورد به دستگاههای مسؤول منعکس نماید.

۲. میزان و نحوه اثربخشی فعالیتهای فرهنگی، آموزشی و پژوهشی دستگاههای مختلف اجرائی را در راستای تحقق سیاستهای مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در مسائل فرهنگی و سیاستهای اجرایی بخش فرهنگ و هنر، ارتباطات جمعی و تربیت بدنی در برنامه سوم توسعه را ارزیابی و پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی به مراجع ذی ربط گزارش نماید.

۳. با انجام مطالعات مستمر روند تحقق و پیگیری دیدگاههای حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در حوزه فرهنگ را در دستگاهها و نهادهای مختلف و در فرهنگ عمومی جامعه ارزیابی و نتایج حاصل را در اختیار مراجع ذی ربط قرار دهد.

۴. پس از تعیین شاخص های اصلی نشان دهنده تحولات فکری، بینشی، رفتاری اقشار مختلف به ویژه نوجوانان و جوانان و تصویب آن از طرف شورای عالی انقلاب فرهنگی، به طور سالانه و مستمر گزارشهای لازم حاوی تحولات شاخص ها و علل آن، راه کارهای مؤثر برای بهبود این شاخص ها را تهیه و پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی در اختیار مراجع ذی ربط قرار دهد تا برای اصلاح سیاستها و فعالیتهای اجرایی مورد استفاده قرار گیرد.

د. کلیه دستگاههای اجرائی، نهادها و سازمانهای عمومی غیردولتی موظف اند براساس رهنمودها و نتایج مطالعات و گزارشهای این ستاد، فعالیتهای خود را اصلاح و یا تقویت نمایند و سازمان برنامه و بودجه نیز در زمان تنظیم بودجه های سالیانه گزارش ها و تحلیل های منتشره ستاد موضوع بند (ج) این ماده را مدنظر قرار داده و تمهیدات لازم برای اجرای پیشنهادات اصلاحی ستاد مذکور را فراهم آورد.

تبصره. انجام کلیه فعالیتهای پیش بینی شده در این بند در مورد مؤسسات و نهادهائی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند، منوط به تأیید معظم له می باشد.

ماده ۱۶۳. باتوجه به اهمیت گسترش فضاهای مذهبی و مساجد ضمن حفظ اصل ساماندهی ساخت و ساز، احیا، تعمیر و تجهیز مساجد از طریق مشارکتهای مردمی و شوراهای شهری و روستایی دستگاههای اجرایی موضوع این ماده موظفند طی سالهای اجرای برنامه اقدامات زیر را انجام دهند:

الف. وزارت مسکن و شهرسازی، شهرداریها و سایر سازمانهای مسؤول در زمینه طراحی و اجرای طرحهای جامع، تفصیلی و هادی شهری و روستایی موظفند طرحهای مذکور را با محوریت مساجد تهیه و اجرا کنند.

ب. وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها موظفند در کلیه شهرکهای جدیدالاحداث اراضی مناسبی را برای احداث مسجد و پایگاههای مقاومت بسیج پیش بینی کرده و پس از آماده سازی بدون دریافت هزینه در اختیار متقاضیان احداث مساجد و پایگاههای مقاومت بسیج قرار دهند و قیمت اراضی را در هزینه مربوط به آماده سازی اراضی منظور کنند.

ج. وزارتخانه های راه و ترابری و نفت موظفند به منظور تسهیل دسترسی مسافران به اماکن مذهبی با انجام هماهنگی های لازم از محل اعتبارات عمرانی و جاری خود نسبت به احداث مسجد و یا نمازخانه و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه های موجود و جدیدالاحداث، در پایانه های مسافری و پمپ بنزینهای بین شهری اقدام کنند.

د. وزارت امور اقتصادی و دارائی موظف است کلیه وجوه پرداختی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با احداث، تعمیر و تجهیز مساجد و سایر فضاهای مذهبی را به عنوان هزینه قابل قبول منظور کند.

هـ. شهرداریها و سازمان جنگلها و مراتع کشور موظفند نسبت به اختصاص فضای مناسب در پارکهای ملی و عمومی حسب مورد برای ایجاد مسجد یا نمازخانه اقدام کنند.

و. با هدف اعتلای جایگاه مسجد و مدرسه در فعالیتهای اجتماعی، فرهنگی محلات، روستاها و شهرها و هماهنگ سازی فعالیتهای سازماندهی شده در این مکانها در جهت ارتقای ایمان و ارزشهای معنوی و اخلاقی و شکوفائی خلاقیتهای علمی، فرهنگی و هنری گروههای مختلف جامعه به ویژه نوجوانان و جوانان اقدامات ذیل در سالهای برنامه سوم توسعه انجام می گیرد:

۱. حمایت مالی، قانونی و حقوقی از پژوهشهای کاربردی با هدف شناخت راهکارهای اجرایی برای ارتقاء جایگاه مسجد و مدرسه در فعالیتهای اجتماعی و فرهنگی کشور.

۲. تعریف فعالیتهای آموزشی، فرهنگی و هنری مشترک مسجد و مدرسه در آیین نامه ها و مقررات بخشهای آموزش، فرهنگ و هنر و تبلیغات اسلامی، تربیت بدنی و ورزش.

ز. به منظور ساماندهی نحوه اختصاص و مصرف منابع اعتباری دولت در زمینه احیاء و بازسازی مساجد، کمک به مراکز تحقیقاتی حوزه های علمیه، فعالیتهای مربوط به تبلیغات دینی و با هدف تقویت و متناسب کردن مشارکت مردمی در تأمین منابع این فعالیتهای سازمان تبلیغات اسلامی موظف است طی یک سال در چارچوب رهنمودهای مقام معظم رهبری و مشورت با مراجع ذی ربط و انجام مطالعات لازم با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه طرحی را تهیه و به دولت ارائه دهد تا پس از بررسی و تصویب، مبنای پیش بینی و مصرف منابع دولتی در این امور قرار گیرد.

تبصره. دولت موظف است در مناطق روستائی در صورت پنجاه درصد (۵۰٪) خودیاری مردم برای احداث مسجد پنجاه درصد (۵۰٪) باقیمانده را تأمین نماید.

ماده ۱۶۴. در طی سالهای اجرای برنامه سوم، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مقرراتی را معمول خواهد داشت که بانکهای کشور بتوانند در مبادی ورودی هوایی، دریایی، زمینی، هتلهای و دفاتر خدمات جهانگردی نسبت به خرید ارز گردشگرانی که به ایران آمده اند اقدام کنند. شعب نظام بانکی همچنین می توانند به این گردشگران که قصد خروج از کشور دارند، به شرط ارائه مدارک لازم ارزهای معتبر بفروشند.

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نوع مدارک و مستندات لازم برای استفاده از تسهیلات پیش بینی شده و سایر مقررات مورد نیاز به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۵. به منظور حفظ و حراست از میراث فرهنگی کشور اجازه داده می شود:

الف. سازمان میراث فرهنگی کشور با اخذ اجازه از ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح یگان پاسداران میراث فرهنگی کشور را زیر نظر سازمان مذکور تشکیل دهد.

ب. کلیه جرایم اخذ شده از حفاریهای غیر مجاز و قاچاقچیان اموال تاریخی و فرهنگی به درآمد عمومی واریز گردد. حداکثر معادل وجوه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی و براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران می رسد به شرح ذیل به مصرف خواهد رسید:

۱. پرداخت به کاشفان اموال قاچاق و اشخاص حقیقی و حقوقی که در این زمینه همکاری می کنند، به عنوان حق الکشف و پاداش.

۲. تأمین هزینه های مربوط به تقویت امر حفاظت از میراث فرهنگی.

ج. خروج آثار منقول تاریخی و فرهنگی که برای انجام مطالعات، تعمیرات و سایر موارد ضرور به ایران وارد می شود موکول به ارائه گواهی ورود آثار مذکور، صادره از سوی سازمان میراث فرهنگی با ذکر کامل مشخصات خواهد بود.

ماده ۱۶۶. به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/ ۲/ ۱ در خصوص مرمت و احیای بافتها و بناهای تاریخی فرهنگی اقدامات ذیل انجام می شود:

الف. رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و نمایندگان آن سازمان در کمیسیونهای ماده (۵) [قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/ ۱۲/ ۲۲ و اصلاحات بعدی] تهران و شهرستانها عضویت می یابند.

ب. در شهرهای دارای بافت تاریخی ارزشمند که حدود آن طبق ماده (۳) قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/ ۲/ ۱ اعلام شده و یا می شود تشکیلات شهرداریها مورد تجدیدنظر قرار می گیرد و به منظور انجام امور مربوط به حفاظت از بافت تاریخی این گونه شهرها، ساز و کار مدیریتی مناسب در شهرداریهای مذکور ایجاد می گردد.

ج. شوراهای شهر درصدی از درآمد شهرداری هر شهر را متناسب با نیاز بافتهای تاریخی آن شهر در اختیار مدیریت ذی ربط در شهرداری قرار می دهند تا با نظارت واحدهای سازمان میراث فرهنگی کشور در جهت مرمت بناها، مجموعه ها و بافتهای تاریخی همان محل به مصرف برسد.

دولت مکلف است امکانات و شرایط لازم جهت استفاده از منابع مالی و سرمایه های بین المللی و اعتبارات سازمانهای فرهنگی بین المللی از قبیل یونسکو برای توسعه امکانات و حفاظت آثار ملی و میراث فرهنگی را با سرمایه گذاری اولیه داخلی تا پایان سال دوم برنامه سوم فراهم نماید.

آیین نامه اجرائی این بند بنابه پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی کشور، وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

د. به منظور حفظ بافت قدیمی و سنتی منطقه جماران [محدوده منتهی به حسینیه جماران و بیت حضرت امام خمینی (ره)] طبق نقشه و طرح مصوب شورای عالی شهرسازی و تملک املاک واقع در محدوده فوق الذکر و تبدیل آن به مجموعه ای فرهنگی و خدماتی برای زائران و گردشگران داخلی و خارجی، شهرداری تهران موظف است اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تملک در اختیار مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) قرار دهد.

وزارت مسکن و شهرسازی باید زمین مناسب را به صورت رایگان یا قیمت خرید اولیه جهت معوض املاک فوق در اختیار شهرداری قرار دهد.

همچنین وزارتخانه ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای انقلابی و عمومی مجازند املاکی که مورد نیاز دستگاه خود نمی باشد را جهت امر فوق تخصیص و در اختیار مجریان طرح قرار دهند.

ماده ۱۶۷. به منظور تحقق رهنمودهای مقام معظم رهبری دایر به جهت دهی رسانه ها به سمت سالم سازی فضای عمومی در جهت رشد آگاهیها و فضایل اخلاقی و اطلاع رسانی صحیح و تحقق سیاست های کلی برنامه سوم توسعه کشور، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است:

الف. با تأیید سازمان برنامه و بودجه جهت متناسب سازی شبکه های جدید استانی ملی و فراملی (بین المللی خبر) و تکمیل پوشش جمعیتی و جغرافیایی شبکه ها و بکارگیری فن آوریهای نو در تولید و پخش اقدام کند.

ب. در راستای اطلاع رسانی مطلوب به جامعه، کلیه دستگاههای اجرایی، اطلاعاتی را که زمینه ساز فرهنگ توسعه آن بخش است (و لازم است به صورت مستقیم و غیر مستقیم در برنامه های تولید صدا و سیما منعکس گردد) به سازمان صدا و سیما اعلام می کنند تا با انجام مطالعات لازم در برنامه ها گنجانده شود. سازمان صدا و سیما سالانه گزارش عملکرد خود را در رابطه با دستگاههایی که اطلاعات و نیازهای خود را اعلام داشته اند به دستگاه مربوطه منعکس کرده و گزارش کلی آن را برای رؤسای قوای سه گانه ارسال می کند.

ج. آن دسته از دستگاههای اجرایی که تحقق وظایف آنها مستلزم مشارکت فکری و عملی قشر وسیعی از افراد جامعه است می توانند برنامه های خاص رادیویی و تلویزیونی تهیه و در چارچوب ضوابط سازمان صدا و سیما برای پخش در زمان مناسب اقدام کنند.

د. برای افزایش امکان دسترسی جامعه به آموزشهای عمومی و فنی و حرفه ای و ترویجی و آموزشهای عالی، با همکاری دستگاههای مختلف نسبت به تدوین برنامه های لازم اقدام کرده و از طریق شبکه های موجود و ایجاد شبکه های آموزشی و ارتباط متقابل با توجه به مفاد اساسنامه سازمان صدا و سیما نسبت به توسعه و بهبود کیفیت آموزشهای مختلف اقدام کند. برای پشتیبانی علمی برنامه های آموزشی، سازمان صدا و سیما با هر یک از دستگاههای مربوطه کمیته لازم را تشکیل می دهد.

ماده ۱۶۹. به منظور تأمین امکانات و حمایتهای قانونی و اعتباری از فعالیتهای ورزش عمومی و قهرمانی طی سالهای اجرای برنامه سوم، وجوهی که توسط اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی صرف احداث و تکمیل فضاها، اماکن و باشگاههای ورزشی و ارائه خدمات ورزشی می شود و یا به عنوان کمک به سازمان تربیت بدنی، کمیته ملی المپیک ایران، فدراسیونها، هیأتها و انجمن های ورزشی و تربیت بدنی نیروهای مسلح پرداخت می گردد، با تأیید سازمان تربیت بدنی به عنوان هزینه قابل قبول تلقی می گردد. آیین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۰. درآمدهای سازمان تربیت بدنی ناشی از برگزاری مسابقات ورزشی، فروش بلیط و استفاده از اماکن ورزشی به درآمد عمومی واریز می شود و معادل وجوه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار سازمان مذکور قرار داده می شود. آیین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمانهای تربیت بدنی و برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل بیست و دوم. امور دفاعی و امنیتی

ماده ۱۷۱. به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می شود به منظور تأمین نیازهای نیروهای مسلح، به ویژه در فن آوریهای جدید و استراتژیک و خرید اقلام مورد نیاز پس از تصویب هیأت وزیران و با کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا، نسبت به ایجاد شرکتهای صنعتی و خدماتی با مشارکت طرفهای داخلی و خارجی اقدام کند.

ماده ۱۷۲. به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می شود مجموعه داراییهای غیر ضرور بخش دفاع و صناعی را که از فن آوری بالایی برخوردار نیستند مورد بررسی قرار داده و پس از اخذ مجوز از فرماندهی معظم کل قوا از طریق مزایده به فروش رسانده و درآمد آن را به خزانه واریز نماید.

درآمد حاصل از فروش صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی شده و در چارچوب قوانین بودجه سالیانه جهت رفع نیازهای ضروری بخش دفاع اختصاص می یابد.

ماده ۱۷۳. وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است براساس نظر ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تهیه طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح در سطح کشور متناسب با اندازه و نوع تهدیدات و شرایط زیست محیطی، به منظور رعایت پراکندگی در استقرار تأسیسات حساس و حیاتی و صنایع دفاعی و همچنین انتقال پادگانها و مراکز نظامی و کارخانجات بزرگ صنعتی دفاعی از شهرهای بزرگ به ویژه تهران اقدام و به تصویب فرماندهی معظم کل قوا برساند. دولت مکلف است نسبت به تأمین و واگذاری تسهیلات اعتباری، بانکی، زمین، تغییر کاربری و ایجاد حریم جهت تأسیسات مورد نیاز اقدامات لازم را به عمل آورد. اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن منتقل شده بازپرداخت می شود.

ماده ۱۷۴. پس از کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا به منظور ایجاد انسجام در نظام تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و صرفه جویی در هزینه های جاری، از ادغام سازمان بیمه و بازنشستگی ارتش جمهوری اسلامی ایران و سازمان بیمه و بازنشستگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بیمه و بازنشستگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی و سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح، سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح وابسته به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ایجاد می شود. مراحل اجرایی تجدید نظر در سازمانهای سابق الذکر با تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا، تعیین می شود. اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و آیین نامه اجرائی این ماده بنا به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان برنامه و بودجه و سازمان اموراداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۵. به منظور تحقق آرمانهای حضرت امام خمینی(ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا پیرامون ارتش بیست میلیونی و ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت نوجوانان و جوانان در امور اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و اشاعه تفکر بسیجی و مردمی کردن امنیت و دفاع از طریق تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین:

الف. هزینه هایی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی صرف تقویت و توسعه پاسگاههای نیروی انتظامی و رده های مقاومت ارتش بیست میلیونی به ویژه احداث و تکمیل پایگاههای مقاومت بسیج می شوند، به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی تلقی می شوند.

آیین نامه اجرائی این بند توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج. دولت موظف است به منظور تحقق پنجاه درصد (۵۰٪) طرح جامع ارتش بیست میلیونی که به تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا رسیده است، امکانات و تجهیزات مربوط را در برنامه سوم پیش بینی نماید.

د. ادارات و کارخانجات موظفند امکانات، تجهیزات و اعتبارات لازم برای فعالیت های جاری رده های مقاومت بسیج مربوط به خود را تأمین نمایند.

هـ. در برنامه پنج ساله سوم رده های مقاومت بسیج و کانونهای فرهنگی ورزشی بسیج در ساختمان های جدیدالاحداث از پرداخت حق انشعاب آب، برق، گاز و یک خط تلفن مورد نیاز معاف می باشند.

ماده ۱۷۶. در زمان صلح با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح، قسمتی از نیازهای نیروی انسانی دولت با استفاده از خدمت مشمولان وظیفه پس از گذراندن دوره آموزش نظامی به صورتی تأمین می گردد که به آمادگی رزمی آسیبی وارد نیاید. نیازهای نیروی انسانی دولت از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به ستاد کل اعلام می شود. هزینه های مربوط به دوره آموزش نظامی به عهده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بوده و حقوق و مزایا و جیره استحقاقی در دوره خدمت از محل اعتبارات دستگاه مربوطه تأمین می گردد. میزان دریافتی این قبیل افراد نباید در مجموع از حد مقرر در قوانین نیروهای مسلح تجاوز کند.

حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از نیروهای انسانی فوق (فارغ التحصیلان دانشگاهها) بایستی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور خدمت کنند.

آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۷. وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و نیروهای مسلح کشور مکلفند پس از کسب مجوز از مقام معظم فرماندهی کل قوا نسبت به فروش عرصه و اعیان پادگانها و سایر اماکن که در تملک یا تصرف قانونی آنها بوده و در محدوده خدمات شهری قرار دارد (پس از اثبات مالکیت) و تغییر کاربری و تفکیک از طریق مزایده اقدام نمایند. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است نسبت به صدور سند مالکیت عرصه و اعیان مزبور اقدام نموده و تنها بیست درصد (۲۰٪) از حقوق و عوارض قانونی مربوطه را دریافت کند. کمیسیون موضوع ماده (۵) (قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۲۲/ ۱۲/ ۱۳۵۱) و اصلاحات بعدی آن و شهرداریها موظفند نسبت به تغییر کاربری این قبیل اراضی به کاربری های مناسب براساس طرحهای توسعه و عمران شهری و همچنین صدور مجوز ساخت بدون اخذ حق تغییر کاربری اقدام کنند. درآمد حاصل از فروش اماکن فوق الذکر به حساب ردیف خاص که در قانون بودجه سالیانه پیش بینی می گردد واریز و به صورت صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی شده و به سازمان مربوطه جهت احداث جایگزین املاک فوق و خانه های سازمانی پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۷۸. در اجرای اصل یکصد و چهل و هفتم (۱۴۷) (قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور استفاده از تخصصها و تواناییهای نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در بازسازی کشور (با رعایت مفاد قانون شرکتهای فنی و خدماتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح) به واحدهای اجرائی فوق اجازه داده می شود با توجه به تخصصها و تواناییها و ظرفیت نیروهای تحت نظر خود برای اجرای طرحها و پروژههای عمرانی با دستگاههای کلیه وجوه دریافتی از بلیت قراردادهای مذکور به ردیف درآمد، هزینه ای که همه ساله در قانون بودجه منظور می شود واریز و معادل صد درصد (۱۰۰٪) آن در جهت اجرای قراردادهای فوق و تقویت نیروی مربوطه و جایگزین استهلاک ماشینآلات اختصاص می یابد. آیین نامه اجرائی این ماده توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۹. نهادها، سازمانها و وزارتخانه ها می توانند پس از کسب موافقت و مجوز ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تشکیل یگانهای حفاظت اقدام کنند. این یگانها از نظر به کارگیری سلاح و مهمات تابع ضوابط نیروهای مسلح می باشند و با رعایت ضوابط نیروی انتظامی تحت نظر دستگاه ذی ربط اداره خواهند شد.

شرح وظایف و اختیارات و سازماندهی و چگونگی تسلیح این یگانها و آموزش و انتصاب فرماندهی هر یک از این یگانها و چگونگی ارتباط آنها با نیروی انتظامی و نظارت بر عملکرد آنها به تصویب ستاد کل نیروهای مسلح خواهد رسید.

فصل بیست و سوم. امور عمومی سیاست داخلی و روابط خارجی

ماده ۱۸۰. به منظور ایجاد تمرکز درسیاست گذاری امور اتباع خارجی (آواره، پناهنده، مهاجر و اتباع خارجی دارای گذرنامه) در زمینه ورود، اسکان، اخراج، اشتغال، آموزش، بهداشت و درمان و روابط بین الملل، شورای هماهنگی اجرائی اتباع بیگانه به ریاست وزیر کشور و عضویت وزیران آموزش و پرورش، اطلاعات، امور خارجه، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، دبیر شورای عالی امنیت ملی، فرمانده نیروی انتظامی و رئیس جمعیت هلال احمر تشکیل می گردد. تصمیمات شورای مذکور پس از تأیید هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود. آیین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های کار و امور اجتماعی، کشور و اطلاعات به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸۱. الف . دولت موظف است به منظور پیشگیری، امدادسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب دیده در حوادث غیر مترقبه در طی برنامه سوم، اعتبارات لازم را در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی کند و در اختیار ستاد حوادث غیر مترقبه کشور قرار دهد. درصدی از اعتبارات فوق جهت مطالعات آسیب پذیری به منظور کاهش اثرات بلایای طبیعی و اجرای پروژه های پیشگیری از حوادث غیر مترقبه از قبیل سیل و زلزله، خشکسالی، آتش سوزی، طوفان و یا پیشروی آب دریا هزینه خواهد شد.

ب . وزارت کشور می تواند از محل منابع قرض الحسنه سیستم بانکی، وام و در صورت عدم تکافو از محل سایر منابع بانکی تسهیلات مورد نیاز را به مالکان واحدهای مسکونی، تجاری، صنعتی، معدنی و کشاورزی خسارت دیده در مناطق سابق الذکر اعطا کند. مابه التفاوت سود و کارمزد تسهیلات اعطایی در لوایح بودجه سالانه منظور خواهد شد. دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط سیستم بانکی را که در این بند پیش بینی شده است تضمین کند.

ج . به منظور افزایش سهم صنعت بیمه در جبران خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه، دولت مجاز است شرایط لازم را به نحوی فراهم کند که در دوران برنامه سوم حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) محصولات کشاورزی، دامداری، صنایع دستی، شیلات، ابنیه عمومی، تأسیسات شهری و روستایی، ساختمانهای مسکونی، تجاری و صنعتی تحت پوشش بیمه قرار گیرند.

ماده ۱۸۲. وزارت کشور مکلف است با رعایت قوانین نسبت به تهیه طرحهای مربوط به ایجاد و تقویت تشکلهای مردمی (صنفی . تخصصی)، سازمانهای غیر دولتی و سازمانهای محلی با هدف زمینه سازی برای واگذاری اعمال تصدی دولت به آنها و تقویت نظارتها سازمان یافته مردمی بر فعالیتهای دستگاههای دولتی، اقدام نموده و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا گذارد.

ماده ۱۸۳. به منظور اعمال سیاست های نظام جمهوری اسلامی ایران در روابط خارجی و ایجاد وحدت رویه در این زمینه، وزارت امور خارجه بر کلیه روابط خارجی نظارت خواهد داشت و سایر دستگاهها و واحدهایی که به نحوی در خارج از کشور فعالیت دارند و یا فعالیت و اقدامات آنان در روابط خارجی اثرگذار است، ملزم به اجرای سیاست های ابلاغی توسط وزارت امور خارجه هستند. همچنین نمایندگان آنها در خارج از کشور موظفند براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت امور خارجه، به تصویب هیأت وزیران می رسد، در انجام فعالیتهای خود با نمایندگان سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور هماهنگی لازم را به عمل آورند.

تبصره ۱. به منظور اعمال سیاست های فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تمرکز در سیاستگذاری و هماهنگی در فعالیتهای فرهنگی و تبلیغی خارج از کشور و با اهداف استفاده بهینه از امکانات مادی و معنوی موجود انجام امور کلیه فعالیتهای فرهنگی تبلیغی و هنری بخش های دولتی و غیردولتی در خارج از کشور براساس اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است با سازمان مذکور خواهد بود.

تبصره ۲. انجام کلیه فعالیتهای پیش بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند، منوط به تأیید معظم له می باشد.

ماده ۱۸۴. به منظور تنظیم سطح روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای جهان و مجامع بین المللی، دولت مکلف است براساس گزارش جامعی که وزارت امور خارجه از فعالیتهای برون مرزی دستگاههای اجرائی و همکاری و عضویت آنها در سازمانهای بین المللی و منطقه ای (شامل بررسی وضع موجود، ارزیابی عملکرد و ضرورت یا عدم ضرورت ادامه عضویت یا فعالیت دستگاههای مذکور در خارج از کشور و یا کاهش سطح روابط و فعالیتها) تهیه و ارائه می کند، در مورد ادامه و یا قطع فعالیت دستگاههای اجرائی در خارج از کشور و سطح آن و وضعیت عضویت وزارتخانه ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای انقلابی در مجامع منطقه ای و بین المللی اتخاذ تصمیم کند.

کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادهای عمومی غیردولتی، در صورت تأیید ادامه فعالیتشان در خارج از کشور موظفند حداکثر طی مدت شش ماه تشکیلات و ساختار نمایندگیهای خارج از کشور و نیز وضعیت عضویت خود در مجامع بین المللی را براساس مصوبات هیأت وزیران اصلاح کنند.

تبصره . انجام کلیه فعالیتهای پیش بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند، منوط به تأیید معظم له می باشد.

ماده ۱۸۵ . ایجاد هرگونه دفتر، نمایندگی، شعبه و واحد اداری جدید و عناوین مشابه در خارج از کشور توسط دستگاههای موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادهای عمومی غیر دولتی منوط به پیشنهاد دستگاه ذی ربط و وزارت امور خارجه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۱. بانکها و شرکتهای بیمه از شمول این ماده مستثنی هستند.

تبصره ۲. انجام کلیه فعالیتهای پیش بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند، منوط به تأیید معظم له می باشد.

ماده ۱۸۶ . وزارت امور خارجه موظف است با بهره گیری از نظرات کلیه دستگاههای ذی ربط راهبردهای مناسب را برای اجرای دقیق سیاستهای کلی ذیل تهیه و جهت تصویب در سال اول برنامه سوم به شورای عالی امنیت ملی ارائه نماید:

۱. گسترش همکاریهای دوجانبه، منطقه ای و بین المللی.
۲. ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورهای غیر متخاصم.
۳. بهره گیری از روابط برای افزایش توان ملی.
۴. مقابله با افزون خواهی کشورهای متخاصم.
۵. تلاش برای رهایی از حضور بیگانگان.
۶. مقابله با تک قطبی شدن جهان.
۷. حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم.
۸. تلاش برای ایجاد نزدیکی بیشتر میان کشورهای اسلامی.
۹. تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل.

فصل بیست و چهارم . امور قضائی

ماده ۱۸۷ . به منظور اعمال حمایت‌های لازم حقوقی و تسهیل دستیابی مردم به خدمات قضایی و حفظ حقوق عامه، به قوه قضائیه اجازه داده می شود تا نسبت به تأیید صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق جهت صدور مجوز تأسیس مؤسسات مشاوره حقوقی برای آنان اقدام نماید. حضور مشاوران مذکور در محاکم دادگستری و ادارات و سازمانهای دولتی و غیردولتی برای انجام امور وکالت متقاضیان مجاز خواهد بود. تأیید صلاحیت کارشناسان رسمی دادگستری نیز به طریق فوق امکان پذیر است. آیین نامه اجرائی این ماده و تعیین تعرفه کارشناسی افراد مذکور به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

ماده ۱۸۸ . قوه قضائیه موظف است به منظور ارتقای کیفی و افزایش کارایی محاکم نسبت به تخصصی کردن آنها بر حسب حجم عملیات، نیازهای منطقه ای و تخصص و تجارب قضات اقدام کند. چگونگی و نحوه اجرای این ماده براساس دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.

ماده ۱۸۹ . به منظور کاهش مراجعات مردم به محاکم قضائی و در راستای توسعه مشارکتهای مردمی، رفع اختلافات محلی و نیز حل و فصل اموری که ماهیت قضائی ندارد و یا ماهیت قضائی آن از پیچیدگی کمتری برخوردار است به شوراهای حل اختلاف واگذار می گردد. حدود وظایف و اختیارات این شوراهای، ترکیب و نحوه انتخاب اعضای آن براساس آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیأت وزیران و به تأیید رئیس قوه قضائیه می رسد.

ماده ۱۹۰ . به منظور اصلاح وضعیت زندانها و ایجاد محیط مناسب بازپروری و اصلاح و تربیت زندانیان در بازگشت آنان به زندگی سالم اجتماعی اقدامات زیر صورت می گیرد:

الف. سازمان زندانها موظف است با همکاری انجمنها و نهادهای مردمی نسبت به فعالتر کردن انجمنهای حمایت از خانواده زندانیان و معدومین نیازمند و ایجاد انجمن در تمامی مراکز اقدام کند، به نحوی که تا پایان برنامه صد درصد (۱۰۰٪) خانواده های نیازمند زندانیان و معدومین تحت پوشش قرار گیرند.

ب. وزیر دادگستری موظف است نسبت به تهیه آیین نامه کار زندانیان، با اولویت حرفه آموزی مناسب اقدام کند، به نحوی که پس از اتمام دوره محکومیت آنها ضمن ارائه تأییدیه اشتغال، امکان حذف سوء پیشینه و حضور مؤثر آنها در جامعه فراهم گردد.

ماده ۱۹۱. دولت موظف است همه ساله معادل پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد کلیه دادگاهها و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه که برابر قانون وصول و به خزانه واریز می گردد را طی بودجه سنواتی به عنوان کمک در اختیار قوه قضائیه قراردادده تا پس از تصویب رئیس قوه قضائیه در موارد ذیل در دادگستری و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه هزینه گردد:

۱. احداث، تکمیل و خرید ساختمانهای اداری و خانه های سازمانی.

۲. تجهیز ساختمانهای اداری و خرید ملزومات و خودرو.

۳. پرداخت کارانه، حق کشیک و مأموریت.

۴. تأمین کسری هزینه های ضروری جاری دستگاهها.

۵. پرداخت سود تسهیلات مسکن قضات و کارکنان.

۶. سایر موارد ضروری به تشخیص رئیس قوه قضائیه.

فصل بیست و پنجم. بهداشت و درمان

ماده ۱۹۲.

الف. به منظور افزایش کارایی و توسعه خدمات بهداشتی درمانی در کشور و ایجاد تسهیلات جهت دسترسی آحاد مردم به این خدمات و تعیین حدود تصدی بخش دولتی و غیر دولتی اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱. کلیه خدمات بهداشتی اعم از شهری و روستائی به صورت رایگان توسط دولت ارائه می گردد.

۲. خدمات درمان سرپایی روستاییان در واحدهای موجود توسط دولت ارائه می شود. توسعه مراکز درمان روستائی در مناطقی که امکان سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی وجود ندارد توسط دولت انجام می شود.

۳. درمان سرپایی شهری در مراکز بهداشت و درمان شهری موجود به عهده دولت است لکن توسعه آن با مشارکت بخش خصوصی و تعاونی خواهد بود. توسعه فعالیتهای بخش دولتی منحصر به مناطقی خواهد بود که جاذبه ای برای بخش خصوصی وجود ندارد.

۴. ضمن استمرار تصدی دولت در درمان بستری برای مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و شهرهای کوچک (کمتر از یکصد هزار نفر جمعیت) و تأمین تختهای آموزشی متناسب با تعداد دانشجویان دانشگاههای علوم پزشکی، توسعه مراکز درمان بستری در شهرهای بزرگ (بیشتر از یکصد هزار نفر جمعیت) بر عهده بخش غیر دولتی خواهد بود. همچنین در شهرهای بزرگ جهت واگذاری امکانات درمان بستری موجود و ایجاد مراکز درمان بستری جدید برای بخش غیر دولتی با اولویت تعاونی های گروه پزشکی تسهیلات لازم ایجاد خواهد شد.

۵. سازمان بهزیستی کشور مکلف است در جهت ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن و سالمندان در سال اول برنامه سوم نسبت به تهیه، تدوین و اجرای طرح ساماندهی بیماران یاد شده اقدام نماید.

آیین نامه اجرائی بند فوق با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب. به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می شود در جهت ارتقای کارایی و مشارکت کارکنان و مردم در مورد امکانات بهداشتی و درمانی و داروئی و توانبخشی خود با رعایت موارد مذکور در بند (الف) این ماده اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. خرید خدمات تعریف شده از کارکنان خود طبق تعرفه های مصوب (نظام کارمزدی به جای روزمزدی) و همچنین از بخش غیر دولتی.

۲. پرداخت بخشی از درآمدهای حاصل از ارائه خدمات به کارکنان در واحدهای تحت تصدی دولت به صورت کارانه برای افزایش کارایی آنان.

اعتبار لازم برای اجرای بند (ب) این ماده در لایحه بودجه سالانه منظور خواهد شد. درآمدهای حاصله در هر استان در قالب بودجه های سالانه صرف توسعه کمی و کیفی خدمات بهداشتی و درمانی همان استان می گردد. آیین نامه های اجرائی این ماده شامل تعیین وضعیت کارکنان شاغل، ضوابط و نحوه واگذاری، تعریف خدمات قابل واگذاری و نحوه قیمت گذاری آنها، روشهای پرداخت، نحوه هزینه درآمدهای حاصله و سایر موارد، مشترکاً توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه حداکثر در مدت شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. **ماده ۱۹۳.** به منظور تأمین و توزیع متعادل خدمات درمان بستری مناسب با نیاز در نقاط مختلف کشور، با در نظر گرفتن دو عامل مهم قابل دسترس بودن خدمات برای آحاد مردم و جلوگیری از سرمایه گذاریهای خارج از حد نیاز، سطح بندی خدمات درمان بستری با جبران هزینه نقل و انتقال بیماران و حفظ سهم بستری بیماران اعزامی از سطوح پائین تر توسط دولت، حسب تخصصهای مختلف و محللهای استقرار آن، به تفکیک شهرستان صورت خواهد گرفت. هر گونه احداث، ایجاد، توسعه و تجهیز ظرفیتهای درمان بستری کشور و هم چنین اختصاص نیروی انسانی جهت ارائه خدمات درمانی مطابق سطح بندی خدمات درمانی کشور خواهد بود. ضوابط و برنامه اجرائی سطح بندی خدمات درمان بستری کشور حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون مشترکاً توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

الف. در راستای تحقق اهداف سطح بندی خدمات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است در طی برنامه پنجساله سوم جهت تطبیق ظرفیتهای موجود درمان بستری و ساماندهی خدمات فوری پزشکی (اورژانس) هماهنگ با سطح بندی خدمات نسبت به رفع کمبودها و تعدیل امکانات درمانی مازاد اعم از نیروی انسانی و تجهیزات، جایگزینی واحدهای درمانی فرسوده و غیر استاندارد اقدامات لازم را انجام دهد.

تبصره. دولت موظف است جهت ساماندهی رسیدگی به بیماران حادثه دیده و اورژانس سیستم رسیدگی به این نوع بیماران (سیستم تروما) را ایجاد کند و بخشهایی را در مراکز درمانی به مرکز حوادث و سوانح (تروما سنتر) تبدیل کرده و یا در صورتی که لازم باشد مراکز حوادث و سوانح جدید احداث کند به طوری که تمام این بیماران بدون پرداخت هزینه در این مراکز بطور اورژانس تحت درمان قرار گیرند.

ب. در تطبیق ظرفیتهای مناسب و مورد نیاز با ظرفیتهای موجود، کل امکانات درمان بستری کشور اعم از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی، بانکها و شرکتهای دولتی، نیروهای مسلح، مؤسسات خیریه و خصوصی و سایر موارد به صورت یک مجموعه صرفنظر از مالکیت و مدیریت آنها منظور خواهد شد.

ج. به منظور ارتقاء سطح کیفی و کمی خدمات توانبخشی و دسترسی آحاد مردم به این خدمات با هدف تساوی فرصتها و مشارکت معلولین در جامعه، مناسب سازی اماکن عمومی (خصوصی و دولتی) در طول برنامه سوم صورت می گیرد. و همچنین در طول برنامه سوم آسایشگاه هائی برای بستری جانبازان زن اختصاص یافته و استفاده از آمبولانس برای جانبازان بالای هفتاد درصد (۷۰٪) قطع نخاع و اعصاب و روان و شیمیایی به صورت رایگان منظور می گردد. آیین نامه اجرائی مربوط به این بند با همکاری وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان بهزیستی کشور و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۴. کلیه مراکز تولید و توزیع مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و همچنین مراکزی که در زمینه های فوق خدماتی را ارائه می کنند موظفند ضمن رعایت ضوابط بهداشتی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذی ربط اعلام می گردد نسبت به اخذ تأییدیه ادواری از افراد حقیقی و یا حقوقی (دولتی و یا غیر دولتی) که صلاحیت آنها حسب مورد از طرف دستگاههای سابق الذکر برای مدت معین تأیید شده است اقدام کنند. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذی ربط موظفند حسب مورد بر خدمات افراد حقیقی و یا حقوقی تأیید صلاحیت شده به صورت مستمر نظارت و در

صورت مشاهده تخلف ضمن رد صلاحیت آنها موضوع را به مراجع قانونی ارجاع نمایند. آیین نامه این ماده مشتمل بر تعیین واحدهای تولیدی، توزیعی و خدماتی مشمول این ماده، تعیین مقاطع زمانی اخذ تأییدیه بهداشتی برای هریک از مراکز مربوطه، تعیین تعرفه ها، نحوه برخورد با متخلفان اعم از اخذ جرایم و معرفی به دادگاه، ضوابط تعیین صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی نظارت کننده و سایر موارد حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۵. ایجاد و احداث هرگونه واحد درمانی توسط دستگاههای موضوع ماده (۱۱) این قانون و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به استثنای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت مسکن و شهرسازی (به عنوان مجری) جز در مواردی که در ماده (۱۹۲) این قانون اجازه داده شده، ممنوع است. ایجاد و احداث واحدهای درمانی توسط دستگاههای سابق الذکر در موارد ضروری، با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با تصویب هیأت وزیران امکانپذیر خواهد بود. مراکز خاص درمانی جانبازان از این امر مستثنی می باشد.

ماده ۱۹۶. به منظور تنظیم بازار دارو، تأمین ارز مورد نیاز برای ورود مواد اولیه دارویی و داروهای ساخته شده وارداتی، جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت داروهای بهداشتی و طولانی مصرف ضروری، حمایت از نظام بیمه ای و جلوگیری از عوارض و مخاطرات دارویی اقدامات زیر انجام خواهد یافت:

الف. فهرست داروهای مجاز همه ساله توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود. ورود، تولید، عرضه و تجویز دارو خارج از فهرست فوق ممنوع است.

ب. واردات مواد اولیه ساخت دارو و داروهای حمایتی وارداتی در دوره برنامه پنجساله سوم با ارز رسمی خواهد بود. در صورت تغییر نرخ ارز، مابه التفاوت نرخ مزبور محاسبه و به صورت یارانه ریالی در قانون بودجه منظور خواهد شد.

ج. داروهای بهداشتی، طولانی مصرف ضروری و داروهای مورد نیاز بیماران صعب العلاج و جانبازان علاوه بر استفاده از تسهیلات مذکور در بند (ب) این ماده کماکان مشمول دریافت یارانه ریالی خواهند بود.

د. با تقویت و تعمیم نظام بیمه ای، یارانه ریالی و ملبه التفاوت مذکور در بندهای (ب) و (ج) این ماده متناسب با جمعیت تحت پوشش سازمانهای بیمه گر به آنها پرداخت خواهد شد.

و. عرضه دارو (به استثنای داروهای غیرنسخه ای که فهرست آن توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود) به مصرف کننده نهایی خارج از داروخانه ممنوع است.

ز. به منظور تضمین کیفیت داروهای تولیدی، کلیه کارخانه های تولید کننده دارو موظفند با ایجاد واحدهای کنترل کیفیت و به کارگیری متخصصین ذی ربط نسبت به کنترل کیفیت تولیدات خود اقدام کنند. به این منظور به کارخانه های ذی ربط اجازه داده می شود با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد موضوع قانون اصلاح بند (۲) و تبصره (۲) ماده (۵) قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۵، در قالب بودجه های سالانه استفاده کنند.

ح - صد درصد (۱۰۰٪) حق سرانه موضوع قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ جانبازان و نیز بیمه مضاعف جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا و تأمین واردات داروها و تجهیزات پزشکی و توانبخشی جانبازان با ارز رسمی بوده و از عوارض و مالیات و حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می باشند. آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۷. به منظور نهادینه کردن امنیت غذا (دسترسی همه افراد جامعه به غذای کافی و سالم) و بهبود تغذیه مردم و کاهش بیماریهای حاصل از سوء تغذیه و ارتقای سلامت جامعه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حداکثر طی مدت یک سال نسبت به تعیین سبد غذایی مطلوب اقدام کند و برای تحقق آن دستگاههای ذی ربط باید اقدامات ذیل را به عمل آورند.

الف. وزارتخانه های فرهنگی و آموزشی و همچنین سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران موظفند نسبت به ارتقای فرهنگ و آگاهیهای تغذیه ای و ارائه آموزشهای لازم به منظور ترویج سبد مطلوب غذایی به عموم مردم اقدام کنند.

ب. شورای اقتصاد در توزیع منابع اعتباری یارانه ها در مورد مواد غذایی پس از کسب نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی زمینه اجرای سبد مطلوب غذایی را فراهم خواهد کرد.

ج. به منظور رفع سوء تغذیه خانوارهای کم درآمد، یارانه کالاهای اساسی اعطایی به نیازمندان، روستاییان و ساکنین مناطق کمتر توسعه یافته نسبت به سایرین افزایش می یابد.

د. به منظور ارتقای سطح سلامتی مردم مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است حداکثر تا پایان برنامه سوم استانداردهای ایمنی مواد غذایی را تکمیل و جهت اعمال نظارت بر کیفیت تولید و عرضه مواد غذایی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاههای ذی ربط اعلام کند.

ه. ساختار و تشکیلات مناسب امنیت غذا و تغذیه در سطوح ملی و استانی طی مدت شش ماه از تصویب این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و پس از تأیید سازمانهای امور اداری و استخدامی و برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

بخش سوم - اجرا و نظارت

فصل بیست و ششم - اجرا و نظارت

ماده ۱۹۸. به منظور حسن اجرای قانون برنامه سوم، رئیس جمهور گزارش نظارت و ارزیابی پیشرفت هر سال برنامه را حداکثر تا شهریورماه سال بعد، شامل موارد زیر به مجلس شورای اسلامی ارائه می نمایند.

الف. بررسی عملکرد مواد قانونی برنامه.

ب. بررسی عملکرد سیاست های اجرایی.

ج. بررسی عملکرد متغیرهای عمده کلان و بخشی از جمله تولید و سرمایه گذاری، تجارت خارجی، تراز پرداختها، بودجه، بخش پولی و تورم، اشتغال و بیکاری.

د. ارزیابی نتایج عملکرد و تبیین علل مغایرت با برنامه.

ه. ارائه پیشنهادهای لازم به منظور بهبود عملکرد برنامه.

تبصره. دستگاههای اجرایی موظفند براساس دستورالعملی که سازمان برنامه و بودجه ابلاغ می کند، نسبت به تهیه و ارائه گزارش پیشرفت عملیات برنامه سوم به سازمان مذکور اقدام کنند.

ماده ۱۹۹. اجراء قوانین و مقررات مغایر با مفاد این قانون در طی سالهای برنامه سوم متوقف می گردد.

قانون فوق مشتمل بر یکصد و نود و نه ماده و پنجاه و هفت تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/ ۱/ ۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی. علی اکبر ناطق نوری

جدول شماره ۱

تعداد کارکنان دولت . کشوری و لشگری . به استثنای شرکتهای دولتی

در طول سالهای برنامه پنجساله سوم توسعه

سال	تعداد نیروی انسانی موجود در ابتدای سال	کاهش طبیعی نیروی انسانی در طول سال	جذب نیروی انسانی در طول سال
۱۳۷۹	۲۱۲۸۲۳۰	۴۳۷۶۰	۲۱۸۸۰
۱۳۸۰	۲۱۰۶۳۵۰	۴۳۲۰۰	۲۱۶۰۰
۱۳۸۱	۲۰۸۴۷۵۰	۴۲۵۴۰	۲۱۲۷۰
۱۳۸۲	۲۰۶۳۴۸۰	۴۱۹۰۰	۲۰۹۵۰
۱۳۸۳	۲۰۴۲۵۳۰	۴۱۴۲۰	۲۰۷۱۰
۱۳۸۴	۲۰۲۱۸۲۰	.	.

(۱) شامل کارکنان رسمی، ثابت، پیمانی، قراردادی، خرید خدمت و کارگران.

جدول شماره ۲

پیش بینی درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام
(میلیون دلار)

سال شرح	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	جمع
صادرات نفت خام	۱۰۹۵۱/۵	۱۱۰۸۹/۶	۱۰۸۶۴/۸	از محل درآمد نفت سال ۱۳۸۱ از محل ۵۰% دوم حساب ذخیره ارزی	۱۲/۸۰۰ ۲/۱۰۰	۱۵/۴۳۸/۰۰۰/۰۰۰	۱۶/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
				جمع	۱۴/۹۰۰		۵۶۶۷۴

تبصره ۱. برای جلوگیری از افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در جریان یکسان سازی نرخ ارز، دولت مجاز است معادل ریالی بازپرداخت ما به التفاوت اعتبارات اسنادی گشایش یافته سنوات گذشته با نرخ های کمتر از نرخ گواهی سپرده ارزی که پرداخت آنها بر عهده دولت می باشد، پس از استفاده از تجدید ارزیابی خالص دارائی های خارجی بانک مرکزی از حساب ذخیره ارزی حداکثر مطابق ارقام پیش بینی شده در بودجه سالانه کل کشور برداشت و با اعمال در درآمد و هزینه های دولت (از طریق خزانه داری کل) نسبت به تسویه حساب اقدام نماید. آیین نامه اجرائی این تبصره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارائی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲. به دولت اجازه داده می شود، در سال ۱۳۸۲ تا مبلغ دو میلیارد و پانصد میلیون (۲/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای جلوگیری از افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ناشی از یکسان سازی نرخ ارز و همچنین باز پرداخت بدهی های سر رسید شده مربوط به وامهای ارزی دریافتی دولت در سالهای ۱۳۷۸ الی ۱۳۸۱ و بقیه برای اجرای طرحهای عمرانی آب، از موجودی «حساب ذخیره ارزی» استفاده نماید.

تبصره. معادل ریالی تا سقف پانصد و هفتاد میلیون (۵۷۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت تخصیص طرح های تملک دارائی های سرمایه ای ملی و استانی.

معادل ریالی تا سقف سیصد و پنجاه میلیون (۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت جبران خسارات ناشی از برف استان گیلان، زلزله زرنده و راور کرمان و جبران خسارات ناشی از خشکسالی و سرما زدگی و زلزله و حوادث غیر مترقبه وقوع یافته.

معادل ریالی تا سقف بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت تکمیل طرح چاه نیمه چهارم در استان سیستان و بلوچستان.

به منظور جلوگیری از رشد نقدینگی، اجازه داده می شود که پرداخت وجه از محل این تخصیص تا پایان شهریورماه سال ۱۳۸۴ متناسب با واریز وجوه ریالی ناشی از تسعیر نهصد و چهل میلیون (۹۴۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار توسط خزانه انجام گیرد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به تدریج و تا پایان مرداد ماه معادل ریالی اعتبار ارزی یاد شده را به خزانه واریز نماید.

ماده ۱. رقم پیش بینی شده در جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برای سال ۱۳۸۳ به مبلغ شانزده میلیارد و یکصد میلیون (۱۶/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار اصلاح می گردد.

تبصره ۱. به دولت اجازه داده می شود در سال ۱۳۸۳ تا مبلغ دو میلیارد و نهصد و بیست و سه میلیون (۲/۹۲۳/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای جلوگیری از افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ناشی از یکسان سازی نرخ ارز و همچنین بازپرداخت بدهی های سر رسید شده مربوط به وامهای ارزی دریافتی دولت در سالهای ۱۳۷۸ الی ۱۳۸۱ از موجودی حساب ذخیره ارزی استفاده نماید.

تبصره ۲. به دولت اجازه داده می شود در سال ۱۳۸۳ تا مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی برای اجرای طرحهای تملک دارائی های سرمایه ای صنعتی و تولیدی بخش دفاع به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیرو های مسلح و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور استفاده نماید.

تبصره ۳. به منظور اتمام عملیات و بهره برداری از طرحها و ردیفهای تملک دارائی های سرمایه ای (عمرانی) ملی و استانی که سال خاتمه آنها سالهای ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ بوده و همچنین پرداخت تعهدات طرحها و ردیفهای تملک دارائی های سرمایه ای به دولت اجازه داده می شود معادل ریالی تا سقف یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی برداشت و در اجرای قانون بودجه سال ۱۳۸۲ اختصاص دهد.

حداقل سی و پنج درصد (۳۵٪) از این اعتبار به طرحها و ردیفهای تملک دارائی های سرمایه ای استانی اختصاص می یابد. اعتبارات فوق که توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور انجام می شود پس از ابلاغ به عنوان تخصیص تلقی خواهد شد. به منظور جلوگیری از رشد نقدینگی اجازه داده می شود که پرداخت وجه از محل این تخصیص تا پایان تیر ماه سال ۱۳۸۳ متناسب با واریز وجوه ریالی ناشی از تسعیر یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار به خزانه بر اساس تخصیص سال ۱۳۸۲ توسط خزانه انجام گیرد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به تدریج و تا پایان تیر ماه معادل ریالی اعتبار ارزی فوق الذکر را به خزانه واریز نماید.

تبصره ۴. به دولت اجازه داده می شود به منظور بازپرداخت بدهی های قطعی دولت به بانک کشاورزی تا سقف پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از محل حساب ذخیره ارزی برداشت نماید. تبدیل به نام مذکور به ریال با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ماه انجام خواهد شد.

تبصره ۵. به منظور تسریع در پرداخت وام از محل حساب ذخیره ارزی به بخشهای غیر دولتی بانکهای عامل مکلفند در چارچوب مصوبات حساب ذخیره ارزی اقدامات عاجل را مبذول دارند. در این خصوص بانکهای عامل صرفاً مجری مصوبات هیأت امناء ارزی خواهند بود.

تبصره ۷. به منظور پرداخت مطالبات قانونی و پاداش بازنشستگی کارکنان وزارت آموزش و پرورش، نیرو های مسلح و سایر کارکنان دولت، دولت مجاز است در صورت افزایش درآمد حاصل از صادرات نفت خام در سال ۱۳۸۲ علاوه بر رقم مندرج در جدول شماره (۲) و اصلاحات بعدی آن تا سقف نهصد میلیون (۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار را مصرف نماید.

تبصره ۸. به منظور استمرار روند اجرایی طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای مطابق برنامه زمانبندی هیئت وزیران اجازه داده می شود معادل ریالی دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از مجموع مجوز های داده شده برداشت از حساب ذخیره ارزی را جهت پرداخت بدهی های سازمان بیمه خدمات درمانی هزینه نماید.

ماده ۲. به منظور تأمین هزینه های اجتناب ناپذیر دستگاههای اجرایی و همچنین تشویق ستاد درآمد های استانها برای افزایش درآمد های مالیاتی در سال جاری به دولت اجازه داده می شود بدون افزایش در سقف بودجه عمومی و با استفاده از امکانات این قانون اعتبارات و هزینه های سال ۱۳۸۲ دستگاههای مذکور را به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با رعایت مفاد این ماده اصلاح نماید.

تبصره ۱. افزایش اعتبارات دستگاههای اجرایی مشمول بودجه استانی حداکثر معادل مازاد درآمد واریزی دستگاهها در سال جاری نسبت به مبلغ هفده هزار و هشتصد و چهل و پنج میلیارد و دویست و بیست میلیون و دویست و هفت هزار (۲۲۰/۰۰۰/۲۰۷) ریال مندرج در جدول شماره (۸) قانون بودجه سال ۱۳۸۲ تا مبلغ سه هزار میلیارد (۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از

محل صرفه جویی در تخصیص سایر اعتبارات بودجه عمومی سال ۱۳۸۲ صرفاً جهت پرداخت حقوق، مزایا و دیون کارکنان دولت حداکثر به میزان هفتاد درصد (۷۰٪) مبلغ مذکور و تکمیل طرحهای نیمه تمام تملک دارایی های سرمایه ای علاوه بر سقف اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای استانها مندرج در پیوست شماره (۲) به میزان سی درصد (۳۰٪) تبصره ۲. افزایش اعتبارات هزینه ای دستگاههای اجرایی ملی، استانی و ردیف های متفرقه حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات هزینه های سایر اعتبارات هزینه ای.

تبصره ۳. معادل ریالی مبلغ نهصد میلیون (۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار موضوع تبصره ماده (۱) این قانون به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل واریز و معادل آن به ردیف ۵۰۳۶۵۷ قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور (پرداخت بدهی به کارکنان شاغل و بازنشسته و تعهدات دولت به بیمه های خدمات درمانی) اضافه می گردد تا برای پرداخت مطالبات کارکنان وزارت آموزش و پرورش و نیرو های مسلح و سایر کارکنان دولت از جمله مطالبات مربوط به پاداش بازنشستگی هزینه گردد.